

พระนครศรีอยุธยา

ข้อมูล : กองข่าวสารการท่องเที่ยว
ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองผลิตอุปกรณ์โฆษณา ฝ่ายบริการการตลาด
ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

มิถุนายน ๒๕๔๘

๑๖๗๒

ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว ททท.
๐๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
รับข้อมูลท่องเที่ยวทาง
โทรสาร ๒๔ ชั่วโมง

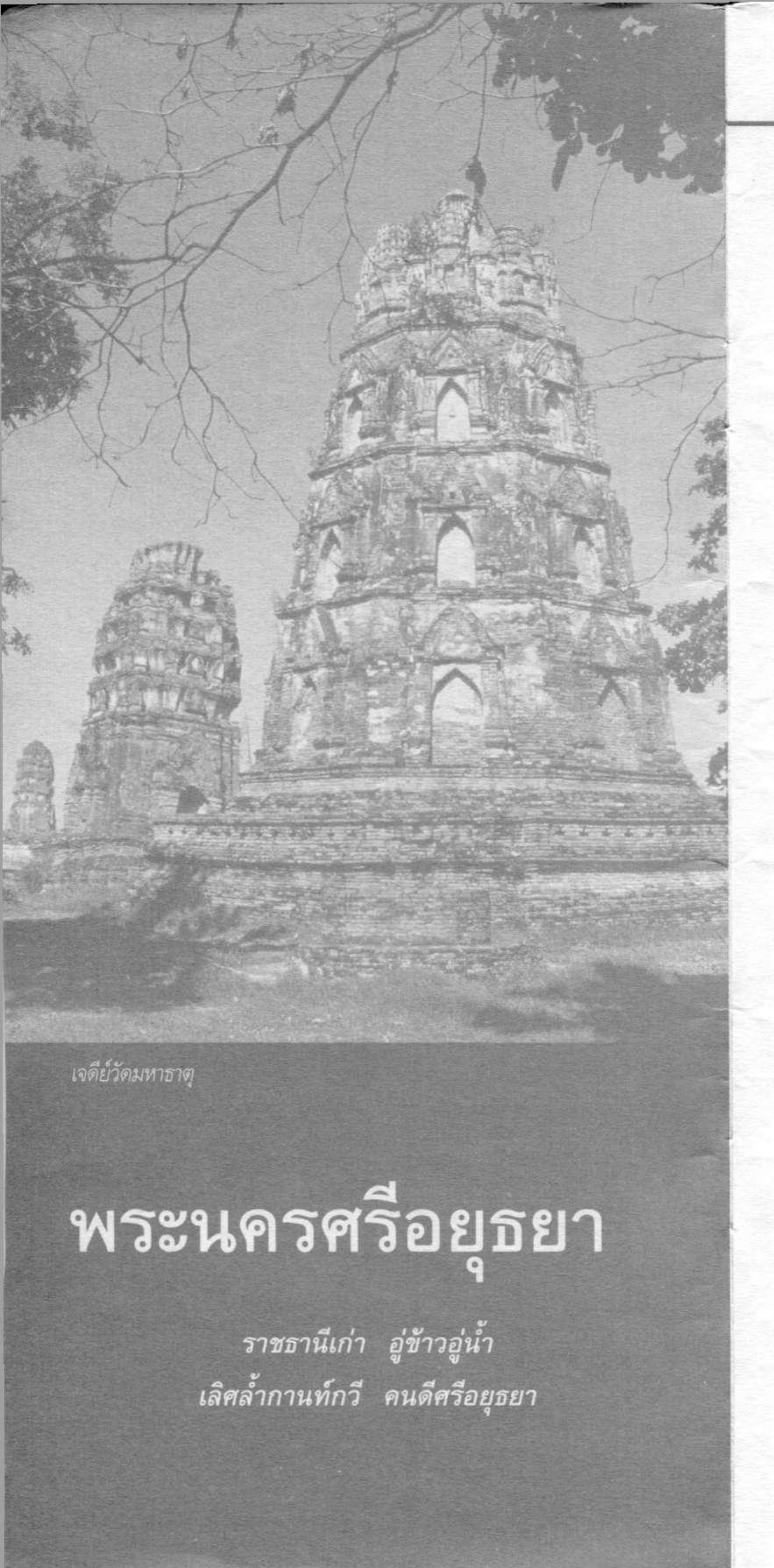
www.tourismthailand.org
E-mail : info@tat.or.th

ห้ามจำหน่าย

เจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์

สารบัญ

เจดีย์วัดมหาธาตุ

พระนครศรีอยุธยา

ราชธานีเก่า อู่ข้าวอู่น้ำ
เลิศล้ำกานท์กวี คนดีศรีอยุธยา

๔๑๗ ปีแห่งการเป็นราชธานีเก่าแก่ของสยามประเทศ ประกอบด้วย ๕ ราชวงศ์คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททองและราชวงศ์บ้านพลูหลวง มีกษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น ๓๓ พระองค์ โดยมีปฐมกษัตริย์คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) พระนครศรีอยุธยาจึงนับเป็นราชธานีที่มีอายุยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ตลอดระยะเวลา ๔๑๗ ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้เป็นเพียงช่วงแห่งความเจริญสูงสุดของชนชาติไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรค์อารยธรรมของหมู่มวลมนุษยชาติซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่นานาอารยประเทศอีกด้วย แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกทำลายเสียหายจากสงครามกับประเทศเพื่อนบ้านหรือจากการบุกรุกขุดค้นของพวกเรากันเอง แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ยังมีร่องรอยหลักฐานซึ่งแสดงอัจฉริยภาพและความสามารถอันยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษแห่งราชอาณาจักรผู้อุทิศตนสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรม และความมั่งคั่งไว้ให้แก่ผืนแผ่นดินไทย หรือแม้แต่ชาวโลกทั้งมวล จึงเป็นที่น่ายินดีว่าองค์การ ยูเนสโก้ โดยคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับนครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และเป็นพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๑๙ ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนีเซีย พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย-อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรโดยจะมีผลให้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาที่ประเทศต่างๆได้ทำร่วมกัน จึงสมควรที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ไปศึกษาเยี่ยมชมเมืองหลวงเก่าของเราแห่งนี้

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นโบราณสถาน ได้แก่ วัดและพระราชวังต่างๆ พระราชวังในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอยู่ ๓ แห่ง คือ พระราชวังหลวง วังจันทรเกษมหรือวังหน้าและวังหลัง นอกจากนี้ยังมีวังและตำหนักนอกอำเภอพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส ได้แก่ พระราชวังบางปะอิน ในเขตอำเภอบางปะอิน และตำหนักนครหลวง ในเขตอำเภอนครหลวง

ภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน ๓ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ แม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันออกและแม่น้ำลพบุรี (ปัจจุบันเป็นคลองเมือง)ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือ แม่น้ำสามสายนี้ไหลมาบรรจบกันโอบล้อมรอบพื้นที่ของตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวเมืองจึงมีลักษณะเป็นเกาะ เราจะเห็นบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสองข้างฝั่งแม่น้ำแสดงถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำมายาวนาน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ ๗๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๒,๕๕๖ ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบ้านแพรก อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางบาล อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน อำเภอเสนา อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอท่าเรือ และอำเภอวังน้อย

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี อ่างทอง และสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้หลายเส้นทางดังนี้

๑. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ผ่านประตูน้ำพระอินทร์ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๙ เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ (ถนนแจ้งวัฒนะ) หรือทางหลวงหมายเลข ๓๐๒ (ถนนงามวงศ์วาน) เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๐๖ (ถนนติวานนท์) แล้วข้ามสะพานนนทบุรีหรือสะพานนวลฉวี ไปยังจังหวัดปทุมธานีต่อด้วยเส้นทาง ปทุมธานี-สามโคก-เสนา (ทางหลวงหมายเลข ๓๑๑๑) เลี้ยวแยกขวาที่อำเภอเสนา เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๒๖๓ เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓. ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-นนทบุรี-ปทุมธานี ทางหลวงหมายเลข ๓๐๖ ถึงทางแยกสะพานปทุมธานี เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ แล้วไปแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๓๐๙ ผ่านศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางปะอิน เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔. ใช้เส้นทางด่วนหมายเลข ๙ (ทางด่วนศรีรัช) ผ่านนนทบุรี-ปทุมธานี ลงทางด่วนเข้าทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๖๙ ตามป้ายไปบางปะหัน ถึงสี่แยกไฟแดง (แยกวรเชษฐ) เลี้ยวขวาเข้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการรถโดยสารปรับอากาศชั้น ๑ และชั้น ๒ ไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๔.๓๐ น.-๑๙.๓๐ น. รถออกทุก ๆ ๑๕ นาที วันละหลายเที่ยว ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร ๒ ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๕๒-๖๖ สถานีขนส่งอยุธยา โทร.๐ ๓๕๓๓ ๕๓๐๔ หรือ www.transport.co.th

รถไฟ การเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามารถใช้บริการรถไฟโดยสารที่มีปลายทางสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีบริการทุกวัน ขบวนรถไฟจะผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเขตอำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยาและอำเภอภาชี แล้วรถไฟจะแยกไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สถานีชุมทางบ้านภาชี นอกจากนี้การรถไฟฯยังจัดขบวนรถจักรไอน้ำเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-พระนครศรีอยุธยาในโอกาสพิเศษ ปีละ ๓ ขบวน คือ วันที่ ๒๖ มีนาคม (วันสถาปนาการรถไฟฯและเป็นวันที่ระลึกถึงการเปิดทางรถไฟสายแรกวิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ในปี พ.ศ. ๒๔๓๓) วันที่ ๒๓ ตุลาคม (วันปิยมหาราช เพื่อรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงให้กำเนิดกิจการรถไฟไทย) และวันที่ ๕ ธันวาคม (วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช) ติดต่อสอบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทยโทร. ๐ ๒๒๒๓ ๗๐๑๐, ๐ ๒๒๒๓ ๗๐๒๐, ๐ ๒๒๐ ๔๓๓๔, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔, ๑๖๙๐ สถานีรถไฟอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๐ หรือ www.railway.co.th

เรือ การเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยทางน้ำเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศเพราะนอกจากจะได้ชมทัศนียภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว ยังเป็นการย้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์สมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีและมีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติทางเรือบนสายน้ำเจ้าพระยาแห่งนี้

บริการเรือนำเที่ยวไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีดังนี้

บริษัท เรือด่วนเจ้าพระยา จำกัด จัดรายการนำเที่ยวสู่พระราชวังบางปะอิน วัดนิเวศธรรมประวัติ ผ่านวัดไผ่ล้อมและแวะเที่ยวชมศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ทุกวันอาทิตย์ เรือออกจากท่ามหาราชเวลา ๐๘.๐๐ น. และกลับถึงกรุงเทพฯเวลา ๑๘.๐๐ น. อัตราค่าโดยสารคนละ ๓๙๐ บาท ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๕๓๓๐, ๐ ๒๖๒๓ ๖๐๐๑-๓

เรือมโนราห์ ๒ ออกจากท่าโรงแรมแมริออท รีสอร์ทแอนด์สปา ใช้เวลา ๓ วัน ๒ คืน แวะเที่ยวชมตั้งแต่กรุงเทพฯ วัดอรุณฯ พิพิธภัณฑ์เรือ ผ่านเกาะเกร็ด นนทบุรี วัดปทุมคงคา แวะวัดต่างๆ ในพระนครศรีอยุธยา บางปะอิน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. ๐ ๒๔๗๖ ๐๐๒๑-๒

เรือมิตรเจ้าพระยา เรือออกจากท่าช้างเวลา ๐๘.๐๐ น. ทุกวันอาทิตย์ แวะศูนย์ศิลปาชีพบางไทร บางปะอิน ขากลับแวะวัดเฉลิมพระเกียรติ และกลับถึงกรุงเทพฯเวลา ๑๘.๐๐ น. อัตราค่าโดยสารผู้ใหญ่ ๓๙๐ บาท เด็ก ๓๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร ๐ ๒๖๒๓ ๖๑๖๙, ๐ ๒๒๒๕ ๖๑๗๙

เรือเมฆขลา มีบริการนำเที่ยวสู่พระราชวังบางปะอินและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบ ๒ วัน ๑ คืน พร้อมอาหารและเครื่องดื่ม โดยเรือจะออกจากท่าโรงแรมแม่น้ำ เวลา ๑๔.๓๐ น. และเดินทางกลับโดยรถยนต์ (หรือจะเลือกเดินทางไปโดยรถยนต์ออกเวลา ๐๗.๐๐ น.และเดินทางกลับโดยทางเรือ) อัตราค่าโดยสาร ๔,๕๐๐-๗,๖๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๕๖ ๖๖๖๖

เรือริเวอร์ซันครุ้ยส์ บริการเรือนำเที่ยวไปเช้า-เย็นกลับ พร้อมอาหารสู่พระราชวังบางปะอินและนำเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเช่น วัดมหาธาตุ วัดโลกยสุธาราม รถออกจากศูนย์การค้าริเวอร์ซิตี้เวลา ๐๘.๐๐ น.และเดินทางกลับโดยทางเรือเวลา ๑๖.๓๐ น. อัตราค่าโดยสารคนละ ๑,๘๐๐ บาททั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๖๖ ๙๑๒๕-๖, ๐ ๒๒๖๖ ๙๓๑๖

เรือฮอไรซันครุ้ยส์ มีบริการเรือนำเที่ยวทุกวัน สู่พระราชวังบางปะอิน นำเที่ยวพระนครศรีอยุธยา เช่น วัดใหญ่ชัยมงคล วัดมหาธาตุ วัดพระศรีสรรเพชญ์ พร้อมอาหาร รถออกจากลานจอดรถใกล้โรงแรมแชงกรีล่า เวลา ๐๘.๐๐ น. เดินทางกลับโดยทางเรือ อัตราค่าโดยสารคนละ ๑,๖๐๐ บาท ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๗๗๗๗ ต่อ ๖๒๐๔-๕, ๐ ๒๒๓๖ ๙๙๕๒

เวิลด์ทราเวิล เซอร์วิส จัดรายการนำเที่ยวสู่พระราชวังบางปะอินและจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นประจำทุกวัน พร้อมอาหารบุฟเฟต์ รถออกจากท่าริเวอร์ซิตี้เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น.กลับถึงเวลา ๑๖.๓๐ น. เดินทางกลับทางเรือ อัตราค่าบริการคนละ ๑,๖๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๓๔ ๔๘๗๕

ระยะทางจากอำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยาไปยังอำเภอต่างๆ

บางบาล	๑๐	กิโลเมตร
บางปะหัน	๑๓	กิโลเมตร
อุทัย	๑๕	กิโลเมตร
บางปะอิน	๑๗	กิโลเมตร
นครหลวง	๒๐	กิโลเมตร
วังน้อย	๒๐	กิโลเมตร
เสนา	๒๐	กิโลเมตร
มหาราช	๒๕	กิโลเมตร
ผักไห่	๒๙	กิโลเมตร
บางซ้าย	๓๔	กิโลเมตร
ภาชี	๒๕	กิโลเมตร
บางไทร	๔๕	กิโลเมตร
บ้านแพรก	๕๓	กิโลเมตร
ท่าเรือ	๖๐	กิโลเมตร
ลาดบัวหลวง	๖๕	กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปยังจังหวัดใกล้เคียง

อ่างทอง	๓๑	กิโลเมตร
สุพรรณบุรี	๕๓	กิโลเมตร
สระบุรี	๖๓	กิโลเมตร
สิงห์บุรี	๗๑	กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจ

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยา (ATC) อยู่บริเวณอาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหลังเก่า จัดตั้งขึ้นตามแผนแม่บทการอนุรักษ์พัฒนาและฟื้นฟูนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (กรมศิลปากร) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงศาลากลางเก่าของจังหวัดนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เป็นศูนย์บริการข้อมูลวิชาการด้านการท่องเที่ยว โดยภายนอกยังคงรูปแบบเดิมไว้ ซึ่งหน้าอาคารยังเป็นรูปปั้นวีรกษัตริย์และวีรกษัตรี สำคัญสมัยอยุธยา ๖ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าอู่ทอง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ชั้นที่ ๑ ด้านหน้าปีกขวา เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในส่วนของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เปิดให้บริการทุกวันไม่เว้นวันหยุด ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมโทร ๐ ๓๕๓๒ ๒๗๓๐-๑

ชั้นที่ ๒ เป็นห้องนิทรรศการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำเสนอผ่านระบบเทคโนโลยีอันทันสมัย อาทิ เช่น Computer

Touch Screen / Ghost Box โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วนคือ *ส่วนที่ ๑* เป็นการนำเสนอเรื่องราวซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรม *ส่วนที่ ๒* เป็นการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา *ส่วนที่ ๓* เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นตามความเชื่อทางศาสนาเรื่องไตรภูมิและจักรวาลวิทยา *ส่วนที่ ๔* เป็นการแนะนำวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนอยุธยา *ส่วนที่ ๕* สรุปการชมนิทรรศการด้วยการชมวิดีทัศน์ ชุดชีวิตชีวานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ฉายวิดีทัศน์ เปิดทุกวันเว้นวันพุธ เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ชั้นที่ ๓ สถานที่จัดแสดง "หอศิลป์ร่วมสมัยอโยธยา" ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับการแสดงออก การแลกเปลี่ยนทางความคิด วิถีชีวิตระหว่างศิลปิน นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ นักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจต่อการแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม ศิลปะร่วมสมัย และภูมิปัญญาแห่งท้องถิ่น รวมถึงเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงศิลปะวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และท้องถิ่นเพื่อให้พัฒนาสู่ระดับสากลพื้นที่ภายใน "หอศิลป์ร่วมสมัยอโยธยา" แบ่งออกเป็นห้องนิทรรศการร่วมสมัย ห้องนิทรรศการศิลปะหมุนเวียน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นกิจกรรมศิลปะเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ของเยาวชน การเปิดอบรมศิลปะเด็กทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น "หอศิลป์ร่วมสมัยอโยธยา" เปิดให้เข้าชม วันพฤหัสบดี-วันอังคาร (หยุดทำการวันพุธ) ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.สามารถเข้าชมได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๒๒๕

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จัดตั้งขึ้นตามโครงการที่นักวิชาการไทยและนักวิชาการญี่ปุ่นปรับขยายมาจากข้อเสนอเดิมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเคยเสนอปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่นให้จัดสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านญี่ปุ่น มาเป็นการเสนอให้จัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑสถานเกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยรวม และได้รับงบประมาณช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นเงิน ๙๙๙ ล้านเยน (๑๗๐ ล้านบาท) เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในพระบรมราชวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับราชอาณาจักรไทยได้สถาพรยืนนานมาครบ ๑๐๐ ปี

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาแห่งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ *ส่วนอาคารหลัก* ตั้งอยู่ที่ถนนโรจนะ ใกล้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นอาคาร ๒ ชั้น มีห้องจัดแสดงพิพิธภัณฑ์อยู่ชั้นบน และ อีกส่วนคือ *ส่วนอาคารผนวก* ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเรียนในบริเวณหมู่บ้านญี่ปุ่น พิพิธภัณฑ์ของศูนย์แห่งนี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นคือ การพยายามสร้างภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมในอดีตให้กลับมามีชีวิตขึ้นใหม่ด้วยข้อมูลการวิจัย (Researched based Reconstruction) โดยการนำเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์สมัยใหม่มาใช้จัดแสดงนิทรรศการซึ่งจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจชีวิตในอดีตได้ง่าย การจัดแสดงมีทั้งสิ้น ๕ หัวข้อ คือ อยุธยาในฐานะราชธานี อยุธยาในฐานะเมืองท่า อยุธยาในฐานะของศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและการปกครอง ความสัมพันธ์ของอยุธยากับนานาชาติและชีวิตชาวบ้านไทยสมัยก่อน ทั้งนี้นิทรรศการทุกอย่างที่นำมาแสดงในศูนย์ได้รับการตรวจสอบข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างละเอียดจากคณะอนุกรรมการด้านวิชาการของคณะกรรมการอำนวยการมาแล้ว ศูนย์แห่งนี้เปิดทำการทุกวัน วันจันทร์-ศุกร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๓๐ น. วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชมสำหรับเด็ก นักเรียนและนักศึกษา ในเครื่องแบบ ๕ บาท ประชาชนทั่วไป ๒๐ บาท นักเรียนต่างชาติ ๕๐ บาท ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๑๒๓ นอกจากนี้ด้านหลังศูนย์ประดิษฐานพระราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีอาคารท้องฟ้าจำลอง เปิดให้เข้าชมวันอังคาร-อาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๓๐ น. มีบรรยายวันละ ๒ รอบ ๑๑.๐๐ น.และ ๑๔.๐๐ น. ค่าเข้าชมผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร ๐ ๓๕๓๒ ๒๐๗๖-๙ ต่อ ๕๐๑๑

หมู่บ้านญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเรียน เมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ ชาวต่างประเทศเข้ามาค้าขายใน กรุงศรีอยุธยามีจำนวนมากขึ้น ทางการญี่ปุ่นได้อนุญาตให้ชาวญี่ปุ่นเดินเรือออกไปค้าขายกับชาวต่างชาติในบรรดาพวกที่ไปค้าขายมีพวกหนึ่งเดินทางมายังกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าแผ่นดินไทยมีพระบรมราชานุญาตให้ชาวญี่ปุ่น มาตั้งหลักแหล่งในกรุงศรีอยุธยารอบนอกเกาะเมืองเหมือนชาติอื่น ๆ นับตั้งแต่นั้นมาก็มีชาวญี่ปุ่นเข้ามาอาศัยอยู่ในอยุธยามากขึ้น โดยมีหัวหน้าปกครองในกลุ่มตน หัวหน้าชาวญี่ปุ่นในขณะนั้นคือ นากามาซา ยามาดา เป็นผู้มีอำนาจและเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม จนได้รับแต่งตั้งเป็นออกญาเสนาภิมุขรับราชการต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชจนสิ้นชีวิต ปัจจุบันสมาคมไทย-ญี่ปุ่นได้สร้างหุ่นจำลอง นากามาซา ยามาดา และจารึกประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้านญี่ปุ่นในสมัยกรุงศรีอยุธยามาตั้งไว้ภายในหมู่บ้าน มีอาคารจัดแสดงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับ

ต่างประเทศ เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าเข้าชมคนไทย ๒๐ บาท *การเดินทาง* จากเจดีย์วัดสามปลื้มเลี้ยวซ้ายทางไปอำเภอบางปะอินผ่านวัดใหญ่ชัยมงคล ระยะทางประมาณ ๒.๕ ก.ม. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๓๓๖

วัดบรมพุทธาราม อยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สร้างในสมัยสมเด็จพระเพทราชา ประมาณพ.ศ.๒๒๓๑-๒๒๔๖ ณ บริเวณย่านป่าตองอันเป็นนิวาสสถานเดิมของพระองค์ ใกล้ประตูชัย ประตูใหญ่บนแนวกำแพงเมืองด้านใต้ ที่ตั้งของวัดถูกจำกัดโดยเส้นทางคมนาคมสมัยโบราณ คือด้านตะวันออกเป็นแนวคลองฉะไกรน้อย ด้านตะวันตกเป็นแนวถนนหลวงชื่อถนนมหารัฐยาหรือถนนป่าตอง แนวถนนและคลองดังกล่าวบังคับแผนผังของวัดให้วางตัวตามแนวเหนือใต้ โดยหันหน้าวัดไปทางทิศเหนือ วัดนี้แตกต่างจากวัดอื่นตรงที่ทรงโปรดฯ ให้ทำกระเบื้องเคลือบสีเหลืองขึ้นมุงหลังคาพระอุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ และใช้ประดับเจดีย์และซุ้มประตู จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "วัดกระเบื้องเคลือบ" ซึ่งใช้เวลาก่อสร้าง ๒ ปีจึงแล้วเสร็จ ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทรงโปรดฯให้ปฏิสังขรณ์วัดนี้ครั้งใหญ่และให้ทำบานประตูมุกฝีมืองดงาม ๓ คู่ บานประตูมุกนี้ปัจจุบัน คู่หนึ่งอยู่ที่หอพระมณเฑียรธรรมในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม คู่หนึ่งอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม และอีกคู่หนึ่งมีผู้ตัดไปทำตู้หนังสือซึ่งขณะนี้ตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ตั้งอยู่ที่ตำบลประตูชัย ถนนโรจนะ ตรงข้ามกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พิพิธภัณฑ์แห่งนี้สร้างขึ้นด้วยเงินที่ประชาชนเช่าพระพิมพ์ที่ขุดได้จากกรุวัดราชบูรณะ ซึ่งเป็นวัดที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) ทรงสร้าง จึงให้ชื่อว่า "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา" พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๔ สิ่งสำคัญที่น่าชมภายในพิพิธภัณฑ์ได้แก่

บริเวณพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็นอาคารจัดแสดง ๓ อาคาร คือ

*อาคาร ๑ ชั้นล่าง*จัดแสดงโบราณศิลปะวัตถุที่ค้นพบจากการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ.๒๔๙๙-๒๕๐๐ ได้แก่ พระพุทธรูปศิลปะสมัยทวาราวดี ลพบุรี อยุธยา พระพุทธรูปสำคัญที่จัดแสดงได้แก่ *พระพุทธรูปประทับนั่งห้อยพระบาท* เป็นพระพุทธรูปศิลาขาวสมัยทวาราวดี ในท่าประทับนั่งห้อยพระบาทซึ่งเคยประดิษฐานในซุ้มพระสถูปโบราณวัดพระเมรุ จังหวัดนครปฐม

กรมศิลปากรได้พยายามติดตามชิ้นส่วนต่างๆ ขององค์พระที่กระจัดกระจายไปอยู่ในที่ต่างๆ มาประกอบขึ้นเป็นองค์พระได้อย่างสมบูรณ์ นับเป็นพระพุทธรูปที่มีค่ามากองค์หนึ่งซึ่งในโลกพบเพียง ๖ องค์เท่านั้น คือ ในประเทศไทย ๕ องค์และในประเทศอินโดนีเซีย ๑ องค์ ในประเทศไทยประดิษฐานอยู่ที่วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ๒ องค์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ๑ องค์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ๑ องค์และวัดหน้าพระเมรุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑ องค์ *เศียรพระพุทธรูปสมัยอู่ทอง* ทำด้วยสัมฤทธิ์มีขนาดใหญ่มากได้มาจากวัดธรรมมิกราช แสดงให้เห็นถึงความเก่าแก่ของวัดและฝีมือการหล่อวัตถุขนาดใหญ่ในสมัยโบราณ นอกจากนี้ยังมีเครื่องไม้จำหลักฝีมือช่างสมัยอยุธยา

ชั้นบน จัดแสดงเครื่องทอง ๒ ห้อง *ห้องแรก* จัดแสดงเครื่องทองที่พบในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ เมื่อพ.ศ ๒๕๐๐ โบราณวัตถุที่สำคัญได้แก่ *พระแสงขรรค์ชัยศรีทองคำ* องค์พระแสงขรรค์ทำด้วยเหล็กมีคมทั้ง ๒ ด้าน ฝักทำด้วยทองคำจำหลักลายประจำยาม ลายกนกประดับอัญมณี ด้ามทำด้วยหินเขี้ยวหนุมาน *ห้องที่สอง* จัดแสดงเครื่องทองที่พบในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งบรรจุอยู่ในผอบทองคำ ส่วนที่รอบเฉลียง จัดแสดงพระพิมพ์ที่ทำด้วยชิน(โลหะเจือชนิดหนึ่งประกอบด้วยตะกั่วและดีบุก; บุทองแดง)และดินเผา สมัยสุโขทัย ลพบุรี และสมัยอยุธยาที่ค้นพบในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ วัดมหาธาตุและวัดพระราม

อาคาร ๒ จัดแสดงโบราณศิลปะวัตถุที่พบในประเทศไทยตามลำดับอายุสมัยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๒๔ คือ ตั้งแต่สมัยทวาราวดี ศรีวิชัย ลพบุรี เชียงแสน สุโขทัย อู่ทอง อยุธยาและรัตนโกสินทร์ เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุสำคัญที่จัดแสดง เช่น พระพุทธรูปปางต่างๆ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระคเณศ

อาคาร ๓ เป็นเรือนไทยที่สร้างเป็นหมู่เรือนไทยภาคกลางปลูกอยู่กลางคูน้ำ ภายในเรือนไทยจัดแสดงศิลปะพื้นบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยสมัยก่อน เช่น หม้อดินเผา กระต่ายขูดมะพร้าว และเครื่องจักสานต่างๆ

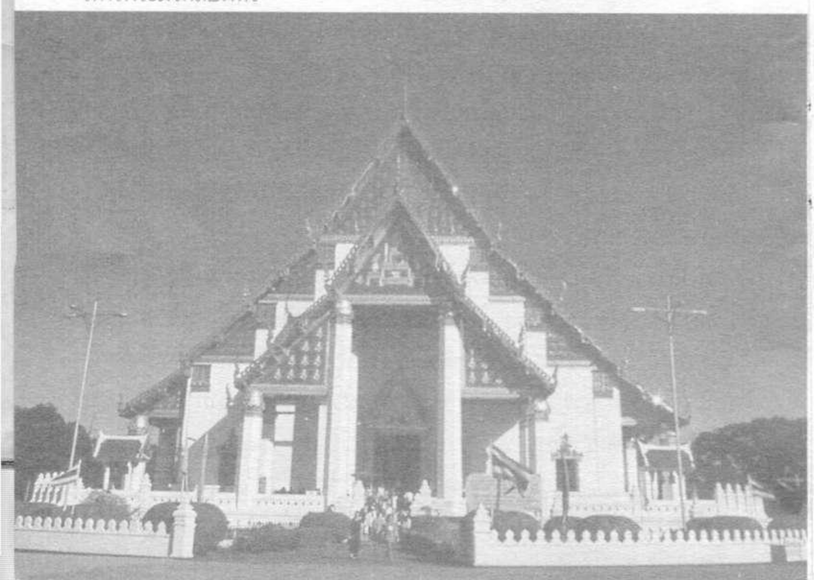
โบราณวัตถุเหล่านี้แสดงให้เห็นความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยาในอดีตไว้อย่างน่าชมน่าศึกษาพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เปิดให้เข้าชมวันพุธ-วันอาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๐๐ น. ปิดวันจันทร์และวันอังคาร อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๘๗ *การเดินทาง* จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองอยุธยา จากนั้นข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วตรงไปประมาณ ๒ ไฟแดง ไปอีกไม่ไกลนักจะเห็นพิพิธภัณฑ์อยู่ทางขวามือ

คุ้มขุนแผน ตั้งอยู่ที่ถนนป่าโทน เป็นตัวอย่างของหมู่เรือนไทยภาคกลางในรูปแบบเรือนคหบดีไทยสมัยโบราณ เดิมเป็นจวนสมุหเทศาภิบาล มณฑลกรุงเก่า พลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนมรุพงศ์สิริพัฒน์ทรงสร้างขึ้นปีพ.ศ.๒๔๓๗ ที่เกาะลอยบริเวณสะพานเกลือซึ่งอยู่ตรงข้ามกับที่ว่าการมณฑล ต่อมาในราวปีพ.ศ. ๒๔๘๓ ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสได้ย้ายจวนหลังนี้มาสร้างในบริเวณคุกนครบาลเก่าของพระนครศรีอยุธยา พร้อมทั้งสร้างเรือนไทยเพิ่มขึ้นอีกในปีพ.ศ.๒๔๙๙ และให้ชื่อเรือนไทยนี้ว่าคุ้มขุนแผน ซึ่งเชื่อกันว่าขุนแผนเคยต้องโทษอยู่ในคุกแห่งนี้ *การเดินทาง* จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองอยุธยาแล้วให้ข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงไปจนถึงศาลากลางจังหวัดหลังเดิม จะเห็นสามแยกแล้วเลี้ยวขวาตรงไปไม่ไกลนักจะเห็นคุ้มขุนแผนอยู่ทางซ้ายมือเปิดให้ชมทุกวันเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

วิหารพระมงคลบพิตร ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปคุ้มขุนแผน วิหารพระมงคลบพิตรจะอยู่ถัดไปไม่ไกลนัก พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปปูนสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย มีขนาดหน้าตักกว้าง ๙.๕๕ เมตรและสูง ๑๒.๔๕ เมตร นับเป็นพระพุทธรูปขนาด

วิหารพระมงคลบพิตร

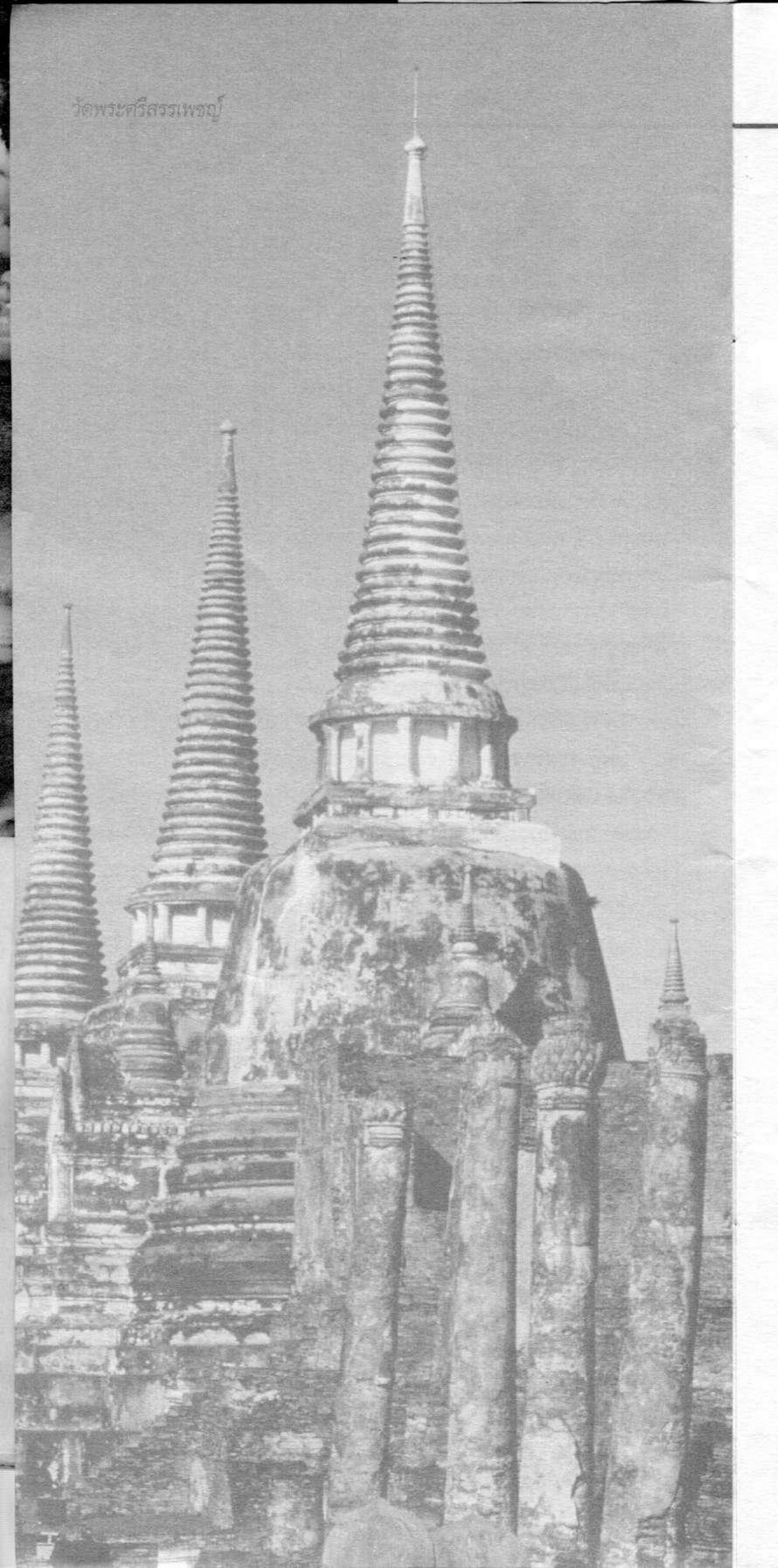

ใหญ่องค์หนึ่งในประเทศไทย ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างในสมัยใด สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นระหว่างปีพ.ศ.๑๙๙๑-๒๑๔๕ สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯให้ย้ายจากทิศตะวันออกนอกพระราชวังมาไว้ทางด้านทิศตะวันตกที่ประดิษฐานอยู่ในปัจจุบันและโปรดเกล้าฯ ให้ก่อมณฑปสวมไว้

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ เมื่อปีพ.ศ.๒๒๔๙ อสนีบาตตกลงมาต้องยอดมณฑปพระมงคลบพิตรเกิดไฟไหม้ทำให้ส่วนบนขององค์พระมงคลบพิตรเสียหายจึงโปรดเกล้าฯให้ซ่อมแซมใหม่ แปลงหลังคายอดมณฑปเป็นมหาวิหารและต่อพระเศียรพระมงคลบพิตรในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ.๒๒๘๕-๒๒๘๖) ในคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ พ.ศ.๒๓๑๐ วิหารพระมงคลบพิตรถูกข้าศึกเผาเครื่องบนโทรมลงมาต้องพระเมาฬีและพระกรขวาของพระมงคลบพิตรหัก รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้การปฏิสังขรณ์ใหม่ สำหรับบริเวณข้างวิหารพระมงคลบพิตรทางด้านทิศตะวันออกแต่เดิมเป็นสนามหลวง ใช้เป็นที่สำหรับสร้างพระเมรุพระบรมศพของพระมหากษัตริย์และเจ้านายเช่นเดียวกับท้องสนามหลวงของกรุงเทพฯ

วัดพระศรีสรรเพชญ์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของวิหารพระมงคลบพิตร เป็นวัดสำคัญที่สร้างอยู่ในพระราชวังหลวงเทียบได้กับวัดพระศรีรัตนศาสดารามแห่งกรุงเทพมหานครหรือวัดมหาธาตุแห่งกรุงสุโขทัย ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง)ทรงสร้างพระราชมณเฑียรเป็นที่ประทับที่บริเวณนี้ ต่อมาสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงย้ายพระราชวังขึ้นไปทางเหนือและอุทิศที่ดินเดิมให้สร้างวัดขึ้นภายในเขตพระราชวังและโปรดเกล้าฯให้สร้างเขตพุทธาวาสขึ้นเพื่อเป็นที่สำหรับประกอบพิธีสำคัญต่างๆ จึงเป็นวัดที่ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ โปรดเกล้าฯให้สร้างพระสถูปเจดีย์ใหญ่สององค์เมื่อพ.ศ.๒๐๓๕ องค์แรกทางทิศตะวันออกเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถพระราชบิดาและองค์ที่สองคือองค์กลางเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓ พระบรมเชษฐา ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๐๔๒ ทรงสร้างพระวิหารขนาดใหญ่และในปีพ.ศ.๒๐๔๓ ทรงหล่อพระพุทธรูปยืนสูง ๘ วา(๑๖ เมตร) หุ้มด้วยทองคำหนัก ๒๘๖ ชั่ง (ประมาณ ๑๗๑ กิโลกรัม) ประดิษฐานไว้ในวิหาร พระนามว่า *"พระศรีสรรเพชญดาญาณ"* ซึ่งภายหลังเมื่อคราวเสียกรุงพ.ศ. ๒๓๑๐ พม่าได้เผาลอกทองคำไปหมด ในสมัยรัตนโกสินทร์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯให้อัญเชิญชิ้นส่วนชำรุดของพระประธานองค์นี้ลงมากรุงเทพฯและบรรจุชิ้นส่วนซึ่งบูรณะไม่ได้เหล่านั้นไว้ในเจดีย์องค์ใหญ่ที่สร้างขึ้นแล้วพระราชทานชื่อเจดีย์ว่า "เจดีย์สรรเพชญดาญาณ"

สำหรับเจดีย์องค์ที่สามถัดมาทางทิศตะวันตก สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๔ (พระหน่อพุทธางกูร) พระราชโอรสได้โปรดเกล้าฯให้สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เจดีย์สามองค์นี้เป็นเจดีย์แบบลังกา ระหว่างเจดีย์แต่ละองค์มีมณฑปก่อคั่นไว้ซึ่งคงจะมีการสร้างในราวรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง และมีร่องรอยการบูรณะปฏิสังขรณ์หนึ่งครั้งในราวรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามได้มีการบูรณะเจดีย์แห่งนี้จนมีสภาพที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน วัดนี้เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๗.๓๐-๑๘.๐๐ น. ค่าเข้าชมชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่สำนักงานศิลปากรที่ ๓ โทร ๐ ๓๕๒๔ ๒๕๐๑, ๐ ๓๕๒๔ ๒๔๔๘ หรือ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาโทร ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๘๔, ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๘๖ *หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน*

พระราชวังหลวงหรือพระราชวังโบราณ ตั้งอยู่ติดกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ทางด้านทิศเหนือ สันนิษฐานว่า สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสร้างพระราชวังตั้งแต่เมื่อครั้งประทับอยู่ที่เวียงเล็ก เมื่อพ.ศ. ๑๘๙๐ และเมื่อสร้างพระราชวังเสร็จในปีพ.ศ.๑๘๙๓ จึงย้ายมาประทับที่พระราชวังใหม่ริมหนองโสน ปราสาทในครั้งแรกนี้สร้างด้วยไม้อยู่ในบริเวณวัดพระศรีสรรเพชญ์ ต่อมาเมื่อพ.ศ. ๑๙๙๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงถวายที่บริเวณปราสาทให้เป็นวัดพระศรีสรรเพชญ์วัดในเขตพระราชวัง แล้วทรงสร้างปราสาทใหม่เลื่อนไปทางเหนือชิดกับแม่น้ำลพบุรี บริเวณพระราชวังหลวงมีพระที่นั่งสำคัญดังนี้

พระที่นั่งวิหารสมเด็จ ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุด เป็นปราสาทยอดปรางค์มีมุขหน้าหลังยาวแต่มุขข้างสั้น มีกำแพงแก้วล้อม ๒ ด้าน ตามพงศาวดารกล่าวว่าสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดให้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๘๖ เพื่อแทนพระที่นั่งมังคลาภิเษกที่ถูกฟ้าผ่าไฟไหม้ชาวบ้านเรียกว่า"ปราสาททอง"เนื่องจากเป็นปราสาทปิดทององค์แรกที่สร้างขึ้นสำหรับประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ

พระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท เป็นปราสาทยอดปรางค์ตั้งอยู่ตรงกลางสร้างแบบเดียวกันกับพระที่นั่งวิหารสมเด็จมีหลังคาซ้อนลดหลั่นกันถึงห้าชั้นมีมุขเด็จยื่นออกมาเป็นที่สำหรับพระมหากษัตริย์เสด็จออกรับแขกเมือง มีโรงช้างเผือกขนาบอยู่ทั้งสองข้าง

พระที่นั่งสุริยาสน์อมรินทร์ เดิมชื่อ พระที่นั่งสุริยามรินทร์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อนี้เพื่อให้คล้องกับชื่อ พระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท เป็นปราสาทจตุรมุขก่อด้วยศิลาแลงมีพื้นสูงกว่าพระที่นั่งองค์อื่นๆ ตั้งอยู่ติดกำแพงริมแม่น้ำ ใช้เป็นที่สำหรับประทับทอดพระเนตรขบวนแห่ทางน้ำ ตามพงศาวดารกล่าวว่าเมื่อสมเด็จพระนารายณ์สวรรคต สมเด็จพระเพทราชาได้อัญเชิญพระบรมศพจากเมืองลพบุรีมาประดิษฐานไว้ที่พระที่นั่งองค์นี้

พระที่นั่งจักรวรรดิ์ไพชยนต์ สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงสร้างเมื่อพ.ศ.๒๑๗๕ พระราชทานนามว่า "พระที่นั่งสิริยโสธรมหาพิมานบรรยงก์" คล้ายปราสาทที่นครธม ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็น "พระที่นั่งจักรวรรดิ์ไพชยนต์" ลักษณะเป็นปราสาทตรีมุข ตั้งอยู่บนกำแพงชั้นในด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นที่สำหรับทอดพระเนตรกระบวนแห่และฝึกหัดทหาร

พระที่นั่งตรีมุข เป็นพระที่นั่งศาลาไม้ หลังคามุงกระเบื้องดินเผา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของพระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท ไม่ปรากฏปีที่สร้าง เข้าใจว่าเดิมเป็นพระที่นั่งฝ่ายใน และเป็นที่ประทับในอุทยาน เป็นพระที่นั่งองค์เดียวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ที่สุด

พระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์ หรือ *พระที่นั่งท้ายสระ* เป็นปราสาทจตุรมุขตั้งอยู่บนเกาะกลางสระน้ำ สมเด็จพระเพทราชาโปรดเกล้าฯให้สร้างขึ้นเป็นที่ประทับอยู่ข้างในและเป็นที่สำราญพระราชอิริยาบถเมื่อพ.ศ. ๒๒๓๑ และได้เสด็จประทับตลอดรัชกาล มีพระแท่นสำหรับทอดพระเนตรปลาที่ทรงเลี้ยงไว้ในสระนั้นด้วย

พระที่นั่งทรงปืน เป็นพระที่นั่งรูปยาวรี อยู่ริมสระด้านตะวันตก ใกล้พระที่นั่งบรรยงค์รัตนาสน์ เข้าใจว่าเป็นที่สำหรับฝึกซ้อมอาวุธและในสมัยสมเด็จพระเพทราชาทรงใช้เป็นท้องพระโรงที่เสด็จออกขุนนาง

พระที่นั่งต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็นซากหลงเหลือในปัจจุบันเป็นอาคารที่สร้างในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชม ชาวไทยคนละ ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศคนละ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทรเกษม รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๕๐๑, ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๗๐

วัดพระราม อยู่นอกเขตพระราชวังไปทางด้านทิศตะวันออก ตรงข้ามกับวิหารพระมงคลบพิตร สมเด็จพระราเมศวรทรงสร้างขึ้นตรงบริเวณที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระรามาธิบดีที่๑(พระเจ้าอู่ทอง)พระราชบิดา วัดนี้มีบึงขนาดใหญ่อยู่หน้าวัด เมื่อมีการสร้างกรุงศรีอยุธยา คงจะมีการขุดเอาดินในหนองมาถมพื้นที่วังและวัด พื้นที่ที่ขุดเอาดินมาได้กลายเป็นบึงใหญ่ บึงมีชื่อปรากฏในกฎมณเฑียรบาลว่า "บึงชีขัน" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "บึงพระราม" ปัจจุบันคือ "สวนสาธารณะบึงพระราม" ซึ่งใช้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๗.๓๐-๑๘.๓๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม *หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน*

พระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าอู่ทอง ประดิษฐานอยู่ระหว่างบึงพระรามกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระบรมรูปของพระเจ้าอู่ทองมีขนาดเท่าครึ่งของคนธรรมดา หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์และรมด้วยน้ำยาสีเขียว ในพระอิริยาบถประทับยืน พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ พระเกล้าเกศา ฉลองพระองค์แบบพระมหากษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๓

วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่เชิงสะพานป่าถ่าน ทางทิศตะวันออกของวัดพระศรีสรรเพชญ์ พงศาวดารบางฉบับกล่าวว่าวัดนี้สร้างในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ต่อมาสมเด็จพระราเมศวรโปรดเกล้าฯให้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุมาบรรจุไว้ใต้ฐานพระปรางค์ประธานของวัดเมื่อพ.ศ.๑๙๒๗ พระปรางค์วัดมหาธาตุถือเป็นปรางค์ที่สร้างในระยะแรกของสมัยอยุธยาซึ่งได้รับอิทธิพลของปรางค์ขอมปนอยู่ ชั้นล่างก่อสร้างด้วยศิลาแลงแต่ที่เสริมใหม่ตอนบนเป็นอิฐถือปูน สมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ทรงปฏิสังขรณ์พระปรางค์ใหม่โดยเสริมให้สูงกว่าเดิม แต่ขณะนี้ยอดพังลงมาเหลือเพียงชั้นมุขเท่านั้น จึงเป็นที่น่าเสียดายเพราะมีหลักฐานว่าเป็นปรางค์ที่มีขนาดใหญ่มากและก่อสร้างอย่างวิจิตรสวยงามมาก เมื่อพ.ศ. ๒๔๙๙ กรมศิลปากรได้ขุดแต่งพระปรางค์แห่งนี้ พบของโบราณหลายชิ้นที่สำคัญคือ ผอบศิลา ภายในมีสถูปซ้อนกัน ๗ ชั้น แบ่งออกเป็น ชิน เงิน

นาก ไม้ดำ ไม้จันทร์แดง แก้วโกเมน และทองคำ ชั้นในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและเครื่องประดับอันมีค่า ปัจจุบันพระบรมสารีริกธาตุนำไปประดิษฐานไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา สิ่งที่น่าสนใจในวัดอีกอย่างคือ เศียรพระพุทธรูปหินทราย ซึ่งมีรากไม้ปกคลุมเข้าใจว่าเศียรพระพุทธรูปนี้จะหล่นลงมาอยู่ที่โคนต้นไม้ในสมัยเสียกรุงจนรากไม้ขึ้นปกคลุมมีความงดงามแปลกตาไปอีกแบบ

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองอยุธยาแล้วข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงไปจนถึงสี่แยกไฟแดงที่ ๒ เลี้ยวขวาตรงไปไม่ไกลนัก ผ่านบึงพระราม จะเห็นวัดมหาธาตุอยู่ทางซ้ายมือ เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์ และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติ จันทรเกษม

หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน

วัดราชบูรณะ อยู่เชิงสะพานป่าถ่าน ตรงข้ามวัดมหาธาตุ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) โปรดเกล้าฯให้สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. ๑๙๖๗ ณ บริเวณที่ถวายพระเพลิงเจ้าอ้ายพระยากับเจ้ายี่พระยาซึ่งชนช้างกันจนถึงแก่พิราลัยและโปรดเกล้าฯให้ก่อเจดีย์ ๒ องค์บริเวณนั้น เมื่อคราวเสียกรุงวัดนี้และวัดมหาธาตุถูกไฟไหม้เสียหายมาก ซากที่เหลืออยู่แสดงว่าวิหารและส่วนต่างๆ ของวัดนี้ใหญ่โตมาก วิหารหลวงมีขนาดยาว ๖๓ เมตร กว้าง ๒๐ เมตร ด้านหน้ามีบันไดขึ้น ๓ ทาง ที่ผนังวิหารเจาะเป็นบานหน้าต่าง ปัจจุบันยังปรากฏซากของเสาพระวิหารและฐานชุกชีพระประธานเหลืออยู่ พระปรางค์ประธาน เป็นศิลปะอยุธยาสมัยแรกซึ่งนิยมสร้างตามแบบสถาปัตยกรรมขอมที่ให้พระปรางค์เป็นประธานของวัด ช่องคูหาของพระปรางค์มีพระพุทธรูปยืนปูนปั้นประดิษฐานช่องละ ๑ องค์ องค์ปรางค์ประดับด้วยปูนปั้นรูปครุฑ ยักษ์ เทวดา นาค พระปรางค์องค์นี้มีลวดลายสวยงามมาก ภายในกรุปรางค์มีห้องกรุ ๒ ชั้น สามารถลงไปชมได้ชั้นบนมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเลือนลาง ชั้นล่างซึ่งเคยเป็นที่เก็บเครื่องทอง มีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีแดงชาดปิดทองเป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาและปางสมาธิ รวมทั้งรูปเทวดาและรูปดอกไม้ เมื่อพ.ศ.๒๕๐๐ คนร้ายได้ลักลอบขุดโบราณวัตถุที่ฝังไว้ในกรุปรางค์ประธานวัดราชบูรณะ โดยขุด

เจาะจากพื้นคูหาเรือนธาตุลงไปพบห้องที่ฝังโบราณวัตถุไว้ ๒ ห้อง ต่อมาทางราชการติดตามจับคนร้ายและยึดโบราณวัตถุได้เพียงบางส่วน โบราณวัตถุในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะทำด้วยทองคำ สำริด หิน ดินเผาและอัญมณี เมื่อกรมศิลปากรขุดแต่งพระปรางค์วัดราชบูรณะต่อ ได้นำโบราณวัตถุที่มีค่าไปเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ซึ่งสร้างโดยเงินบริจาคจากการนำพระพิมพ์ขนาดเล็กที่ได้จากกรุนี้มาจำหน่ายเป็นของชำร่วย วัดนี้เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม

หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า วังจันทรเกษมหรือวังหน้า ตั้งอยู่ถนนอู่ทอง ริมแม่น้ำป่าสักมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะเมืองใกล้ตลาดหัวรอ วังจันทรเกษมปรากฏหลักฐานพงศาวดารว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชประมาณพ.ศ. ๒๑๒๐ โดยมีพระราชประสงค์เพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเคยใช้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระยุพราชและพระมหากษัตริย์หลายพระองค์เช่น สมเด็จพระเอกาทศรถ เจ้าฟ้าสุทัศน์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ฯลฯ เมื่อคราวเสียกรุงในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ วังนี้ได้ถูกข้าศึกเผาทำลายเสียหายมากและถูกทิ้งร้าง จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์โปรดเกล้าฯให้ซ่อมพระที่นั่งพิมานรัตยาและพลับพลาจตุรมุขไว้เป็นที่ประทับเมื่อเสด็จประพาสพระนครศรีอยุธยาและโปรดพระราชทานนามว่า พระราชวังจันทรเกษม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๔๓๖ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานพระที่นั่งพิมานรัตยาเป็นที่ทำการของมณฑลกรุงเก่าเมื่อพ.ศ. ๒๔๔๒ และจนกระทั่งเมื่อพระยาโบราณราชธานินทร์ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่าจึงได้จัดสร้างอาคารที่ทำการภาคบริเวณกำแพงทางด้านทิศตะวันตกต่อกับทิศใต้ แล้วย้ายที่ว่าการมณฑลจากพระที่นั่งพิมานรัตยามาตั้งที่อาคารที่ทำการภาคในขณะนั้น กรมศิลปากรจึงได้เข้ามาดูแลและจัดทำเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษมจนกระทั่งปัจจุบัน

โบราณสถานโบราณวัตถุที่น่าสนใจในพระราชวังจันทรเกษม มีดังนี้

กำแพงและประตูวัง ปัจจุบันก่อเป็นกำแพงอิฐมีใบเสมา มีประตูด้านละ ๑ ประตู รวม ๔ ด้านเป็นสิ่งที่สร้างใหม่ในรัชกาลที่ ๔ กำแพงของเดิมมีอาณาเขตกว้างขวางกว่าที่เห็นในปัจจุบัน เพราะขุดพบรากฐานของพระที่นั่งนอกกำแพงวัดด้านใน และพบซากอิฐในบริเวณเรือนจำหลายแห่ง แต่เดิมนั้นคำให้การชาวกรุงเก่ากล่าวว่า วังจันทรเกษมมีกำแพง ๒ ชั้น เช่นเดียวกับวังหลวง

พลับพลาจตุรมุข ตั้งอยู่ใกล้ประตูวังด้านทิศตะวันออก เป็นพลับพลาเครื่องไม้ มีมุขด้านหน้า ๓ มุข ด้านหลัง ๓ มุข เดิมใช้เป็นท้องพระโรงสำหรับออกงานว่าราชการและเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ เวลาเสด็จประพาส ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๔๔๗ พระองค์ทรงโปรดให้ใช้พลับพลาจตุรมุข เป็นที่จัดแสดงโบราณวัตถุ เรียกว่าอยุธยาพิพิธภัณฑสถาน ในสมัยรัชกาลที่ ๗ พระยาโบราณราชธานินทร์ได้ทำการซ่อมแซมครั้งใหญ่และเปลี่ยนหน้าบันจากรูปปูนปั้นมาเป็นไม้แกะสลักปัจจุบันจัดแสดงเครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่มีอยู่เดิมภายในพระราชวังนี้เช่น พระแท่นบรรทม พระราชอาสน์ พร้อมเศวตฉัตร พระบรมฉายาลักษณ์และเครื่องราชูปโภคของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระที่นั่งพิมานรัตยา เป็นตึกหมู่อยู่กลางพระราชวังประกอบด้วยอาคาร ๔ หลังคือ อาคารปรัศว์ซ้าย อาคารปรัศว์ขวา พระที่นั่งพิมานรัตยาและศาลาเชิญเครื่อง เคยเป็นที่ตั้งศาลากลางมณฑลและจังหวัดมาหลายปี ปัจจุบันจัดแสดงประติมากรรมที่สลักจากศิลา เป็นเทวรูปและพระพุทธรูปนาคปรก ศิลปสมัยลพบุรี พระพุทธรูปสำริดสมัยอยุธยา พระพิมพ์สมัยต่างๆ และเครื่องไม้แกะสลักฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์

พระที่นั่งพิสัยศัลลักษณ์ หรือ *หอส่องกล้อง* เป็นหอสูงสี่ชั้น สร้างครั้งแรกในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แต่หักพังลงมาเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ หอที่เห็นอยู่ในปัจจุบันสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๔ ตามรากฐานอาคารเดิมและทรงใช้เป็นที่ประทับทอดพระเนตรดวงดาว

อาคารสโมสรเสือป่า สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่ริมกำแพงหลังพระที่นั่งพิมานรัตยา

ตึกโรงม้าพระที่นั่ง เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ๒ ชั้น ตั้งอยู่ริมกำแพงด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ตึกที่ทำการภาค สร้างขึ้นในสมัยพระยาโบราณราชธานินทร์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่า มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียวสร้างขนานไปกับแนวกำแพงด้านทิศตะวันตกต่อกับทิศใต้ จัดนิทรรศการถาวร ๕ เรื่อง คือ เรื่องศิลปะสถาปัตยกรรมอยุธยา เครื่องปั้นดินเผาสินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญของอยุธยา อาวุธยุทธภัณฑ์ ศิลปะวัตถุพุทธบูชาและวิถีชีวิตริมน้ำชาวกรุงเก่า

ระเบียงจัดตั้งศิลาจารึก แต่เดิมสร้างเป็นระเบียงหลังคามุงสังกะสียาวไปตามแนวกำแพงด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกใช้สำหรับเป็นที่เก็บรักษาบรรดาโบราณวัตถุและศิลปะวัตถุซึ่งพระยาโบราณราชธานินทร์ได้รวบรวมไว้

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองอยุธยา เมื่อข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแล้วให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงสามแยกเลี้ยวซ้ายอีกครั้งและตรงไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จะผ่านตลาดเจ้าพรหม จากนั้นจะเห็นพิพิธภัณฑ์อยู่ทางซ้ายมือ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ วันอังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ค่าเข้าชมชาวไทยคนละ ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศคนละ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๘๖, ๐ ๓๕๒๕ ๒๗๙๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๘๖

วัดเสนาสนาราม อยู่ทางด้านหลังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม เป็นวัดโบราณเดิมชื่อ "วัดเสื่อ" พระอุโบสถเป็นสถาปัตยกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยา ลักษณะพระอุโบสถมีมุขทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านหน้าพระอุโบสถหันหน้าสู่ทิศตะวันออก มีพระยืนประดิษฐานอยู่บนหน้าบันทั้งด้านหน้าและด้านหลังเป็นภาพปั้นลงรักปิดทองเป็นรูปช้างเอราวัณขนาบด้วยแตรเหนือเศียรช้างเอราวัณเป็นพระอลัญจกรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ ๒ องค์คือ "พระสัมพุทธมุนี" เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัย สมัยอยุธยาลงรักปิดทอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๒ ศอก ๒ นิ้ว สูง ๓ ศอก ๑ นิ้วประดิษฐานเหนือบุษบกปูนปั้นลงรักปิดทอง ฝาผนังพระอุโบสถเป็นภาพจิตรกรรม ด้านบนเป็นภาพของเทพและอัปสรที่มาบูชาพระประธาน ระหว่างช่องหน้าต่างเป็นภาพพระราชพิธีสิบสองเดือนซึ่งหาชมได้ยาก ผนังด้านหน้าภายในพระอุโบสถมีพระบรมฉายาลักษณ์ทรงเครื่องต้นเฉลิมพระมหาพิชัยมงกุฎประทับเหนือพระราชบัลลังก์ในกรอบไม้สัก

วิหารพระพุทธไสยาสน์ อยู่ติดกับพระเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งพระวิหารนี้สร้างขวางกับแนวพระอุโบสถ พระพุทธไสยาสน์เป็นศิลปะแบบอยุธยาประกอบด้วยศิลาเป็นท่อนๆ นำมาเรียงต่อกันแล้วสลักเป็นองค์พระมีขนาดยาว ๑๔.๑๒ เมตร แต่เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดพระมหาธาตุ

รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างวิหารพระนอนขึ้นในวัด แล้วอัญเชิญพระพุทธไสยาสน์จากวัดมหาธาตุมาประดิษฐานไว้ที่วัดนี้

*พระอินทร์แปลง*เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัยที่อัญเชิญมาจากนครเวียงจันทน์เมื่อปีพ.ศ.๒๔๐๑ หน้าตักกว้าง ๒ ศอกเศษ สูง ๓ ศอกเศษ ประดิษฐานอยู่ในวิหารซึ่งติดกับวิหารพระพุทธไสยาสน์ มีตำนานเล่ากันว่าพระอินทร์แปลงทรงแปลงร่างมาสร้างพระพุทธรูปองค์นี้ ด้านหลังพระอินทร์แปลงเป็นซุ้มศรีมหาโพธิ์ ภายในพระวิหารปูด้วยกระเบื้องหินอ่อน ทั้งสองข้างองค์พระอินทร์แปลงยกพื้นเป็นอัฒสงฆ์ พร้อมทั้งมีธรรมาสน์หินปิดทอง ๒ แท่น ฝาผนังภายในพระวิหารด้านบน เป็นภาพวาดรูปทวยเทพบูชาองค์พระอินทร์แปลงและระหว่างช่องหน้าต่างเป็นภาพวาดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของประชาชนอันเกี่ยวเนื่องด้วยวัดและพระศาสนา บานหน้าต่างเป็นภาพลายรดน้ำเป็นรูปสัตว์ ๑๐ อย่างที่ภิกษุไม่ควรบริโภค

พระเจดีย์ ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ เป็นพระเจดีย์ทรงระฆังคว่ำก่ออิฐฉาบปูนศิลปะสมัยอยุธยา สูงประมาณ ๑๓ วาเศษ มีฐานทักษิณสี่เหลี่ยม

วัดสุวรรณดารารามราชวรวิหาร อยู่ในเขตพระนครด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเมือง เหนือบริเวณป้อมเพชร สามารถใช้เส้นทางเดียวกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม แต่พอถึงสามแยกให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร จะเห็นป้ายทางเข้าวัดอยู่ทางด้านขวามือ วัดนี้เดิมชื่อว่า "วัดทอง" เป็นวัดที่พระบรมมหาชนกของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสร้างไว้ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเสด็จขึ้นครองราชย์จึงโปรดเกล้าฯให้สถาปนาวัดทองขึ้นใหม่และพระราชนามว่า "วัดสุวรรณดาราราม" เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระบรมชนกนาถและพระบรมราชชนนีตามพระนามเดิมของทั้งสองพระองค์คือ "ทองดี" และ "ดาวเรือง"

วัดแห่งนี้มีสิ่งต่างๆที่น่าชมไม่ว่าจะเป็น*พระอุโบสถ*ซึ่งยังคงรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย คือทำส่วนฐานโค้งอ่อนลงตรงกลางคล้ายปากเรือสำเภา หน้าบันอุโบสถสลักลายเป็นรูปนารายณ์ทรงครุฑ มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเทพชุมนุมที่ผนังอุโบสถตอนบน ตอนล่างเขียนเรื่องเวสสันดรชาดก เตมีย์ชาดกและสุวรรณสามชาดก ผนังด้านหน้าพระประธานเขียนภาพมารวิชัย มีแม่พระธรณีบีบมวยผมอยู่ตรงกลาง ส่วนพระประธานในพระอุโบสถรัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯให้จำลองขยายส่วนจากพระแก้วมรกต นอกจากนั้นภายใน*พระวิหาร*มีลักษณะรูปแบบฐานเป็นเส้นตรง ไม่ใช้ฐานอ่อนโค้งตามรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา บัวหัวเสามีลักษณะเป็นบัวกลีบยาวหรือบัวแวง พระวิหารสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ ภายในพระวิหารมีภาพเขียนสีในสมัยรัชกาลที่ ๗ แสดงพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถี

นับเป็นจิตรกรรมฝาผนังที่มีฝีมือยอดเยี่ยมงดงามมาก กรมศิลปากรได้ถ่ายแบบภาพเขียนนี้ไปไว้ที่อนุสรณ์ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

บริเวณหน้าพระอุโบสถจะเห็น *แท่นพระศรีมหาโพธิ์* ลักษณะเป็นแท่นฐานบัวคว่ำและบัวหงาย ประดิษฐานต้นพระศรีมหาโพธิ์ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้นำหน่อโพธิ์มาจากประเทศอินเดีย ไม่ไกลกันนั้นมี *หอระฆัง* ลักษณะแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก ก่ออิฐถือปูน มีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมสองชั้น ชั้นล่างเจาะประตูเป็นรูปโค้งแหลม ชั้นบนเป็นส่วนของหอระฆัง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ พร้อมกับการปฏิสังขรณ์วัดครั้งใหญ่

ป้อมปราการรอบกรุง กำแพงเมืองที่พระเจ้าอู่ทองทรงสร้างครั้งแรกนั้นเป็นเพียงเชิงเทินดิน และมีเสาไม้ระเนียดปักข้างบน ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิจึงได้ก่ออิฐถือปูนขึ้น ตามพระราชพงศาวดารมีการสร้างป้อมต่างๆอาทิ ป้อมมหาไชย ป้อมซัดกบ ป้อมเพชร ป้อมหอราชคฤห์และป้อมจำปาพลเป็นต้น ป้อมขนาดใหญ่ๆมักตั้งอยู่บริเวณทางแยกระหว่างแม่น้ำเช่น ป้อมเพชรตั้งอยู่ตรงที่บรรจบของแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำป่าสัก จัดเป็นสวนสาธารณะริมน้ำสำหรับนั่งเล่น ป้อมมหาไชยตั้งอยู่มุมวังจันทรเกษมบริเวณซึ่งเป็นตลาดหัวรอในปัจจุบัน ตัวป้อมได้ถูกรื้อเพื่อนำอิฐไปสร้างพระนครใหม่ที่กรุงเทพมหานครตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตั้งอยู่ถนนอู่ทอง ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเมือง เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่กว้างขวาง ในพื้นที่ปลูกต้นไม้ต่างๆ ในวรรณคดีศาลาไทยและมีซากโบราณสถาน นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาพื้นที่เป็นสวนป่าสมุนไพรอีกด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารีเสด็จแทนพระองค์มาเปิดพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเมื่อพ.ศ.๒๕๔๓ *การเดินทาง* หากมาจากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองอยุธยาแล้วให้ข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงไปจนสุดถนน พอถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาแล้ว จะเห็นสามแยกข้างหน้าให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงสามแยกไฟแดงแล้วเลี้ยวขวาตรงไปผ่านโรงพยาบาลจังหวัดไปไม่ไกลนักจะเห็นสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์อยู่ทางขวามือ

วังหลัง ตั้งอยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยาด้านทิศตะวันตก ตรงข้ามกับวัดกษัตราธิราชเดิมเป็นอุทยานสำหรับเสด็จประพาสเป็นครั้งคราวเรียกว่า *สวนหลวง* และมีเพียงตำหนักที่พัก ต่อมาในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาได้โปรดเกล้าฯให้สร้างเพิ่มเติมเป็นพระราชวังเพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเอกาทศรถ หลังจากนั้นได้กลายเป็นที่ประทับของเจ้านายในพระราชวงศ์ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของเจดีย์พระศรีสุริโยทัย

เจดีย์พระศรีสุริโยทัย อยู่ในเกาะเมืองด้านทิศตะวันตก ติดกับสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ ถนนอู่ทอง พระเจดีย์แห่งนี้เป็นโบราณสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นอนุสรณ์สถานของวีรสตรีไทยพระองค์แรก สมเด็จพระสุริโยทัยซึ่งสิ้นพระชนม์ในการทำสงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระมหาจักรพรรดิกับพระเจ้าแปรและเป็นการยืนยันเกียรติแห่งสตรีไทยที่ได้รับการยกย่องจากสังคมไทยมาแต่ครั้งบรรพกาล

ปีพ.ศ.๒๐๙๑ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิขึ้นครองราชสมบัติมีสมเด็จพระสุริโยทัยเป็นพระมเหสี หลังจากครองราชย์ได้ ๗ เดือน พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้และบุเรงนองยกทัพเข้ามาล้อมกรุงศรีอยุธยาโดยผ่านมาทางด้านด่านพระเจดีย์สามองค์จังหวัดกาญจนบุรีและตั้งค่ายล้อมพระนคร สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงช้างออกไปพร้อมกับพระราชโอรส สมเด็จพระสุริโยทัยทรงเป็นห่วงพระราชสวามีจึงได้ทรงเครื่องแบบอย่างนักรบชายประทับช้างตามเสด็จออกไป กองทัพกรุงศรีอยุธยาปะทะกับทัพหน้าของกรุงหงสาวดีซึ่งมีพระเจ้าแปรเป็นแม่ทัพ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงไสช้างเข้าชนกับช้างของพระเจ้าแปรและบังเอิญช้างทรงเกิดเพลี่ยงพล้ำ สมเด็จพระสุริโยทัยจึงไสช้างพระที่นั่งเข้าขวางพระเจ้าแปรด้วยเกรงว่าสมเด็จพระมหาจักรพรรดิพระราชสวามีจะเป็นอันตราย จนถูกพระแสงของ้าวฟันพระอังสาขาดสะพายแล่งสิ้นพระชนม์อยู่บนคอช้าง เมื่อสงครามยุติลงสมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงปลงพระศพของพระนางและสถาปนาวัดที่ปลงพระศพขึ้นเป็นวัดสวนหลวงสบสวรรค์ (เดิมชื่อ วัดสบสวรรค์) ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการสอบสวนหาตำแหน่งสถานที่ต่างๆ ที่กล่าวถึงในพระราชพงศาวดารเพื่อเรียบเรียงเป็นหนังสือประชุมพงศาวดารขึ้นทูลเกล้าฯถวาย จึงเป็นเหตุให้ทราบตำแหน่งของวัดสบสวรรค์ ซึ่งยังคงพบเจดีย์แบบย่อไม้สิบสองสูงใหญ่ปรากฏตามที่ตั้งในปัจจุบันนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงขนานนามเรียกชื่อเจดีย์ว่า *"เจดีย์พระศรีสุริโยทัย"*

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ รัฐบาลได้มอบให้กรมศิลปากรและกรป.กลางดำเนินการบูรณะซ่อมแซมเสริมรูปทรงพระเจดีย์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพเดิมและจากการบูรณะ ศิลปากรได้พบวัตถุโบราณ เช่น พระพุทธรูปผลึกแก้วสีขาวปางมารวิชัย พระเจดีย์จำลอง ผอบทองคำบรรจุพระธาตุ เป็นต้นปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

สวนศรีสุริโยทัย สามารถใช้เส้นทางเดียวกับทางไปเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ตั้งอยู่ในเขตทหาร กองสรรพาวุธซ่อมยาง สวนศรีสุริโยทัยจะอยู่ด้านหลัง องค์การสุราเป็นผู้สร้างสวนนี้เพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายอดีตพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในที่ดินซึ่งเคยเป็นเขตพระราชฐานชั้นในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯได้พระราชทานชื่อ "สวนศรีสุริโยทัย" เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๒ และองค์การสุราได้ทูลเกล้าฯ ถวายสวนนี้แด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ สวนนี้มีพื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ ประกอบด้วยศาลาอเนกประสงค์ พลับพลาสมเด็จพระสุริโยทัย อนุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัยแสดงเหตุการณ์ตอนสู้รบบนหลังช้าง ในสวนด้านหลังมีเนินเสมาหินอ่อนโบราณอายุกว่า ๔๐๐ ปีบรรจุชิ้นส่วนพระพุทธรูปที่ชำรุดอัญเชิญมาจากวัดพุทไธศวรรย์ (พระตำหนักเวียงเหล็กของพระเจ้าอู่ทอง) ฯลฯ สวนนี้เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

วัดโลกยสุธา อยู่ใกล้กับเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ใช้เส้นทางถนนหลังพลับพลาตรีมุขในบริเวณพระราชวังโบราณผ่านวัดวรโพธิ์และวัดวรเชษฐารามเข้าไปจนถึงพระพุทธไสยาสน์องค์ใหญ่ซึ่งตั้งอยู่กลางแจ้ง พระพุทธไสยาสน์องค์นี้ก่อด้วยอิฐถือปูน ยาวประมาณ ๒๙ เมตร มีซากเสา ๖ เหลี่ยมตั้งอยู่ชิดกับองค์พระ หลงเหลือให้เห็นอยู่หลายต้น เข้าใจว่าอาจเคยเป็นซากพระอุโบสถ

วัดกษัตราธิราชวรวิหาร อยู่นอกเกาะเมืองตรงข้ามกับเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สามารถใช้เส้นทางเดียวกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ไปจนถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวซ้ายข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชฯ จากนั้นเลี้ยวขวาตรงไปไม่ไกลนักก็จะถึงวัดนี้ วัดนี้เดิมชื่อ "วัดกษัตรา" หรือ "วัดกษัตราราม" เป็นวัดโบราณในสมัยกรุงศรีอยุธยามีพระปรางค์ใหญ่เป็นประธานหลักของวัด และยังมีพระอุโบสถสมัยอยุธยาซึ่งมีลายดาวเพดานจำหลักไม้งดงามมาก ภายในวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นวัดที่มีความสวยงามมากวัดหนึ่ง

วัดไชยวัฒนาราม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกนอกเกาะเมือง เป็นวัดที่พระเจ้าปราสาททอง กษัตริย์กรุงศรีอยุธยาองค์ที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๑๗๓-๒๑๙๘) โปรดให้สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ.๒๑๗๓ ได้ชื่อว่าเป็นวัดที่มีความงดงามมากแห่งหนึ่งในกรุงศรีอยุธยา ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ วัดนี้เป็นที่ฝังพระศพของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์(เจ้าฟ้ากุ้ง) กวีเอกสมัยอยุธยาตอนปลายกับเจ้าฟ้าสังวาลย์ซึ่งต้องพระราชอาญาโบยจนสิ้นพระชนม์ในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

สิ่งที่น่าชมภายในวัดได้แก่ *พระปรางค์ศรีรัตนมหาธาตุ* เป็นปรางค์ประธานของวัดตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสและที่มุมฐานมีปรางค์ทิศประจำอยู่ทั้งสี่มุม การที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททองซึ่งเป็นกษัตริย์สมัยอยุธยาตอนปลายทรงสร้างปรางค์ขนาดใหญ่เป็นประธานของวัดเท่ากับ

เป็นการรื้อฟื้นศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้นที่นิยมสร้างปรางค์เป็นประธานของวัดเช่นการสร้างปรางค์ที่วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ เนื่องมาจากพระองค์ทรงได้เขมรมาอยู่ใต้อำนาจจึงมีการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมเขมรเข้ามาใช้ในการก่อสร้างปรางค์อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมี*พระระเบียงรอบปรางค์ประธาน* ภายในพระระเบียงมีพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ผนังระเบียงก่อด้วยอิฐถือปูน มีลูกกรงหลอกเป็นรูปลายกุดั่น *พระอุโบสถ*อยู่ด้านหน้าของวัดภายในมีซากพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสร้างด้วยหินทราย ใบเสมาของพระอุโบสถทำด้วยหินสีค่อนข้างเขียว จำหลักเป็นลายประจำยามและลายก้านขด และเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ทางด้านหน้าพระอุโบสถมีเจดีย์ ๒ องค์ ฐานกว้าง ๑๒ เมตร สูง ๑๒ เมตร ซึ่งถือเป็นศิลปะที่เริ่มมีแพร่หลายตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง วัดไชยวัฒนารามได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ และกรมศิลปากรได้ดำเนินการบูรณะตลอดมาจนปัจจุบันไม่มีสภาพรกร้างอยู่ในป่าอีกแล้ว และยังคงมองเห็นเค้าแห่งความสวยงามยิ่งใหญ่ตระการตา ซึ่งผู้ไปเยือนไม่ควรพลาดชมอย่างยิ่ง เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท หรือสามารถซื้อบัตรรวมได้ ชาวไทย ๖๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๑๘๐ บาท โดยบัตรนี้สามารถเข้าชมวัดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ *ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน* อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์และพระราชวังหลวง วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม วัดไชยวัฒนาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม *หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน*

การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางได้หลายเส้นทาง ได้แก่

เรือ ท่านอาจเช่าเหมาเรือหางยาวจากบริเวณหลังลานจอดรถฝั่งตรงข้ามพระราชวังจันทรเกษมด้านตะวันออกของเกาะเมือง ล่องไปตามลำน้ำป่าสักลงไปทางใต้ผ่านวิทยาลัยการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดพุทไธศวรรย์ โบสถ์โปรตุเกส วัดไชยวัฒนาราม วัดกษัตราธิราชวรวิหาร และเจดีย์พระศรีสุริโยทัยอันสง่างามอีกด้วย ซึ่งจะทำให้การเดินทางมีรสชาติไปอีกแบบหนึ่งโดยเฉพาะเวลาพลบค่ำจะเห็นภาพบริเวณวัดไชยวัฒนารามงดงามมาก

รถยนต์ สามารถใช้เส้นทางเดียวกับวัดกษัตราธิราช แต่พอข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชไปแล้วให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไปเรื่อยๆ ก็จะเห็นวัดไชยวัฒนารามตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่ทางด้านหน้า

วัดพุทไธศวรรย์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำทางด้านใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง

หากเดินทางโดยรถยนต์ และใช้เส้นทางสายอยุธยา-เสนา ข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหาร แล้วเลี้ยวซ้าย จะผ่านวัดไชยวัฒนาราม มีป้ายบอกทางเป็นระยะไปจนถึงทางแยกซ้ายเข้าวัดพุทไธศวรรย์ วัดนี้สร้างขึ้นบริเวณตำหนักที่ประทับเดิมของสมเด็จพระเจ้าอู่ทองซึ่งเรียกว่า "ตำหนักเวียงเหล็กหรือเวียงเล็ก" หลังจากนั้นพระองค์ไปสร้างพระราชวังใหม่ที่ตำบลหนองโสน (บึงพระราม) จึงสถาปนาสถานที่นี้เป็นวัดพุทไธศวรรย์ ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ *ปรางค์ประธาน* องค์ใหญ่ศิลปะแบบขอม ตั้งอยู่กึ่งกลางอาณาเขตพุทธาวาสบนฐานไพที ซึ่งมีลักษณะย่อเหลี่ยมมีบันไดขึ้น ๒ ทางคือทางทิศตะวันออกและทางทิศตะวันตก ส่วนทิศเหนือทิศใต้มีมณฑปสองหลังภายในพระมณฑปมีพระประธาน *พระตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์* สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่ประจำอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตำหนักนี้อยู่ในสภาพค่อนข้างทรุดโทรมแต่ภายในผนังของตำหนัก มีภาพสีเกี่ยวกับเรื่องหมู่เทวดา นักพรต นมัสการพระพุทธบาท และเรือสำเภาตอนพระพุทธโฆษาจารย์ไปลังกา ภาพเหล่านี้อยู่ในสภาพไม่ชัดเจนนัก นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของปรางค์ หมู่พระเจดีย์สิบสององค์ และวิหารพระนอน

วัดภูเขาทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากพระราชวังหลวงไปประมาณ ๒ กิโลเมตร สามารถใช้เส้นทางเดียวกับทางไปจังหวัดอ่างทอง ทางหลวงหมายเลข ๓๐๙ กิโลเมตรที่ ๒๖ จะมีป้ายบอกทางแยกซ้ายไปวัดนี้ วัดภูเขาทองนี้หนังสือคำให้การชาวกรุงเก่ากล่าวว่า พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองเป็นผู้สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๑๑๒ คราวยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาในเวลาที่ประทับอยู่พระนครศรีอยุธยาได้สร้างพระเจดีย์ภูเขาทองใหญ่แบบมอญขึ้นไว้เป็นที่ระลึกเมื่อคราวรบชนะไทย โดยรูปแบบของฐานเจดีย์มีลักษณะคล้ายกับแบบมอญพม่า สันนิษฐานว่าสร้างเจดีย์องค์นี้ขึ้นเพื่อชัยชนะแต่ทำได้เพียงรากฐาน แล้วยกทัพกลับ ครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกอบกู้เอกราชกลับคืนมาเมื่อพ.ศ. ๒๑๒๗ จึงโปรดเกล้าให้สร้างเจดีย์แบบไทยไว้เหนือฐานแบบมอญและพม่าที่สร้างเพียงรากฐานไว้ ณ สมรภูมิทุ่งมะขามหย่อง ฝีมือช่างมอญเดิมจึงปรากฏเหลือเพียงฐานทักษิณส่วนล่างเท่านั้น เจดีย์ภูเขาทองจึงมีลักษณะสถาปัตยกรรมสองแบบผสมกัน ปัจจุบันกรมศิลปากรได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงม้าบริเวณด้านหน้าวัดภูเขาทอง

พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย (ทุ่งมะขามหย่อง) ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ ทุ่งมะขามหย่องตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาออกไปประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร มีสภาพเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทิศตะวันออก ภายในมีพระรูปสมเด็จพระ

สุริโยทัยหล่อด้วยสำริด มีขนาดหนึ่งเท่าครึ่งขององค์จริงประทับบนหลังพระคชาธารพร้อมด้วยกลุ่มอนุสาวรีย์ประติมากรรมประกอบกันทั้งสิ้น ๔๙ ชิ้น มีประติมากรรมจำลองประวัติศาสตร์ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และสวนสาธารณะพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน ทุ่งมะขามหย่องแห่งนี้เคยเป็นสมรภูมิการสู้รบระหว่างไทย-พม่าหลายครั้ง จนเกิดเป็นมหาวีรกรรม คือ เมื่อครั้งที่สมเด็จพระสุริโยทัยพระอัครมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงทำยุทธหัตถีกับพระเจ้าแปรจนต้องพระแสงของ้าวสิ้นพระชนม์บนคอช้าง และในรัชกาลสมเด็จพระมหาธรรมราชาเป็นกษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาซึ่งหลังจากที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพได้ ๒ ปี พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงได้ให้มังมอดราชบุตรยกทัพมาตั้งที่ทุ่งมะขามหย่อง และทัพพระเจ้าหงสาวดีตั้งค่ายหลวงบริเวณขนอนปากคู่ซึ่งอยู่ถัดจากทุ่งมะขามหย่องลงมาทางใต้ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชนำพลออกมาปล้นค่ายพม่าหลายครั้งโดยจะใช้ปากคาบพระแสงดาบ ปีนเสาพระเนียดเข้าไปในค่ายพระเจ้าหงสาวดีและได้ชัยชนะทุกครั้ง พระแสงดาบนั้นจึงปรากฏนามว่า "พระแสงดาบคาบค่าย"

ด้วยเหตุที่ทุ่งมะขามหย่องเคยเป็นสมรภูมิที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทางรัฐบาลจึงได้จัดทำโครงการสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นโครงการจัดสร้างขึ้นตามพระราชดำริ รัฐบาลและพสกนิกรชาวไทยได้ร่วมกันสร้างน้อมเกล้าฯถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๕

พระที่นั่งเพนียด ตั้งอยู่ในตำบลสวนพริก ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔ กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหมายเลข ๓๔๗ กิโลเมตรที่ ๔๒-๔๓ (เส้นทางเดียวกับทางไปวัดภูเขาทอง) แต่ให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไปตามถนนจะมีป้ายบอกเส้นทางไปพระที่นั่งเพนียด เพนียดแห่งนี้มีขนาดใหญ่มากสร้างขึ้นเป็นที่สำหรับพระมหากษัตริย์ประทับทอดพระเนตรการคล้องช้างหรือจับช้างเถื่อนในเพนียดซึ่งเป็นประเพณีที่ทำกันมาแต่โบราณเพื่อนำช้างมาใช้ประโยชน์ในราชการทั้งในยามปกติและยามสงคราม หรือในเวลาที่มีแขกบ้านแขกเมืองมาพระมหากษัตริย์ก็จะโปรดให้ทำพิธีคล้องช้างให้ชมทุกครั้งไป การคล้องช้างนี้ทำกันเรื่อยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงได้เลิกไป พระที่นั่งเพนียดและตัวเพนียดที่เห็นในปัจจุบันนั้นลักษณะเป็นคอกล้อมด้วยซุงทั้งต้น มีปีกกาแยกเป็นรั้วไปสองข้าง รอบเพนียดเป็นกำแพงดินประกอบอิฐูเสมอยอดเสา ด้านหลังคอกตรงข้ามแนวปีกกาเป็นพลับพลาที่ประทับซึ่งได้รับการบูรณะเมื่อพ.ศ.๒๕๐๐ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้สนับสนุนงบประมาณแก่กรมศิลปากรในปีพ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อบูรณะเพนียดให้อยู่ในสภาพเดิมอีกด้วย

วัดหน้าพระเมรุ ตั้งอยู่ริมคลองสระบัวด้านทิศเหนือของคูเมือง (เดิมเป็นแม่น้ำลพบุรี) ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น พุทธศักราช ๒๐๔๖ มีชื่อเดิมว่า *"วัดพระเมรุราชิการาม"* ที่ตั้งของวัดนี้เดิมคงเป็นสถานที่สำหรับสร้างพระเมรุถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระมหากษัตริย์พระองค์ใดพระองค์หนึ่งสมัยอยุธยาตอนต้นต่อมาจึงได้สร้างวัดขึ้น มีตำนานเล่าว่าพระองค์อินทร์ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงสร้างวัดนี้เมื่อพ.ศ.๒๐๔๖ วัดนี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิเมื่อครั้งทำศึกกับพระเจ้าบุเรงนองได้มีการทำสัญญาสงบศึกเมื่อพ.ศ.๒๑๐๖ได้สร้างพลับพลาที่ประทับขึ้นระหว่างวัดหน้าพระเมรุกับวัดหัสดาวาส

วัดนี้เป็นวัดเดียวในกรุงศรีอยุธยาที่ไม่ได้ถูกพม่าทำลายและยังคงปรากฏสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาอยู่ในสภาพสมบูรณ์มากที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระอุโบสถมีขนาดยาว ๕๐ เมตร กว้าง ๑๖ เมตรเป็นแบบอยุธยาตอนต้นซึ่งมีเสาอยู่ภายใน ต่อมาสร้างขยายออกโดยเพิ่มเสารับชายคาภายนอกในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ หน้าบันเป็นไม้สักแกะสลักเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑเหยียบเศียรนาคและมีรูปราหูสองข้างติดกับเศียรนาค หน้าต่างเจาะเป็นช่องยาวตามแนวตั้ง เสาเหลี่ยมสองแถวๆ ละแปดต้น มีบัวหัวเสาเป็นบัวโถแบบอยุธยา ด้านบนประดับด้วยดาวเพดานเป็นงานจำหลักไม้ลงรักปิดทอง ส่วนลายแกะสลักบานประตูพระวิหารน้อย เป็นลายแกะสลักด้วยไม้สักหนา แกะสลักจากพื้นไม้ไม่มีการนำชิ้นส่วนที่อื่นมาติดต่อเป็นลายซ้อนกันหลายชั้น พระประธานในอุโบสถสร้างปลายสมัยอยุธยาเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ทรงเครื่องแบบกษัตราธิราช มีนามว่า *"พระพุทธนิมิตวิชิตมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถ"* จัดเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่มีปรากฏอยู่ในปัจจุบันและมีความสมบูรณ์งดงามมากสูงประมาณ ๖ เมตรหน้าตักกว้างประมาณ ๔.๔๐ เมตร ในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการปฏิสังขรณ์วัดนี้โดยรักษาแบบอย่างเดิมไว้และได้เชิญพระพุทธรูปศิลาสีเขียวหรือพระคันธารราฐประทับนั่งห้อยพระบาทสมัยทวาราวดีจากวัดมหาธาตุมาไว้ในวิหารสรรเพชญ(หรือเรียกว่าวิหารน้อยเพราะขนาดวิหารเล็ก มีความยาว ๑๖ เมตร กว้างประมาณ ๖ เมตร) ซึ่งอยู่ข้างพระอุโบสถ พระพุทธรูปศิลาแบบนั่งห้อยพระบาทสมัยทวาราวดีนี้นับเป็น ๑ ใน ๕ องค์ที่มีอยู่ในประเทศไทย จึงนับเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การเก็บรักษาไว้ พระอุโบสถเปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น.

วัดกุฎีดาว อยู่หน้าสถานีรถไฟ ฝั่งตะวันออก เป็นวัดเก่าแก่ ฝีมือการสร้างงดงามยิ่ง เห็นได้จากซากอาคาร เสาบัวและยอดพระเจดีย์ที่หักโค่น

ลงมา แม้จะปรักหักพังไปหมดแล้ว แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในอดีต ปัจจุบันเป็นวัดร้างไม่ปรากฏแน่ชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง

วัดสมณโกฏฐาราม สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น และปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในสมัยอยุธยาตอนปลายโดยเจ้าพระยาโกษา(เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษา(ปาน) อาจเป็นในช่วงสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช "ในจดหมายเหตุของแกมเฟอร์ แพทย์ชาวเยอรมันที่ทำงานในบริษัทอีสต์อินเดียของฮอลันดาเดินทางเข้ามากรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๓ ในรัชกาลสมเด็จพระเพทราชา ได้บันทึกไว้ว่า ห่างจากตัวเมืองไปทางตะวันออกมีวัดที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งเรียกว่า วัดพระยาคลัง แผนผังที่นายแกมเฟอร์เขียนประกอบไว้ปรากฏว่าเป็นวัดสมณโกฏฐารามและวัดกุฎีดาว และยังระบุว่าสมเด็จพระเพทราชาได้เสด็จไปที่วัดนี้เพื่อราชทานเพลิงศพเจ้าแม่ดุสิตซึ่งเป็นมารดาของเจ้าพระยาโกษา (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษา (ปาน) และยังเป็นพระแม่นมของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๓ สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ *พระอุโบสถ* เป็นพระอุโบสถสมัยอยุธยาก่ออิฐถือปูน มีประตูเข้าออกทางด้านข้าง ๔ ด้าน ภายในพระอุโบสถมีหลังคาต่อเป็นโครงไม้แบบหน้าจั่ว ประดิษฐานพระประธาน กว้างประมาณ ๓.๕ เมตร ทางด้านทิศตะวันออกมีวิหารขนาดใหญ่ วัดนี้มี *พระปรางค์* องค์ใหญ่รูปทรงสัณฐานแปลกตากว่าแห่งอื่นเข้าใจว่าเลียนแบบเจดีย์เจ็ดยอดของเชียงใหม่ เป็นพระปรางค์ที่สร้างบนเจดีย์องค์เดิม มีมุขยื่นออกไปทางทิศตะวันออก มีบันไดทางขึ้นสู่ลานประทักษิณ ๒ ทาง สันนิษฐานว่าพระปรางค์องค์นี้สร้างขึ้นในราวสมัยอยุธยาตอนกลาง นอกจากนี้ยังมี *เจดีย์ระฆัง* ขนาดใหญ่ตั้งอยู่ระหว่างพระปรางค์และพระอุโบสถ สันนิษฐานว่าน่าจะมีมาแต่แรกเริ่มการสร้างวัดตามลักษณะของเจดีย์และลวดลายที่ประดับอยู่บนบัลลังก์ ซึ่งโบราณสถานเหล่านี้ได้สร้างทับรากฐานอาคารเดิมอันเป็นงานที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น

วัดใหญ่ชัยมงคล เดิมชื่อวัดป่าแก้วหรือวัดเจ้าพระยาไท ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำป่าสัก จากกรุงเทพฯเข้าตัวเมืองอยุธยาแล้วจะเห็นเจดีย์วัดสามปลื้ม(เจดีย์กลางถนน) ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร จะเห็นวัดใหญ่ชัยมงคลอยู่ทางซ้ายมือ วัดนี้ตามข้อมูลประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าพระเจ้าอู่ทองทรงสร้างขึ้นเมื่อพ.ศ.๑๙๐๐ สำหรับเป็นสำนักของพระสงฆ์ซึ่งไปบวชเรียนมาแต่สำนักพระวันรัตน์มหาเถรในประเทศลังกา คณะสงฆ์ที่ไปศึกษาพระธรรมวินัยเรียกนามนิกายในภาษาไทยว่า "คณะป่าแก้ว" วัดนี้จึงได้ชื่อว่า วัดคณะป่าแก้ว ต่อมาเรียกให้สั้นลงว่า "วัดป่าแก้ว" ต่อมาคนเลื่อมใสบวชเรียนพระสงฆ์นิกายนี้ พระราชาธิบดีจึงตั้งอธิบดีสงฆ์นิกายนี้เป็นสมเด็จพระวันรัตน์มีตำแหน่งเป็นสังฆราชฝ่ายขวาคู่กับพระพุทธโฆษาจารย์เป็นอธิบดีสงฆ์ฝ่ายคันถธุระมีตำแหน่งเป็นสังฆราชฝ่ายซ้าย

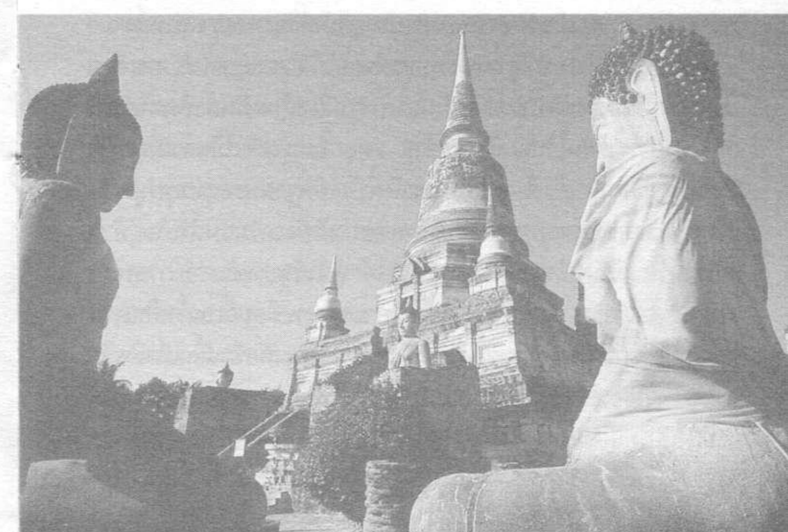

หลังจากนั้นได้เปลี่ยนชื่อเป็น"วัดเจ้าพระยาไท"สันนิษฐานว่ามาจากที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ทรงสร้างวัดป่าแก้วขึ้น ณ บริเวณที่ซึ่งได้ถวายพระเพลิงพระศพของเจ้าแก้วเจ้าไทหรืออาจมาจากการที่วัดนี้เป็นที่ประทับของพระสังฆราชฝ่ายขวา ซึ่งในสมัยโบราณเรียกพระสงฆ์ว่า "เจ้าไท" ฉะนั้นเจ้าพระยาไทยจึงหมายถึงตำแหน่งพระสังฆราช

ในปีพ.ศ. ๒๑๓๕ เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทำศึกยุทธหัตถีชนะพระมหาอุปราชแห่งพม่าที่ตำบลหนองสาหร่าย เมืองสุพรรณบุรี ทรงสร้างพระเจดีย์ใหญ่ขึ้นที่วัดนี้เป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะ การสร้างพระเจดีย์อาจสร้างเสริมพระเจดีย์เดิมที่มีอยู่หรืออาจสร้างใหม่ทั้งองค์ก็ได้ไม่มีหลักฐานแน่นอน ขนานนามว่า *"พระเจดีย์ชัยมงคล"* แต่ราษฎรเรียกว่า "พระเจดีย์ใหญ่" ฉะนั้นนานวันเข้าวัดนี้จึงเรียกชื่อเป็น "วัดใหญ่ชัยมงคล" วัดนี้ร้างไปเมื่อคราวเสียกรุงครั้งสุดท้ายและเพิ่งจะตั้งขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์อยู่จำพรรษาเมื่อไม่นานมานี้ นอกจากนี้ยังมี วิหารพระพุทธไสยาสน์ สร้างในสมัยสมเด็จพระนเรศวร เพื่อเป็นที่ถวายสักการะบูชาและปฏิบัติพระกรรมฐาน ปัจจุบันมีการสร้างพระตำหนักสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีผู้นิยมไปนมัสการอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนมาก

วัดพนัญเชิงวรวิหาร ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลคลองสวนพลู ริมแม่น้ำป่าสักทางทิศใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง ห่างจากตัวเมืองราว ๕ กิโลเมตร หรือเมื่อออกจากวัดใหญ่ชัยมงคล ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปตามถนนประมาณ ๑ กิโลเมตร ก็จะเห็นวัดพนัญเชิงอยู่ทางขวามือ วัดพนัญเชิงเป็นพระ

วัดใหญ่ชัยมงคล

อารามหลวงชั้นโทชนิดวรวิหาร แบบมหานิกาย เป็นวัดที่มีมาก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้าง ตามพงศาวดารเหนือกล่าวว่า พระเจ้าสายน้ำผึ้งซึ่งครองเมืองอโยธยาเป็นผู้สร้างขึ้นตรงที่พระราชทานเพลิงศพพระนางสร้อยดอกหมาก และพระราชทานนามวัดว่า "วัดพระเจ้าพระนางเชิง"(หรือวัดพระนางเชิง)

*พระวิหาร*เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ตามพงศาวดารกล่าวว่าสร้างเมื่อพ.ศ.๑๘๖๗ ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ๒๖ ปีเดิมชื่อ "พระพุทธเจ้าพนัญเชิง" (พระเจ้าพะแนงเชิง) แต่ในรัชกาลที่ ๔ เมื่อมีการบูรณะปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปองค์นี้ได้พระราชทานนามใหม่ว่า *"พระพุทธไตรรัตนนายก"* (ชาวบ้านนิยมเรียกหลวงพ่อโต ชาวจีนนิยมเรียกว่าซำปอกงผู้คุ้มครองการเดินทางทางทะเล)เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะแบบอู่ทองปางมารวิชัยลงรักปิดทอง มีขนาดหน้าตักกว้าง ๑๔ เมตรและสูง ๑๙.๑๓ เมตร ฝีมือปั้นงดงามมาก เบื้องหน้ามีตาลปัตรหรือพัดยศและพระอัครสาวกที่ทำด้วยปูนปั้นลงรักปิดทองประดิษฐานอยู่เบื้องซ้ายและขวา อาจนับได้ว่าเป็นพระพุทธรูปนั่งสมัยอยุธยาตอนต้นที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน เป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียง เข้าใจว่าเมื่อสร้างพระองค์ใหม่เสร็จแล้วจึงสร้างพระวิหารหลวงขึ้นคลุมอีกทีหนึ่ง ตามตำนานกล่าวว่าเมื่อคราวพระนครศรีอยุธยาจะเสียกรุงแก่ข้าศึกนั้น พระพุทธรูปองค์นี้มีน้ำพระเนตรไหลออกมาทั้งสองข้าง ส่วนในพระวิหาร *เสาพระวิหาร*เขียนสีเป็นลายพุ่มข้าวบิณฑ์ก้านแย่งสีแดงที่หัวเสามีปูนปั้นเป็นบัวกลุ่มที่มีกลีบซ้อนกันหลายชั้น ผนังทั้งสี่ด้านเจาะเป็นซุ้มเล็กประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดเล็กโดยรอบจำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์เท่ากับจำนวนพระธรรมขันธ์ตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ส่วนประตูทางเข้าด้านหน้าซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก เป็นบานประตูไม้แกะสลักลอยตัวเป็นลายก้านขดยกดอกนูนออกมา เป็นลักษณะของศิลปะอยุธยาที่งดงามมากแห่งหนึ่ง

พระอุโบสถ ประดิษฐานพระพุทธรูป ๕ องค์ ศิลปะสุโขทัย *วิหารเซียน* อยู่ด้านหน้าของพระวิหารหลวงเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าซึ่งแต่เดิมมีภาพจิตรกรรมเขียนไว้บนผนังทั้งสี่ด้าน แต่ถูกโบกปูนทับไปแล้วเมื่อคราวบูรณะปฏิสังขรณ์ ข้างในพระวิหารหลังนี้ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะแบบอยุธยา *ศาลาการเปรียญ* หลังเก่าย้ายจากริมแม่น้ำมาอยู่ด้านหลังของวัด เป็นศาลาทรงไทยสร้างด้วยไม้ หน้าบันประดับช่อฟ้าใบระกาหางหงส์ บริเวณคอสอง (ขื่อ) ด้านในศาลามีภาพเขียนสีบนผ้าเป็นภาพพุทธประวัติอยู่โดยรอบมีตัวอักษรเขียนไว้ว่าภาพเขียนสีนี้เขียนขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๒ ภายในศาลามีธรรมาสน์อยู่ ๑ หลังสลักลวดลายสวยงามเป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์

ภายในวัดพนัญเชิงยังจะพบ *ตึกเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก* ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสัก ก่อสร้างเป็นตึกแบบจีนเป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่สร้อยดอกหมากในเครื่องแต่งกายแบบจีน ชาวจีนเรียกว่า "จูแซเนี้ย" เป็นที่เคารพนับถือของชาวจีนทั่วไป สำหรับชาวต่างประเทศเสียค่าเข้าชมคนละ ๒๐ บาท

หมู่บ้านโปรตุเกส ตั้งอยู่ที่ตำบลสำเภาล่ม บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตก อยู่ทางใต้ของตัวเมือง ชาวโปรตุเกสเป็นชาวยุโรปชาติแรกที่เข้ามาติดต่อค้าขายกับกรุงศรีอยุธยาเมื่อปีพ.ศ. ๒๐๕๔ โดยอัลฟองโซ เดอ อัลบูเคอร์ก ผู้สำเร็จราชการของโปรตุเกส ประจำเอเชีย ได้ส่งนายดูอาร์เต้ เฟอร์นันเดส เป็นทูตเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ แห่งกรุงศรีอยุธยา ชาวโปรตุเกสเข้ามาตั้งหลักแหล่งค้าขายและเป็นทหารอาสาในกองทัพกรุงศรีอยุธยา สร้างโบสถ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ศาสนาและเป็นศูนย์กลางของชุมชน ปัจจุบันบริเวณนี้ยังมีร่องรอยซากสิ่งก่อสร้างปรากฏให้เห็นคือ *โบราณสถานซานเปโตร*หรือเรียกในสมัยอยุธยาว่าโบสถ์เซนต์โดมินิค เป็นโบสถ์ในคณะโดมินิกัน นับเป็นโบสถ์แห่งแรกที่สร้างขึ้นในแผ่นดินไทยเมื่อปีพ.ศ. ๒๐๘๓ ตั้งอยู่ในบริเวณเกือบกึ่งกลางหมู่บ้านโปรตุเกส มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๔๐๐ ตารางเมตร ยาวตามแนวทิศตะวันออกไปตะวันตกหันหน้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ตัวอาคารแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนหน้าเป็นสุสาน ของชาวคาทอลิคคณะโดมินิกัน ส่วนกลางใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและฝังศพบาทหลวง ส่วนในด้านหลังและด้านข้างเป็นที่พักอาศัยและมีการขุดค้นพบโบราณวัตถุที่สำคัญได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ กล้องยาสูบ เหรียญกษาปณ์ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับกำไลแก้วและเครื่องประกอบพิธีทางศาสนาเช่น ไม้กางเขน เหรียญรูปเคารพในศาสนา ลูกประคำ

ในส่วนของ*สุสาน* พบโครงกระดูกจำนวนมากมายถึง ๒๕๔ โครง ฝังเรียงรายอย่างเป็นระเบียบและทับซ้อนกันหนาแน่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร จากแนวโครงกระดูกที่พบแบ่งขอบเขตสุสานออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนในสุดกลางตัวอาคารที่เป็นฐานโบสถ์ อาจเป็นโครงกระดูกของบาทหลวงหรือนักบวช ถัดมาส่วนที่สองส่วนนี้อาจเป็นผู้มีฐานะทางสังคมในค่ายโปรตุเกสสูงกว่าคนธรรมดาทั่วไป ส่วนที่สามนอกแนวฐานโบสถ์มีการฝังซ้อนกันมากถึง ๓-๔ โครง โครงกระดูกเหล่านี้มีทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และบางส่วนชำรุด จากหลักฐานเอกสารประวัติศาสตร์ กล่าวถึงการเกิดโรคระบาดร้ายแรงในปลายแผ่นดินพระเพทราชาเมื่อปีพ.ศ. ๒๒๓๙ มีผู้คนล้มตายมาก และในปีพ.ศ. ๒๒๕๕ ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระก็เกิดโรคระบาดอีกครั้งมีผู้คนล้มตายมาก อาจเป็นเหตุให้มีการขยายสุสานออกมาจากเดิม

วัดตูม ตั้งอยู่บริเวณริมคลองวัดตูม ถนนอยุธยา-อ่างทอง ห่างจากตัวเมืองอยุธยา ประมาณ ๖-๗ กิโลเมตร ในท้องที่ตำบลวัดตูม มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่เศษ วัดนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างตั้งแต่เมื่อไร ใครเป็นผู้สร้าง ทราบกันแต่เพียงว่าเป็นวัดโบราณตั้งแต่สมัยเมืองอโยธยา ก่อนที่จะตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี วัดนี้คงเป็นวัดร้างมาครั้งหนึ่งเมื่อคราวเสียกรุงในปี พ.ศ.๒๓๑๐ ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้มีผู้ปฏิสังขรณ์ขึ้นอีกและเป็นวัดที่พระสงฆ์อยู่จำพรรษามาจนทุกวันนี้ วัดตูมนี้เป็นที่สำหรับลงเครื่องพิชัยสงครามแต่ดั้งเดิมมาคงเป็นแต่แรกตั้งกรุงอโยธยาตลอดจนถึงทุกวันนี้ไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ปี สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระพุทธรูปซึ่งมีลักษณะพิเศษคือ พระเศียรตอนเหนือพระนลาฏ (หน้าผาก) เปิดออกได้และพระเกศมาลาถอดได้ ภายในพระเศียรเป็นบ่อกว้างลึกลงไปเกือบถึงพระศอ มีน้ำไหลซึมออกมาตลอดเวลาเหมือนหยาดเหงื่อ เป็นน้ำใสเย็นบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน สามารถรับประทานได้โดยปราศจากอันตรายใดๆ และไม่แห้งขาดหาย พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ทรงเครื่องปางมารวิชัย นามเดิมของท่านคือ "หลวงพ่อทองสุขสัมฤทธิ์" เรียกกันเป็นสามัญว่า "หลวงพ่อสุข" หน้าตักกว้าง ๘๗ เซนติเมตร สูง ๑.๕๐ เมตร สร้างสมัยใดไม่ปรากฏตำนาน เป็นพระทรงเครื่องแบบมหาจักรพรรดิ์ราชาอธิวาสสวมมงกุฎ มีกุณฑลทับทรวง สังวาลพาหุรัดประดับด้วยเนาวรัตน์ ประทับนั่งขัดสมาธิ พระพุทธรูปองค์นี้จะเปิดเศียรพระทุกวันที่ ๑ ของเดือน

วัดธรรมิกราช เป็นวัดสงฆ์มหานิกาย เดิมชื่อวัดมุขราช เมื่อพระเจ้าสายน้ำผึ้งสร้างวัดพนัญเชิงนั้น พระราชโอรส คือ พระเจ้าธรรมิกราชโปรดให้สร้างวัดนี้ขึ้นที่บริเวณเมืองเก่าชื่อเมืองสังขบุรี ก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์องค์ต่อมาได้ทรงบูรณะมาโดยตลอด ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงธรรม (พ.ศ.๒๑๕๓) ทรงบูรณะวัดและสร้างวิหารหลวงเพื่อฟังธรรมในวันธรรมสวนะและที่วิหารหลวงแห่งนี้เคยเป็นที่ประดิษฐานของเศียรพระพุทธรูปหล่อสัมฤทธิ์ศิลปะสมัยอู่ทองปัจจุบันกรมศิลปากรนำไปไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา สำหรับวิหารพระพุทธไสยาสน์นั้น พระราชมเหสีของพระองค์ทรงสร้างพระวิหารถวายตามคำอธิษฐานที่ขอให้พระราชธิดาทรงหายประชวร ไว้ทางหน้าประตูด้านทิศเหนือของพระเจดีย์สิงห์ล้อม ๕๒ ตัวที่แตกต่างไปจากเจดีย์ช้างล้อม พระพุทธไสยาสน์มีความยาว ๑๒ เมตร หันพระพักตร์ไปทางทิศเหนือที่ฝ่าพระบาทปิดทองประดับกระจก

พิพิธภัณฑ์เรือไทย เป็นพิพิธภัณฑ์เรือของเอกชนตั้งอยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามกับวัดมหาธาตุ ถนนบางเอียน ภายในบริเวณบ้านพักของอาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลาผู้มีความรักและผูกพันกับเรือและน้ำมาตั้งแต่เด็ก ท่านมีความคิดที่จะอนุรักษ์เพื่อให้เยาวชนได้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นบ้านทรงไทยขนาดใหญ่ไม้สักฝาเฝี้ยม ชั้นล่าง จัดแสดงเรือจำลองต่างๆ เรือพระราชพิธี โดยต่อขึ้นตามแบบเรือจริงทุกประการ ปัจจุบันมีผลงานนับร้อยลำตั้งแต่เรือเดินสมุทรไปจนถึงเรือแจวลำเล็กๆและมีส่วนที่จัดแสดงเรือไทยพื้นบ้านนานาชนิดหลายรูปแบบที่ปัจจุบันหาดูได้ยากตามแม่น้ำลำคลอง เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมทุกวันในบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๑-๑๗.๐๐ น. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๑๙๕

อำเภอบางไทร

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ประวัติความเป็นมา พระราชกรณียกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ คือการเสด็จพระราชดำเนินตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปทรงเยี่ยมราษฎรในทุกแห่งหน ทั่วทุกภาคของประเทศไทยพระราชกรณียกิจนี้ ได้ทรงปฏิบัติติดต่อกันมานานนับเป็นระยะเวลาหลายสิบปีแล้ว จึงทำให้ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของราษฎรว่ามีความทุกข์สุขอย่างไร ที่ทรงเป็นห่วงมากก็คือ ความยากจนของราษฎรจึงทรงมีพระราชประสงค์จะจัดหาอาชีพให้ราษฎรทำ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้เพียงพอแก่การยังชีพ ในภาวะปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงสนพระทัยในงานฝีมือพื้นบ้านหรือศิลปกรรมพื้นบ้านที่จัดทำ

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ขึ้นโดยใช้วัสดุในท้องถิ่นมาก พระองค์จึงส่งเสริมในเรื่องนี้โดยการจัดให้มีครูออกไปฝึกสอนราษฎรเป็นการช่วยปรับปรุงคุณภาพ ของงานให้ดียิ่งขึ้น เมื่อราษฎรมีความชำนาญแล้วผลงานที่ผลิตออกมา ก็จะทรงรับซื้อไว้ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ซึ่งงานนี้ต่อมาได้ขยายออกเป็น มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๙ และได้ทรงจัดตั้งโรงฝึกอบรมศิลปาชีพขึ้นแห่งแรกที่พระตำหนักสวนจิตรลดา

ในวันฉัตรมงคลปี ๒๕๒๓ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร รองประธานกรรมการมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ สรรหาที่ดินที่ใกล้เคียงกับพระราชวังบางปะอินเพื่อจัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพอีกแห่งหนึ่ง นายธานินทร์ กรัยวิเชียร จัดหาที่ดินได้ ๒ แปลง เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้รัฐบาลจัดการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ราษฎรผู้ยากไร้ได้มีที่อยู่และทำมาหากินตามอัตภาพ แปลงหนึ่งอยู่ที่อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก อีกแปลงหนึ่งอยู่ที่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรที่ดินแปลงที่อยู่ที่อำเภอบางไทรด้วยพระองค์เอง ซึ่งที่ดินแปลงนี้มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๗๕๐ไร่เศษ และทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยว่าสมควรจะสร้างศูนย์ศิลปาชีพ ณ ที่นี้ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๒๓ รัฐบาลได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินแปลงนี้แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๔ รอบ และรัฐบาลยังได้มีมติให้หน่วยราชการต่าง ๆ สนับสนุนโครงการของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจัดตั้งขึ้นโดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในด้านการดูแลสถานที่และการฝึกอบรม และมีหน่วยทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ มาช่วยดูแลในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดฝึกอบรมศิลปาชีพเรื่อยมา และมีการซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก ๒๐๐ ไร่เศษ รวมเป็นเนื้อที่ของศูนย์ฯ ทั้งหมดเกือบ ๑,๐๐๐ ไร่ในปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงเสด็จพระราชดำเนินเปิดศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๗

สิ่งที่น่าสนใจ

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ภายในศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ประกอบด้วยสถานที่และสิ่งที่น่าสนใจหลายแห่งอาทิ

ศาลาพระมิ่งขวัญ เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ จตุรมุขสูง ๔ ชั้น ตั้งตระหง่านอยู่กลางศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ชั้นล่าง เป็นศูนย์สาธิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ และศูนย์ศิลปาชีพอื่น ๆ ทั่วประเทศ ชั้นที่ ๒ และ ชั้นที่ ๓ เป็นนิทรรศการผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพชิ้นยอดเยี่ยมของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ชั้นที่ ๔ เป็นห้องประชุมสัมนา เปิดให้ชมทุกวัน วันธรรมดา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. วันหยุดราชการ ๐๙.๐๐-๑๘.๐๐ น. ไม่เสียค่าเข้าชม

หมู่บ้านศิลปาชีพ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้การสนับสนุนหมู่บ้านแห่งนี้ให้แก่ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ เพื่อเป็นสถานที่แสดงถึงสถาปัตยกรรม ในการสร้างบ้านเรือนของคนไทยภาคต่าง ๆ การจำลองชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมไทยจากทั่วประเทศ ภายในหมู่บ้านมีการสาธิตวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทย ๆ ในแต่ละภาค และการสาธิตงานศิลปาชีพ เปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น. ในวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. นอกจากนี้ยังมีการแสดงนาฏศิลป์และการละเล่นพื้นบ้านทั้ง ๔ ภาคให้ชมด้วยในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์วันละ ๑ รอบ ระหว่างเวลา ๑๖.๓๐-๑๗.๓๐ น.

นอกจากนี้หมู่บ้านศิลปาชีพบางไทรยังมีความยินดีที่จะนำเสนอพิธีมงคลสมรสแบบประเพณีไทยโบราณภาคกลางโดยกัดกิจกรรมตามประเพณีไทยสมบูรณ์แบบ เช่น พิธีสงฆ์ ขบวนแห่ขันหมาก พิธีหลั่งน้ำสังข์ ตกแต่งสถานที่ เสียงดนตรี-เพลงบรรเลงตลอดงาน อาหารและน้ำดื่มแขกญาติ ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมู่บ้านศิลปาชีพ ๐ ๓๕๓๖ ๖๖๖๖-๗, ๐ ๙๑๓๒ ๐๓๐๓ (คุณอัจฉรา)

อาคารฝึกอบรมศิลปาชีพ ตั้งอยู่บริเวณใจกลางของศูนย์ฯ ประกอบด้วยอาคารฝึกอบรมศิลปาชีพของแผนกต่าง ๆ ปัจจุบันทางศูนย์ได้เปิดอบรมศิลปาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้านและอาชีพเสริมให้กับเกษตรกรจากทุกภูมิภาคของประเทศรวมทั้งสิ้น ๒๙ แผนกซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมวิธีการฝึกอบรมศิลปาชีพของศูนย์ฯได้ทุกขั้นตอนและการผลิตงานศิลปาชีพ ที่มีความประณีตวิจิตรซึ่งต้องใช้เวลาอันยาวนานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ยกเว้นช่วงที่ปิดรุ่นการฝึกอบรม

พระโพธิสัตว์กวนอิมพันพระหัตถ์ นายฉู เจี่ย ในนามของประชาชนชาวจีน ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพระรูปพระโพธิสัตว์กวนอิม พันพระหัตถ์ซึ่งแกะสลักจากไม้ จันทน์เหลือง สูง ๖ เมตร จำนวน ๑ องค์ แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม พระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ และทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้นำมาประดิษฐานไว้

ณ พระตำหนักชั่วคราว ศาลาโรงช้าง ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ เพื่อให้ประชาชนที่มีจิตเลื่อมใสศรัทธาในพระโพธิสัตว์กวนอิม ได้มานมัสการ และสักการะบูชา ได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.

พระตำหนัก เป็นเรือนไทยภาคกลางใต้ถุนสูงสร้างโดยวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมีความสวยงามตามแบบฉบับเรือนไทยดั้งเดิม พระตำหนักนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับพักผ่อนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์ พระตำหนักนี้แวดล้อมไปด้วยไม้ดอกไม้ประดับและน้ำตกจำลองที่สวยงาม วังปลาจัดสร้างและดำเนินงานโดยกรมประมงเป็นสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด ตัวอาคารหลักมีตู้กระจกขนาดใหญ่ จำนวน ๒ ตู้ ตู้ใหญ่รูปเมล็ดถั่วมีขนาดความจุ ๑,๔๐๐ ตัน อีกตู้หนึ่งทรงกลมขนาดความจุ ๖๐๐ ตัน ภายในตู้จะแสดงให้เห็นถึงการอยู่อาศัยร่วมกันของปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่เป็นปลาพื้นเมืองของไทย เปิดให้ชม เวลา ๑๐.๐๐-๑๖.๐๐ น. ปิดทุกวันจันทร์และวันอังคาร

สวนนก ดำเนินงานโดยมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่า และพรรณพืชแห่งประเทศไทย ในพระราชินูปถัมภ์ สวนนกเป็นกรงนกขนาดใหญ่ ๒ กรง ภายในมีนกพันธุ์ที่หาชมได้ยากมากกว่า ๓๐ ชนิด มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เหมือนธรรมชาติ อาทิ น้ำตกและธารน้ำจำลอง มีป่าจำลองที่ร่มรื่นใกล้เคียงกับธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีสะพานแขวนให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปชม และถ่ายภาพนกจากด้านบนของกรงได้อย่างชัดเจน และบริเวณรอบ ๆ กรงนกยังมีสัตว์ป่าอื่น ๆ ให้ชมอีกด้วย เปิดใหชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เปิดให้เข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น. วันเสาร์ อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๐๘.๓๐-๑๘.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท ชาวต่างประเทศ ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท เที่ยวชมภายในหมู่บ้านศิลปาชีพฯ "วังปลา" พิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อาคารฝึกอบรมงานศิลปาชีพ "ศาลาพระมิ่งขวัญ" ซึ่งเป็นอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพของนักเรียนศิลปาชีพ สักการะบูชาพระโพธิสัตว์กวนอิมฯ ณ ศาลาโรงช้าง และนั่งรถไฟเล็ก ได้โดยไม่เสียค่าบริการสอบถามรายละเอียดที่ประชาสัมพันธ์ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๒๕๒-๔, ๐ ๓๕๒๘ ๓๒๔๖-๙ หรือ www.bangsaiarts.com

การเดินทาง

๑. *เส้นทางที่ ๑* ทางหลวงหมายเลข ๙ (ถ.วงแหวนตะวันตก) จากแยกทางหลวง ๓๔๕ (อ.บางบัวทอง) ซึ่งมาได้จาก จ.สุพรรณบุรี-ตลิ่งชัน หรือปทุมธานี ผ่านแยกต่างระดับสามโคก-ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงจนถึงศูนย์ฯ

๒. *เส้นทางที่ ๒* ทางหลวงหมายเลข ๓๐๖ (ถ.ติวานนท์) จากห้าแยกปากเกร็ด-ผ่านแยกสวนสมเด็จ-ผ่านแยกปากคลองรังสิต-ผ่านแยกบางพูน-เลี้ยวขวาที่แยกเทคโนฯปทุมธานีเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ (ปทุมธานี-บางปะหัน) ผ่านแยกเชียงรากน้อย-เลี้ยวซ้ายทางต่างระดับเชียงรากน้อย เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์

๓. *เส้นทางที่ ๓* ทางด่วนสายปากเกร็ดบางปะอิน-ลงทางด่วนบางปะอินตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๔. *เส้นทางที่ ๔* ทางหลวงหมายเลข ๑ (ถ.พหลโยธิน) จากรังสิตหรือภาคเหนือหรือภาคอีสาน-ผ่านแยกต่างระดับบางปะอิน เข้าทางหลวงหมายเลข ๙ (ถ.วงแหวนตะวันตก) -ตรงผ่านแยกต่างระดับเชียงรากน้อย-เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์

๕. *เส้นทางที่ ๕* ทางหลวงเอเชีย จาก อ.บางปะหัน-อยุธยา มาตามทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ (ปทุมธานี-บางปะหัน)-ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา-แยกต่างระดับเชียงรากน้อยเลี้ยวขวา-เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่ากลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๖. *เส้นทางที่ ๖* ทางหลวงหมายเลข ๓๓๐๙ (บางปะอินเชียงรากน้อย) จากทางหลวงสายเอเชีย หรืออยุธยา ผ่านหน้าโรงงานกระดาษบางปะอิน-ลอดใต้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกท่าน้ำบางไทร-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

อำเภอบางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน อยู่ห่างจากเกาะเมืองมาทางทิศใต้ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ประวัติความเป็นมาตามพระราชพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าปราสาททองเป็นผู้สร้างพระราชวังแห่งนี้ เนื่องจากบริเวณเกาะบางปะอินเป็นที่ประสูติของพระองค์และเป็นเคหสถานเดิมของพระมารดาซึ่งเป็นหญิงชาวบ้านที่สมเด็จพระเอกาทศรถทรงพบเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินโดยเรือพระที่นั่งแล้วเรือเกิดล่มตรงเกาะบางปะอิน พระเจ้าปราสาททองทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างวัดขึ้นบนเกาะบางปะอินตรงบริเวณเคหสถานเดิมของพระมารดาในปีพ.ศ.๒๑๗๕ พระราชทานชื่อว่า

"*วัดชุมพลนิกายาราม*" และให้ขุดสระน้ำสร้างพระราชนิเวศน์ขึ้นกลางเกาะเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส แล้วสร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งที่ริมสระน้ำนั้น พระราชทานนามว่า พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์

พระราชวังบางปะอินได้รับการบูรณะฟื้นฟูอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งสำหรับเป็นที่ประทับ มีเรือนแถวสำหรับฝ่ายในและมีพลับพลาริมน้ำ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯให้สร้างพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ขึ้น ดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ ซึ่งยังคงใช้เป็นที่ประทับและต้อนรับพระราชอาคันตุกะและพระราชทานเลี้ยงรับรองในโอกาสต่างๆ เป็นครั้งคราว พระราชวังบางปะอินแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ เขตพระราชฐานชั้นนอกและเขตพระราชฐานชั้นใน เขตพระราชฐานชั้นนอกใช้เป็นที่สำหรับการออกมหาสมาคมและพระราชพิธีต่างๆ ส่วนเขตพระราชฐานชั้นในใช้เป็นที่ประทับส่วนพระองค์

สิ่งที่น่าสนใจในเขตพระราชวังชั้นนอกของพระราชวังบางปะอินมีดังนี้

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพย์อาสน์ พระราชวังบางปะอิน

หอเหมมณเฑียรเทวราช เป็นปรางค์ศิลาจำลองแบบจากปรางค์ขอม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๒๓ เพื่อทรงอุทิศถวายแด่พระเจ้าปราสาททองกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระรูปฉลองพระองค์สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ เป็นพระที่นั่งปราสาทโถงทรงจตุรมุข อยู่กลางสระน้ำ รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบไทย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างเมื่อพ.ศ.๒๔๑๙ โดยจำลองแบบมาจากพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์ปราสาทในพระบรมมหาราชวังที่กรุงเทพฯและพระราชทานนาม "ไอศวรรย์ทิพยอาสน์" ตามพระที่นั่งองค์แรกซึ่งพระเจ้าปราสาททองโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เดิมพระที่นั่งสร้างด้วยไม้ทั้งองค์ ต่อมารัชกาลที่ ๖ ทรงโปรดเกล้าฯให้เปลี่ยนเสาและพื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหมด ปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อสัมฤทธิ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์เต็มยศจอมพลทหารบก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น

พระที่นั่งวโรภาษพิมาน อยู่ทางตอนเหนือของ "สะพานเสด็จ" รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ.๒๔๑๙ เดิมเป็นเรือนไม้สองชั้นใช้เป็นที่ตั้งประทับและท้องพระโรงร่วมกันต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้รื้อสร้างใหม่ตามแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก ก่อด้วยอิฐ ทรงวิหารกรีกแบบคอรินเธียรออร์เดอร์ มีมุขตอนหน้า ใช้เป็นท้องพระโรงสำหรับเสด็จออกขุนนางในงานพระราชพิธี และเคยเป็นที่รับรองแขกเมืองหลายครั้ง สิ่งที่น่าชมภายในพระที่นั่งวโรภาษพิมานได้แก่ อาวุธโบราณ ตุ๊กตาหินสลักด้วยฝีมือประณีตและภาพเขียนสีน้ำมันเป็นเรื่องราวภาพชุดพระราชพงศาวดาร อีกทั้งภาพวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา พระอภัยมณี สังข์ทอง และจันทรโครพ ตลอดจนเป็นที่เก็บเครื่องราชบรรณาการต่างๆ

*สภาคารราชประยูร*เป็นตึกสองชั้นริมน้ำตรงข้ามพระที่นั่งวโรภาษพิมาน สร้างเมื่อพ.ศ.๒๔๒๒ ในรัชกาลที่ ๕ สำหรับใช้เป็นที่ประทับของเจ้านายฝ่ายหน้า และข้าราชบริพาร

ส่วนเขตพระราชฐานชั้นในเชื่อมต่อกับเขตพระราชฐานชั้นนอกด้วยสะพานที่เชื่อมจากพระที่นั่งวโรภาษพิมานกับประตูเทวราชครรไลซึ่งเป็นประตูทางเข้าพระราชฐาน สะพานนี้มีลักษณะพิเศษคือ มีแนวฉากคล้ายบานเกล็ดกั้นกลางตลอดแนวสะพานเพื่อแบ่งเป็นทางเดินของฝ่ายหน้าด้านหนึ่งและฝ่ายในอีกด้านหนึ่งซึ่งฝ่ายในสามารถมองลอดออกมาโดยตัวเองไม่ถูกแลเห็น บริเวณพระราชฐานชั้นในประกอบด้วยที่ประทับ พลับพลาและศาลาต่างๆสิ่งที่น่าสนใจได้แก่

พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร อยู่ทางทิศตะวันออกตรงข้ามกับสระน้ำ เป็นพระที่นั่งเรือนไม้ สองชั้นตามแบบชาเลต์ของสวิส คือมีเฉลียงชั้นบนและชั้นล่าง ทาสีเขียวอ่อนและสีเขียวแก่สลับกัน ภายในประดับตกแต่งด้วยเครื่องเรือนไม้มะฮอกกานีจัดสลับลายทองทับที่สั่งจากยุโรปทั้งสิ้น นอกนั้นเป็นสิ่งของหายากในประเทศอันเป็นเครื่องราชบรรณาการจากหัวเมืองต่างๆ ทั่วราชอาณาเขตรอบๆ มีสวนดอกไม้สวยงาม เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียรได้เกิดเพลิงไหม้ขณะที่มีการซ่อมแซม เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ทำให้พระที่นั่งเสียหายไปกับกองเพลิงหมดสิ้นทั้งองค์คงเหลือแต่หอน้ำลักษณะคล้ายหอรบของยุโรปเท่านั้น ต่อมาในปีพ.ศ.๒๕๓๑ สำนักพระราชวังได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างขึ้นใหม่ตามแบบเดิมทุกประการ แต่เปลี่ยนวัสดุจากไม้เป็นอาคารคอนกรีตแทน

พระที่นั่งเวหาศน์จำรูญ พระที่นั่งองค์นี้มีนามเป็นภาษาจีนว่า "เทียน เม่ง เต้ย" (เทียน=เวหา, เม่ง=จำรูญ,เต้ย=พระที่นั่ง) พระยาโชดึกราชเศรษฐี (ฟัก)เป็นนายงานสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในปีพ.ศ.๒๔๓๒ เพื่อเป็นพระที่นั่งสำหรับประทับในฤดูหนาว พระที่นั่งนี้เคยใช้เป็นที่รับรองเจ้านายต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมแบบจีนมีลวดลายแกะสลักงดงามวิจิตรยิ่ง โถงด้านหน้าปูด้วยกระเบื้องแบบกังไสเขียนด้วยมือทุกชิ้น

เก๋งบุปผาประพาส เป็นตำหนักเก๋งเล็กอยู่กลางสวนริมสระน้ำในเขตพระราชวังชั้นใน สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๔

หอวิฑูรทัศนา เป็นพระที่นั่งหอสูงยอดมน ตั้งอยู่กลางเกาะน้อยในสวนเขตพระราชวังชั้นใน ระหว่างพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียรกับพระที่นั่งเวหาศน์จำรูญ เป็นพระที่นั่ง ๓ ชั้น มีบันไดเวียน เป็นหอส่องกล้องชมภูมิประเทศบ้านเมืองโดยรอบ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๔

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ หรือเรียกเป็นสามัญว่าอนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวัง ก่อสร้างด้วยหินอ่อนก่อเป็นแท่ง ๖ เหลี่ยม สูง ๓ เมตร บรรจุพระสรีรังคารของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งจารึกคำไว้อาลัยที่ทรงพระราชนิพนธ์ด้วยพระองค์เองไว้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

อนุสาวรีย์พระอัครชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาคย์นารีรัตน์และเจ้าฟ้าสามพระองค์หรืออนุสาวรีย์ราชานุสรณ์ ในปีพ.ศ. ๒๔๓๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเศร้าโศกเสียพระทัยเป็นอย่างยิ่งอีกครั้งหนึ่งด้วยทรงสูญเสียพระอัครชายาเธอฯ พระราชโอรส และพระราชธิดาถึง ๓ พระองค์ ในปีเดียวกัน คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าสิริราชกกุธภัณฑ์ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ พระอรรคชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาคย์นารีรัตน์ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าพาหุรัดมณีมัย เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าตรีเพ็ชรุตม์ธำรง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๐ ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างอนุสาวรีย์ที่ระลึกทำด้วยหินอ่อนแกะสลักพระรูปเหมือนไว้ใกล้กับอนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นถนนพหลโยธิน เมื่อถึงประตูน้ำพระอินทร์แล้วให้ข้ามสะพานวงแหวนรอบนอกจะมีทางแยกโดยให้เลี้ยวซ้ายประมาณบริเวณกิโลเมตรที่ ๓๕ ไปพระราชวังบางปะอินเป็นระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร หรือจะผ่านเข้ามายังตัวเมืองอยุธยาพอมาถึงเจดีย์วัดสามปลื้ม (เจดีย์กลางถนน) ให้เลี้ยวซ้ายโดยผ่านวัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิง ตัวอำเภอบางปะอินพอมาถึงสถานีรถไฟบางปะอินแล้วให้เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางจนถึงพระราชวังบางปะอิน

รถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศกรุงเทพฯ-บางปะอิน ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร ๒ ทุกวัน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๕๒-๖๖ สถานีขนส่งอยุธยา โทร.๐ ๓๕๓๓ ๕๓๐๔ หรือ www.transport.co.th

รถไฟ สามารถขึ้นรถไฟจากสถานีรถไฟหัวลำโพงมาสถานีรถไฟอำเภอบางปะอิน จากนั้นต่อรถสองแถว รถสามล้อเครื่อง หรือรถจักรยานยนต์ไปยังพระราชวังบางปะอิน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. ๐ ๒๒๒๓ ๗๐๑๐,๐ ๒๒๒๓ ๗๐๒๐, ๐ ๒๒๐ ๔๓๓๔, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔, ๑๖๙๐ สถานีรถไฟอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๐ หรือ www.railway.co.th

พระราชวังบางปะอินเปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. (เปิดจำหน่ายบัตร ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น.) อัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๓๐ บาท เด็ก นักเรียน นิสิตนักศึกษา (ในเครื่องแบบ ต้องมีบัตรประจำตัวนักศึกษา) ๒๐ บาท พระภิกษุ สามเณร ไม่เสียค่าเข้าชม ชาวต่างประเทศ ๑๐๐ บาท นอกจากนี้ยังมีบริการเรือ River Jet ออกจากท่าเรือพระราชวังบางปะอิน ล่องรอบเกาะวัดนิเวศธรรมประวัติ ใช้เวลาประมาณ ๒๕ นาที ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐-๑๕.๐๐ น. (วันเสาร์-อาทิตย์ ถึง ๑๖.๐๐น. เรือออกทุกชั่วโมง หยุดวันพุธ-วันพฤหัสบดี) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่สำนักพระราชวังบางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๐๔๔, ๐ ๓๕๒๖ ๑๕๔๙, ๐ ๓๕๒๖ ๑๖๗๓

วัดนิเวศธรรมประวัติ ตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตรงข้ามกับพระราชวังบางปะอิน หลังจากเที่ยวชมพระราชวังบางปะอิน นักท่องเที่ยวสามารถนั่งกระเช้าข้ามแม่น้ำไปเยี่ยมชมวัดนี้ได้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างวัดนี้เมื่อพ.ศ.๒๔๑๙ เพื่อใช้เป็นที่ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลต่างๆ ขณะเสด็จประทับที่พระราชวังบางปะอิน วัดนี้มีลักษณะพิเศษคือ มีการตกแต่งเป็นแบบตะวันตกพระอุโบสถคล้ายกับโบสถ์ฝรั่งในศาสนาคริสต์ มีหลังคายอดแหลมและช่องหน้าต่างเจาะโค้งแบบโกธิค ผนังอุโบสถเหนือหน้าต่างด้านหน้าพระประธานประดับกระจกสีเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ ๕ ฐานชุกชีที่ประดิษฐานพระประธาน "พระพุทธนฤมลธรรมโมภาส" ทำเหมือนที่ตั้งไม้กางเขนในโบสถ์คริสต์ศาสนา ด้านขวามือของพระอุโบสถนั้นมีหอประดิษฐานพระคันธารราฐซึ่งเป็นพระพุทธรูปยืนปางขอฝน ตรงข้ามกับหอพระคันธารราฐเป็นหอประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาเก่าแก่ปางนาคปรกอันเป็นพระพุทธรูปสมัยลพบุรีฝีมือช่างขอมอายุเก่านับพันปี พระนาคปรกนี้อยู่ติดกับต้นพระศรีมหาโพธิ์ใหญ่ที่แผ่กิ่งไปทั่วบริเวณหน้าพระอุโบสถ ถัดไปไม่ไกลนักมีสวนหิน *"ดิศกุลอนุสรณ์"* ซึ่งรวบรวมหินชนิดต่างๆ เช่น หินปูน หินทราย หินกรวด หินชนวน และยังเป็นสถานที่บรรจุอัฐิของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และอัฐิของเจ้าจอมมารดาชุ่ม พระสนมเอกในรัชกาลที่ ๔ ซึ่งเป็นพระมารดาของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และมีอัฐิของเจ้านายราชสกุลดิศกุลอีกหลายองค์

วัดชุมพลนิกายารามราชวรวิหาร อยู่บริเวณหัวเกาะตรงสะพานข้ามไปยังสถานีรถไฟบางปะอิน ตำบลบางเลน ด้านเหนือติดกับพระราชวังบางปะอิน ด้านตะวันตกติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา สมเด็จพระเจ้าปราสาททองโปรดเกล้าฯให้สร้างวัดนี้ขึ้นเมื่อพ.ศ ๒๑๗๕ บริเวณเคหสถานเดิมของพระราชชนนีของพระองค์ ต่อมาขุนหลวงท้ายสระซึ่งผนวชอยู่ที่วัดโคกแสงได้เสด็จมาปฏิสังขรณ์ในครั้งกระนั้น และต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ได้รับการปฏิสังขรณ์อีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อพ.ศ.๒๔๐๖ ดังมีพระกระแสพระราชปรารภอยู่ในศิลาจารึกซึ่งติดอยู่ที่พระเจดีย์ทั้งสององค์หลังพระอุโบสถ (แต่ปัจจุบันอ่านไม่ออกเพราะลบเลือน) ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พ.ศ.๒๔๕๑ ได้ทรงปฏิสังขรณ์ ทรงซ่อมพระอุโบสถและพระวิหาร พระประธานปูนปั้นหินทรายในพระอุโบสถทั้ง ๗ พระองค์และมีพระประวัติจารึกแผ่นศิลาติดอยู่ตามผนังพระอุโบสถด้วยทุกพระองค์ ในพระอุโบสถมีภาพเขียนพระพุทธประวัติ หอระฆังด้านใต้พระอุโบสถมีระฆังขนาดใหญ่และเสียงดังมาก

วัดโลก หลวงพ่อนาค หินทรายปางนาคปรก

อำเภอบางปะหัน

วัดไก่ ตั้งอยู่ที่ตำบลหันสัง จากตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาไปประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒ จะเห็นทางเข้าวัดอยู่ทางขวามือ เข้าไป ๖๐๐ เมตร (ปากทางเข้าจะมีป้ายสัญลักษณ์เป็นรูปลิง) วัดนี้เป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมากลายเป็นวัดร้างภายหลังจากการเสียกรุงแก่พม่า ประมาณปีพ.ศ. ๒๕๓๕ มีพระสงฆ์มาบูรณะและตั้งเป็นสำนักสงฆ์ขึ้น และในปีพ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเป็นวัด และให้ชื่อว่า "วัดไก่" เนื่องจากมีไก่โดนโรคระบาดตายไปจำนวนมาก ส่วนฝูงลิงป่าที่อาศัยอยู่ที่วัดนี้ไม่มีใครบอกว่าอยู่มาตั้งแต่เมื่อใดเป็น ลิงแสมหรือลิงกัง มีอยู่เป็นจำนวนมากแต่เป็นลิงที่มีนิสัยน่ารัก เชื่องไม่ดุร้าย

วัดตาลเอน เป็นวัดที่มีฝูงค้างคาวแม่ไก่และนกน้ำนานาชนิดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากเช่น นกกาน้ำ นกเป็ดน้ำ นกกระยาง เป็นต้น แวดล้อมด้วยบรรยากาศร่มรื่นและธรรมชาติอันเงียบสงบ ด้านหลังของวัดติดกับคลองชลประทานมีฝูงปลาน้ำจืดอาศัยอยู่นานาชนิด *การเดินทาง* สามารถใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ ถนนสายเอเชีย ไปจนถึงแยกอำเภอบางปะหันแล้วเลี้ยวขวา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ ปากทางเข้าวัดจะอยู่ทางขวามือและเข้าไปอีก ๒ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

อำเภอนครหลวง

ปราสาทนครหลวง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสักฝั่งทิศตะวันออก ในเขตตำบลนครหลวง เดิมเป็นตำหนักที่ประทับของกษัตริย์ในระหว่างเสด็จไปนมัสการพระพุทธบาทสระบุรีและเป็นที่ประทับแรมในระหว่างเสด็จไปลพบุรี สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม แต่มาสร้างเป็นที่ประทับก่ออิฐถือปูนในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเมื่อพ.ศ.๒๑๗๔ พระองค์โปรดให้ช่างถ่ายแบบมาจากปราสาทศิลาที่เรียกว่า "พระนครหลวง" ในประเทศกัมพูชา นำมาสร้างใกล้กับวัดเทพจันทร์เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่ได้กรุงกัมพูชากลับมาเป็นประเทศราชอีก แต่สร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ด้วยประการใดไม่ปรากฏ องค์ปราสาทสีเหลืองงดงาม ต่อมาจึงมีผู้สร้างมณฑปและพระพุทธบาทสี่รอยขึ้นบนปราสาทนี้ ส่วนตำหนักที่สร้างอยู่ข้างปราสาทนี้ได้ปรักหักพังไปหมดแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีฯ เปิดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

หมู่บ้านหัตถกรรมมีดอรัญญิก

ประวัติความเป็นมา บ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนอง เป็นหมู่บ้านที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ และ ๗ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งสองหมู่บ้านมีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่รู้จักกันไปทั่ว เพราะเป็นแหล่งผลิตมีดที่ใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศที่ทำกันเป็นล่ำเป็นสันมาเกือบสองร้อยปี

กลุ่มชาติพันธุ์ ชาวบ้านต้นโพธิ์และชาวบ้านไผ่ล้อม รกรากถิ่นฐานเป็นชาวเวียงจันทน์ ประเทศลาว ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยประมาณช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพทางช่าง มีช่างทำทองกับช่างตีเหล็ก คือคนไหนแข็งแรงก็ได้ตีเหล็ก คนไหนอ่อนแอมีความละเอียดให้ตีทองคำ เครื่องอาภรณ์ประดับกาย การทำมาหากินในสมัยนั้นอาชีพทั้งสองทำกันเป็นล่ำเป็นสันตลอดมา ครั้นต่อมาในราวพ.ศ. ๒๓๖๕ อาชีพช่างทองก็ได้เลิกลาสลายตัวไป คงเหลือแต่อาชีพตีมีดประเภทเดียว ชาวบ้านจึงยึดอาชีพตีมีดเป็นอาชีพหลัก ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นปะปนเลย ข้อสังเกตุที่เป็นหลักฐานว่าชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้มีอาชีพช่างทองคือ ถ้าเรานำดินที่ชุมชนแห่งนี้ลงร่อนในน้ำก็จะพบเศษทองและขี้ตะไบทองอยู่ทั่วไป

ความเป็นมาการตั้งถิ่นฐาน เหตุที่ชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยจะโดยถูกกวาดต้อนมาในสมัยเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกคราวยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์หรือจะเป็นการอพยพมาเองนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดเจนแต่มีหลักฐานบันทึกไว้ว่าเข้ามาโดยมีนายเทาเป็นผู้นำ (ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "ขุนนราบริรักษ์") ได้เดินทางมาพบภูมิประเทศแห่งนี้ เป็นที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพคือ เดิมเป็นดงไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่หนาแน่น มีหนองน้ำและแม่น้ำป่าสักไหลผ่านสมัยนั้นไม่มีถนนหนทางเหมือนปัจจุบันนี้ ต้องอาศัยทางน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการคมนาคมโดยเฉพาะ ไม้ไผ่เป็นวัสดุที่สำคัญมากสำหรับช่างตีมีด เพราะไม้ไผ่มีประโยชน์อยู่ในตัวของมันนานับประการ เช่น นำมาเผาถ่านใช้เผาเหล็ก เพราะถ่านไม้ไผ่ให้ความร้อนสูงกว่าไม้ชนิดอื่น ต้น ลำ ใช้ทำบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ทำด้ามพะเนิน ด้ามค้อนและด้ามมีด ซึ่งช่างตีเหล็กต้องใช้อยู่เป็นประจำ จึงเห็นว่าภูมิประเทศแห่งนี้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จึงพร้อมใจกันลงหลักปักฐานและได้ประชุมหารือกันตั้งชื่อบ้านของตนว่า "บ้านไผ่หนอง" ให้เป็นการเหมาะสมกับภูมิประเทศแต่ก่อนนั้นสำหรับบ้านต้นโพธิ์ คนเก่าคนแก่เล่าว่า เมื่อมาถึงทำเลนี้มีต้นโพธิ์ใหญ่อยู่กลางหมู่บ้านจึงตั้งชื่อว่า "บ้านต้นโพธิ์" ครั้นกาลเวลาล่วงมาบ้านเมืองเจริญขึ้นสภาพของหมู่บ้านก็ได้เปลี่ยนแปลงไป ดงไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นก็โล่งเตียนกลายเป็นท้องไร่ท้องนา หนองน้ำก็ตื้นเขินไปหมดแล้ว

เกียรติประวัติของชุมชน

สมัยรัชกาลที่ ๓ แผ่นดินสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อราว พ.ศ.๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์เสด็จมาถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มาขอให้ชาวเวียงจันทน์กลับประเทศ แต่ชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ไม่ยอมกลับขออยู่ใต้ร่มโพธิสมภาร เพราะพระองค์ให้ความผาสุขร่มเย็น พสกนิกรของพระองค์ตลอดมาก็มีความเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ ชื่อเสียงการตีมีดก็เลื่องลือไปทั่วสารทิศ ชาวบ้านจึงมีฐานะที่มั่นคง มีการอยู่ดีกินดี ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของล้นเกล้าล้นกระหม่อม

สมัยรัชกาลที่ ๕ แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงทราบว่าบ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนองเป็นหมู่บ้านตีมีด พระองค์พร้อมด้วยพระบรมวงศ์ศานุวงศ์ได้เสด็จทอดพระเนตรการตีมีดของชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ จึงได้ปลูกพลับพลาที่ประทับอย่างสมพระเกียรติ และได้เกณฑ์ชาวบ้านมาทำการตีมีดให้พระองค์ทรงทอดพระเนตร พระองค์ท่านสนพระทัยและทรงพอพระราชหฤทัยเป็นอันมาก

ในสมัยรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ ทรงทอดพระเนตรการทำมีดอรัญญิก เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๙ และปีพ.ศ.๒๕๓๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จนำนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ มาทอดพระเนตรการตีมีดและเมื่อปี พ.ศ ๒๕๓๗ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ ทรงนำครอบครัวมาทัศนศึกษาการตีมีดที่ชุมชนแห่งนี้เช่นกัน

ที่มาของคำว่ามีดอรัญญิก ในสมัยก่อนมีตลาดร้านค้า มีโรงบ่อนอยู่ที่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้านต้นโพธิ์และหมู่บ้านไผ่หนองมากนัก ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร มีผู้คนนำสินค้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนกันมากในยุคนั้นชาวบ้านก็นำเอามีดไปขาย เมื่อคนที่ซื้อไปใช้เห็นว่าคุณภาพดีจึงบอกต่อๆกันไปว่ามีดคุณภาพต้องมีดอรัญญิก เลยเรียกติดปากไปหาซื้อมีดต้องไปที่อรัญญิก ที่จริงแล้วทำที่หมู่บ้านต้นโพธิ์ หมู่บ้านไผ่หนองและ หมู่บ้านอื่นๆ ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า "มีดอรัญญิก"

ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์อรัญญิกผลิตภัณฑ์มีดอรัญญิกในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๔ ตระกูล ได้แก่มีดตระกูลเกษตรกรรม มีดตระกูลคหกรรม มีดตระกูลอาวุธ และมีดตระกูลอื่นๆแต่ละตระกูลสามารถจำแนกตามการใช้งานได้อีก ๑๒ ประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทประกอบไปด้วยชนิดของมีดต่างๆ อีกมากมายซึ่งหลากหลายไปตามขนาดและความแตกต่างของวัสดุที่ใช้ในการผลิต ของชิ้นส่วนองค์ประกอบต่างๆซึ่งจากการศึกษาปรากฏมีถึง ๒๗๔ ชนิด

ประเพณีและวัฒนธรรม มีประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้ถือปฏิบัติสืบทอดต่อๆกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ คือ งานมาฆบูชา บุญวิสาขบูชา บุญเข้าพรรษา บุญกฐิน บุญตักบาตรดอกไม้ บุญสงกรานต์ บุญเข้าสลาก บุญออกพรรษา บุญมหาชาติ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของชนชาติไทยทั่วไปที่ปฏิบัติกันมาเป็นประจำ แต่ยังมีประเพณีหนึ่งที่ขาดไม่ได้เป็นประเพณีที่น่าประทับใจของชุมชนฯ และถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญมากคือ การไหว้ครู หรือไหว้ครูบูชาเตา ซึ่งปกติแล้วจะทำกันทุกหมู่บ้าน ไม่มีใครเว้นเลย เมื่อทำบุญ บำเพ็ญกุศล ตรุษและสงกรานต์และผู้ใหญ่จะประชุมหารือกำหนดวันไหว้ครูกัน ส่วนมากกำหนดวันข้างขึ้นเดือนหกตรงกับวันพฤหัสบดีเมื่อหารือกันดีแล้วทุกบ้านจะลงมือซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆให้เรียบร้อยก่อนกำหนดหนึ่งหรือสองวันและทำความสะอาดเครื่องมือแล้วนำมาวางไว้ในที่อันสมควร และเตาเผาเหล็กจะต้องปั้นกันใหม่ และจัดเตรียมเครื่องสังเวยไหว้ครูอย่างครบครันมีเครื่องบูชาพระพุทธแต่งเป็นขันห้า พอรุ่งอรุณของวันพฤหัสบดี เขาจะนำเครื่องบูชาและอาหารคาวหวานเป็นเครื่องบูชา บูชาพระภูมิ แม่ธรณี ส่วนเครื่องสังเวยต่างๆที่ได้ตระเตรียมไว้จะต้องนำมาวางไว้ที่เครื่องมือแล้วจัดทำพิธีสวดโองการเชิญเทพเจ้ามาเป็นศิริมงคล แล้วผู้ใหญ่ในเรือนนั้นจะเรียกลูกหลานมาบูชากราบไหว้ ขอพรอันศักดิ์สิทธิ์อันเป็นศิริมงคลแก่ทุกคน สำหรับในวันนั้นทุกบ้านจะต้อนรับทุกคนที่มาเยือน ชุมชนแห่งนี้ยังรักษาประเพณีนี้ไว้เสมอ นับเป็นประเพณีอันดีงามโดยเฉพาะในวันนั้นของเดือนเขาถือว่าเป็นมงคล เรื่องอัปมงคลจะไม่เกิดขึ้นเลย

การเดินทาง ปัจจุบันการเดินทางสะดวกมาก มีรถยนต์วิ่งถึงหมู่บ้านเลยโดยจะต้องเดินทางเข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีรถประจำทางจอดอยู่ที่ตลาดเจ้าพรหม จะเห็นป้ายติดหน้ารถว่า "อยุธยาถึงท่าเรือ" รถจะออกจากตัวเมืองไปทางถนนสายเอเชีย (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒) เลี้ยวซ้ายเข้าถนนสายเอเชียไปทางจังหวัดนครสวรรค์ เลยโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชฯไปประมาณ ๑๐๐ เมตร เลี้ยวซ้ายลอดใต้สะพานที่จะข้ามแม่น้ำป่าสัก เข้าถนนสายอำเภอนครหลวงตลอดทางมีป้ายบอกที่ตั้งชุมชนฯ ทั้งสองเป็นระยะ หรือถ้าอยากจะเดินทางไปโดยทางน้ำก็ได้ โดยจะต้องลงเรือในตัวจังหวัดที่หน้าวังจันทรเกษม ย้อนขึ้นไปตามแม่น้ำป่าสัก ผ่านโรงงานวัตถุระเบิดช่างแสง (ของกรมสรรพวุธทหารบก) และอำเภอนครหลวงตามลำดับ การเดินทางใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง ก็จะถึงชุมชนฯ เมื่อได้แวะไปชมก็จะได้รับการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีจากชาวบ้านทั้งสองหมู่บ้านเป็นอย่างดี

กิจกรรมที่น่าสนใจ

โฮมสเตย์ กินอยู่อย่างไทยสัมผัสวิถีชีวิตไทย พักแรมที่บ้านชาวบ้านได้ที่คลองรางจรเข้ อยู่ริมคลองรางจระเข้ ในพื้นที่อำเภอเสนา นมัสการหลวงพ่อโตวัดรางจระเข้อายุ ๔๐๐ ปีสร้างในสมัยอยุธยา ชมอุทยานปลาหน้าวัดรางจระเข้ แมวตาเพชรที่สำนักปฏิบัติธรรมปัญญาโสภิต ล่องเรือชมธรรมชาติและบ้านทรงไทยริมฝั่งคลอง บรรยากาศเงียบสงบ ค่าบริการชาวไทย ๕๐๐ บาท ชาวต่างชาติ ๗๐๐ บาท รวมอาหาร ๒ มื้อ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ จ.ส.ต.เริงไชย ฤกษ์บุปผา โทร.๐ ๙๘๘๑ ๑๐๔๒ และ ๐ ๑๒๕๑ ๘๐๕๘

บางไทร อยู่ริมแม่น้ำน้อยในพื้นที่อำเภอบางไทร มีบ้านพัก ๕ หลัง รับนักท่องเที่ยวพักค้างคืนได้ ๒๕ คน มีกิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมแม่น้ำน้อย ชมการตกกุ้ง ตกปลา ลอยข่าย และการผลิตสินค้าหัตถกรรมการเป่าแก้วและถักแก้ว ร่วมกิจกรรมการทำนาข้าวตามฤดูกาล สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ คุณอุไร ศรีแก้วอินทร์ ๐ ๑๖๘๔ ๓๑๘๖, E-mail: watchiraphan_328@hotmail.com

กิจกรรมขี่จักรยาน

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเส้นทางที่สามารถขี่จักรยานไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆได้หลายเส้นทาง ได้แก่

***เส้นทางช่วงที่ ๑* เริ่มต้นที่ สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา-ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร เดินทางจากฝั่งตรงข้าม ททท. ออกรถตรงไปแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนโรจนะ ผ่านพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาและศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามพิพิธภัณฑ์ ควรใช้เวลาอยู่ที่นี่ประมาณชั่วโมงครึ่ง

***เส้นทางช่วงที่ ๒* ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา-วัดพระศรีสรรเพชญ์** ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ ให้เลี้ยวซ้ายออกสู่ถนนโรจนะ ผ่านศาลากลางจังหวัดหลังเก่า แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนศรีสรรเพชญ์ ผ่าน ททท. และวัดเกษ ตรงไปเรื่อย ๆ จะเห็นวิหารพระมงคลบพิตรและวัดพระศรีสรรเพชญ์อยู่ด้านซ้ายมือ ควรมีเวลาอยู่ที่นี่ประมาณ ๑ ชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๓* วัดพระศรีสรรเพชญ์-วัดมหาธาตุ-วัดราชบูรณะ** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดพระศรีสรรเพชญ์ให้ตรงไปตามถนนนเรศวร ผ่านกลางระหว่างวัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ และสามารถแวะชมพิพิธภัณฑ์เรือไทยใกล้ๆนั้นได้ ควรใช้เวลาที่วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะประมาณ ๑ ชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๔* พิพิธภัณฑ์เรือไทย-วัดหน้าพระเมรุ** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากพิพิธภัณฑ์เรือไทยใช้เส้นทางถนนชีกุนสายเดิมเลยไปจนถึงถนนนเรศวรให้เลี้ยวซ้ายตรงไปถึงเจอทางแยกให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไป และเลี้ยวซ้ายอีกครั้งเข้าสู่ถนนสายรอบเกาะเมือง ขับเลียบผ่านแม่น้ำลพบุรีไปจนถึงวัดหน้าพระเมรุ ควรมีเวลาชมความงามของพระอุโบสถและองค์พระประธานทรงเครื่องสมัยอยุธยาประมาณ ๑ ชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๕* วัดหน้าพระเมรุ-วัดโลกยสุธา** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดหน้าพระเมรุให้เลี้ยวขวาไปตามถนนเลียบแม่น้ำลพบุรี ระหว่างทางด้านซ้ายมือจะเป็นเขตพระบรมมหาราชวังของกรุงศรีอยุธยา ตรงไปเรื่อยๆ พอข้ามสะพานแล้วให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางเลียบคลอง ตรงไปเรื่อย ๆ จนมาถึงทางแยกเข้าวัดโลกยสุธาจึงเลี้ยวขวาเข้าไป ควรใช้เวลาประมาณ ๑๕ นาที หรือครึ่งชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๖* วัดโลกยสุธา-วัดไชยวัฒนาราม** ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากวัดโลกยสุธาให้ย้อนกลับด้วยเส้นทางเดิมที่เข้ามา จนออกปากทางถนนเลียบคลองท่อจนถึงทางแยกขวามือ ผ่านสวนสมเด็จฯ ตรงไปจนถึงสามแยกแล้วให้เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหารแล้วเลี้ยวซ้ายตรงไปตามเส้นทางจะมองเห็นวัดไชยวัฒนาราม ควรมีเวลาเดินชมความงามของวัดนี้ประมาณสักครึ่งชั่วโมง หรืออาจจะมีเวลามากกว่านี้ก็ได้

***เส้นทางช่วงที่ ๗* วัดไชยวัฒนาราม-บ้านโปรตุเกส** ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร จากวัดไชยวัฒนารามปั่นไปตามทางถนนลาดยางเรื่อยๆ จะผ่านบ้านเรือนไทยโบราณ จากนั้นให้เลี้ยวซ้ายที่สามแยก เส้นทางนี้จะผ่านวัดพุทไธศวรรย์ สุดทางสายนี้คือหมู่บ้านโปรตุเกส

***เส้นทางช่วงที่ ๘* บ้านโปรตุเกส-วัดพุทไธศวรรย์** ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากบ้านโปรตุเกสย้อนกลับเส้นทางเดิมจนถึงวัดพุทไธศวรรย์ ควรใช้เวลาที่นี่ประมาณครึ่งชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๙* วัดพุทไธศวรรย์-สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดพุทไธศวรรย์ปั่นจักรยานผ่านโรงเรียนวัดพุทไธศวรรย์ แล้วเลี้ยวซ้ายไปท่าเรือข้ามฟาก นำจักรยานข้ามฟากไปอีกฝั่งหนึ่ง จากนั้นจึงเลี้ยวซ้ายกลับไปทาง ททท.

นอกจากนั้นยังมีเส้นทางที่สามารถขี่จักรยานได้อีกหลายเส้นทาง เช่น เส้นทางไปหมู่บ้านญี่ปุ่น วัดใหญ่ชัยมงคลและวัดพนัญเชิง เป็นต้น ติดต่อสอบถามรายละเอียดเส้นทางเพิ่มเติมได้ที่สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๖-๗ และสามารถหาเช่าจักรยานได้ที่ สำนักงานตำรวจท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา บริเวณด้านหน้าสถานีรถไฟ บริเวณตลาดเจ้าพรหมและตามเกสต์เฮาส์ต่างๆ ได้ในอัตราคันละประมาณ ๓๐-๗๐ บาทต่อวัน

กิจกรรมนั่งช้าง

ปางช้างอยุธยา แล เพนียด อยู่ตรงข้ามกับคุ้มขุนแผนในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีบริการขี่ช้าง การแสดงช้าง ให้อาหารช้างทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. ราคาประมาณ ๑๐๐-๕๐๐ บาท ขึ้นอยู่กับระยะเวลา ๑๕ หรือ ๓๐ นาที สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๐๑, ๐ ๓๕๓๒ ๑๙๘๒, ๐ ๑๘๒๑ ๗๐๖๕, ๐ ๑๘๕๒ ๔๕๒๗ หรือ www.ayutthayaelephantcamp.com หรือ www.saveelephant.com

บ้านช้างอโยธยาและโชว์งู ตั้งอยู่ที่ ๖๕/๑๒ ม.๗ ต.ไผ่ลิง อ.พระนครศรีอยุธยา มีบริการนั่งช้างลุยน้ำ เข้าป่า ชมนกป่าหลากหลายชนิดชมโบราณสถาน ไหว้พระวัดมเหยงคณ์ บริการนั่งเกวียนเทียมวัวชมโบราณสถาน และการแสดงโชว์งูทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๓๐ น. ติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่ ๐ ๓๕๒๔ ๕๓๓๖ , ๐ ๓๕๓๒ ๓๗๗๗ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๕๒๔๕ หรือ www.cozun.com

ท่องเที่ยวทางน้ำ มีบริการท่องเที่ยวทางน้ำล่องเรือชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตความเป็นไทยริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยการเช่าเหมาเรือหางยาวได้ที่ ท่าน้ำหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม ท่าเรือป้อมเพชร และท่าเรือวัดพนัญเชิง อัตราค่าบริการจะขึ้นอยู่กับระยะเวลาและเส้นทาง ดังมีรายชื่อเรือท่องเที่ยวดังนี้

ร้านอาหารเรือนรับรอง มีบริการนำเที่ยวชมเมืองพระนครศรีอยุธยาทางน้ำ เรือออกจากร้านอาหารเรือนรับรอง มีเส้นทางต่างๆ ให้เลือกดังนี้ ๑. เลียบชมเมืองพระนครศรีอยุธยา ๒. ชมพระราชวังบางปะอิน ๓. ชมศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เรือบริการตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๒๒.๐๐ น. ทุกวัน อัตราค่าบริการเรือล่องชมเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา รวมอาหารและเครื่องดื่ม จำนวนตั้งแต่ ๑๐-๓๐ ท่าน ราคาท่านละ ๓๐๐ บาท เกิน ๓๐ ท่าน ราคาท่านละ ๒๘๐ บาทหากเช่าเป็นลำ ราคาลำละ ๑,๐๐๐ บาท (นั่งได้ ๘ ท่าน ไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๓๖, ๐ ๑๙๙๔ ๑๕๖๕

เรือนาวานคร เป็นเรือแบบโบราณ นำมาประยุกต์ให้เข้ากับบรรยากาศของเมืองหลวงเก่า จัดนำเที่ยวชมรอบเกาะอยุธยา ผ่านวัดต่างๆ เช่น วัดไชยวัฒนาราม วังสิริยาลัย และวัดต่างๆอีกหลายวัด ใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง ลำเล็กนั่ง ๘ คน ลำใหญ่นั่งได้ ๑๐ คน ราคาลำละ ๘๐๐ บาท เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๒๐.๐๐ น. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ คุณชินธร โทร ๐ ๑๙๒๘ ๒๘๘๗ คุณวิไล โทร. ๐ ๑๖๕๘ ๙๑๔๘

Ayutthaya Boat Travel บริการเรือท่องเที่ยวและจักรยานท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทร. ๐ ๒๙๔๕๐ ๒๘๒๒, ๐ ๑๔๕๖ ๙๘๖๒

ประดิษฐ์ท่องเที่ยวทางน้ำ บริการเรือยนต์ท่องเที่ยวทางน้ำรอบเกาะอยุธยา ลงเรือที่ท่าน้ำวัดพนัญเชิง โทร. ๐ ๖๑๒๓ ๑๖๖๙

นอกจากนี้แล้วยังมีเรือจากร้านอาหารต่าง ๆ บริการล่องเรือพร้อมนั่งรับประทานอาหารบนเรือ

ข้อแนะนำในการเที่ยวชมวัด/พิพิธภัณฑ์/โบราณสถาน

- ศึกษาข้อมูลรายละเอียดสถานที่ต่างๆก่อนไป
- แต่งกายให้สุภาพ สำรวมกิริยาวาจา
- ถอดรองเท้าและเก็บให้เรียบร้อยก่อนเข้าโบสถ์ เขตศาสนสถาน
- ติดต่อวิทยากรผู้ให้ความรู้ เช่น พระชาวบ้านในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล
- ระมัดระวังไม่ให้ไปถูกโบราณวัตถุโบราณสถาน แตกหักเสียหาย
- ไม่ควรเดินย่ำเข้าไปในเขตหวงห้าม หรือบนโบราณสถาน ไม่ควรจับสัมผัส อาคารโบราณสถานโดย เฉพาะส่วนที่เป็นลวดลายแกะสลัก หรือภาพเขียนสี หรือนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นชิ้นส่วนของโบราณวัตถุโบราณสถานกลับไปเป็นของที่ระลึก
- ขออนุญาตผู้ดูแลสถานที่ก่อนถ่ายภาพ
- การถ่ายภาพไม่ควรใช้แสงแฟลชเพราะอาจทำให้โบราณวัตถุโบราณสถานเสียหายได้

เทศกาลงานประเพณี

งานประจำปีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จัดเป็นประจำทุกปี ช่วงปลายเดือนมกราคม ภายในบริเวณศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางไทร มีการแสดงและประกวดผลงานด้านศิลปาชีพ มีการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองทั่วไป การแสดงศิลปวัฒนธรรมอันงดงาม

งานเทศกาลสงกรานต์ จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี หน้าวิหารพระมงคลบพิตร อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีขบวนแห่ตามประเพณีของชาวอยุธยาและขบวนแห่เถิดเทิง มีการสรงน้ำพระมงคลบพิตรจำลอง การประกวดนางสงกรานต์

พิธีไหว้ครูบูชาเตา เป็น "พิธีไหว้ครู" ช่างตีมีดตีดาบ ของชาวบ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนอง และบ้านสาไล ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง ซึ่งมีอาชีพในการตีมีดเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า"มีดอรัญญิก" บรรพชนของชาวบ้านไผ่หนองและบ้านต้นโพธิ์ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวงนั้นเป็นชาวเวียงจันทน์ เข้ามาตั้งรกรากอยู่ตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีอาชีพในการตีทองและตีเหล็ก แต่ต่อมาเลิกการตีทองจึงเหลือแต่การตีเหล็กเพียงอย่างเดียว เหล็กที่ตีนี้ส่วนใหญ่ทำเป็นมีด ดาบ และอาวุธ ตลอดจนเครื่องใช้อื่นๆ ซึ่งมีคุณภาพดีมากเมื่อทำเสร็จแล้วก็นำมาขายที่หมู่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จึงเรียกว่า "มีดอรัญญิก" สิ่งที่ชาวตำบลท่าช้างทุกคนยังคงถือสืบต่อกันมาตามขนบประเพณีเดิมคือการ "ไหว้ครูบูชาเตา" ซึ่งทุกบ้านจะจัดบูชาในวันพฤหัสบดีช่วงเช้าตรู่ของวันขึ้น ๗ ค่ำ ๙ ค่ำ ฯลฯ เดือน ๕ (ประมาณเมษายน-พฤษภาคม) ตามแต่ความสะดวก เพื่อระลึกถึงพระคุณครูบาอาจารย์ และเพื่อความเป็นสิริมงคลของตน ทั้งยังเป็นการปัดเป่าอุปัทวเหตุต่าง ๆ ในการตีเหล็กอีกด้วย

พอได้เวลาผู้ทำพิธีไหว้ครูก็จะกล่าวบทชุมนุมเทวดาไหว้พระรัตนตรัย จากนั้นก็จะกล่าวบทอัญเชิญครูบาอาจารย์ทั้งหลาย อันได้แก่ พระอิศวร พระนารายณ์ พระพรหม พระวิษณุกรรม พระมาตุลี พระพาย พระคงคา พระฤาษี ๘ องค์ ฯลฯ ตลอดจนบูรพาจารย์ทั้งครูไทย ครูลาว ครูมอญ ครูจีน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาตีเหล็กให้แก่ตน มารับเครื่องบูชาสังเวย และประสาทพร แก่ผู้เข้าร่วมพิธีให้ประสบแต่ความสุขความเจริญ แล้วปิดทองเครื่องมือทุกชิ้น ทำน้ำมนต์ธรณีสารประพรมเครื่องมือและผู้เข้าร่วมพิธี

งานลอยกระทงตามประทีปและแข่งเรือยาวประเพณีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จัดเป็นประจำทุกปี ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ภายในบริเวณศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางไทร มีการประกวดนางนพมาศ ประกวดขบวนแห่ ประกวดกระทง ประกวดโคมแขวน การแสดงการละเล่นพื้นบ้าน การแข่งเรือยาวประเพณี เรือยาวนานาชาติ การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ

งานแสดงแสงเสียงอยุธยามรดกโลก เนื่องจากนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้รับการประกาศโดยองค์การยูเนสโกให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ทางจังหวัดจึงได้จัดให้มีการเฉลิมฉลองทุกปี ในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นระยะเวลา ๗ วัน ในงานจะมีการแสดงชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรม และประเพณีของไทย รวมทั้งการแสดงแสงเสียงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยา

อยุธยามหามงคล (ไหว้พระเก้าวัด) จังหวัดพระนครศรีอยุธยาร่วมกับสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต ๖ ได้จัดงานอยุธยามหามงคล (ไหว้พระเก้าวัด) เป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาหรือตามที่กำหนดในแต่ละปี โดยนักท่อง

เที่ยวสามารถเจ้าร่วมโครงการได้โดยขอรับหนังสืออยุธยามหามงคลที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกแล้วได้ที่ ศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยา (ศาลากลางหลังเก่า)หรือที่เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ศูนย์การค้าอยุธยาพาร์ค โรงแรม/ ร้านอาหารในจังหวัดที่มีป้ายโครงการ จากนั้นเดินทางนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์และประทับตราอยุธยามหามงคลในแต่ละสถานที่ตามเอกสารแผนที่ที่ได้จัดทำไว้โดยมีรายชื่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์พร้อมแผนที่ในการเดินทาง เมื่อไหว้พระครบ ๙ วัดหรือครบตามกำหนด จะได้รับเหรียญอยุธยามหามงคลและลุ้นรับของรางวัล สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทร.๐ ๓๕๒๑ ๓๘๒๘-๙ ต่อ ๑๐๑

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ปลาตะเพียนสาน เครื่องแขวน ประวัติปลาตะเพียนใบลานผู้ผลิตปลาตะเพียนใบลานที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ประกอบอาชีพสานปลาตะเพียนใบลานและหัตถกรรมใบลานอื่น ๆ เป็นอาชีพเก่าแก่ทำสืบต่อกันมาแต่บรรพบุรุษนานกว่า ๑๐๐ ปี โดยสันนิษฐานว่าชาวไทยมุสลิมรุ่นเก่าแก่ ซึ่งเป็นพวกที่ล่องเรือค้าขายเครื่องเทศ อยู่ตามแม่น้ำเจ้าพระยาและอาศัยอยู่ในเรือและเรือนแพ เป็นผู้ประดิษฐ์ปลาตะเพียนสานด้วยใบลานขึ้นเป็นครั้งแรก แรงบันดาลใจอาจจะมาจากความรู้สึกผูกพันอยู่กับท้องน้ำและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ความคุ้นเคยกับรูปร่างหน้าตาของปลาตะเพียนเป็นอย่างดี โดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น เช่น มะพร้าว ใบลาน ใบตาล ปลาตะเพียนที่สานด้วยใบลานในสมัยก่อนนั้นไม่สวยงามและมีขนาดใหญ่โตเช่นปัจจุบันนี้ ปลาตะเพียนรุ่นแรกที่สร้างขึ้นเรียกว่า "ปลาโบราณ" โดยจะทำเป็นตัวปลาขนาดเล็ก ๆ ขนาด ๒-๓ ตัวเท่านั้น ปลาตะเพียนใบลานมักทาด้วยสีเหลืองซีด ๆ หลุดออกง่าย นอกจากนั้นยังมีเพียง ๒-๓ ตัวเท่านั้น ปลาตะเพียนใบลานในระยะเริ่มแรกเป็นปลาตะเพียนใบลานที่สานได้หนึ่งตัวเท่านั้น แล้วนำมาทาสี สีที่ทำด้วยวัตถุดิบตามธรรมชาติเรียกว่า "รงค์" ผสมกับน้ำมันวานิช แล้วนำไปเสียบไม้สำหรับห้อยแขวนเลยและปลาตะเพียนใบลานยังไม่มีจำนวนมากเช่นในปัจจุบันปลาตะเพียนที่แขวนเหนือเปลเด็กนั้นส่วนมากนิยมใช้สีแดงเพราะเป็นสีเข้มสะดุดตาเด็ก ๆ เห็นก็จะเบนความสนใจมาอยู่กับสิ่งสะดุดตา อยากจะไขว่คว้าตามประสาเด็ก เด็กไทยก็จะมีความใกล้ชิดกับปลาตะเพียนสานตั้งแต่ยังเป็นทารก คนไทยสมัยก่อนมีความเชื่อว่า ปลาตะเพียนเป็นสิ่งดีมีศิริมงคล ทำให้เงินทองไหลมาเทมา จึงนิยมนำปลาตะเพียนใบลานมาแขวนไว้ตามทางเดินหน้าบ้าน นอกจากนั้นยังเชื่อว่าการแขวนปลาตะเพียนต้องแขวนให้พอดีกับระดับสายตาที่เด็กสามารถมองเห็นได้ตรง ๆ ไม่ค่อนไปทางหัวนอนหรือทางปลายเท้า ซึ่งจะทำให้เด็ก มีนัยน์ตาไม่ปกติ เพราะถ้าเด็กมองปลาตะเพียนนาน ๆ เด็กจะมีในตาช้อนขึ้นเพราะถูกแม่ซื้อมารบกวน แต่บางคนถือเคล็ดว่าเพื่อให้ลูกหลานโตเร็ว ๆ มีลูกหลานมากมายเหมือนปลาตะเพียนที่แขวนไว้ก็ได้จะได้มีแรงงานใช้ ร้านจำหน่ายปลาตะเพียนมีดังนี้

พัดสานไม้ไผ่ การจักสานพัดไม้ไผ่ อ.บ้านแพรก จ.พระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสานพัดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งในการเรียนสานพัดครั้งแรกนั้นจะเรียนการสานพัดแบบง่าย ๆ มีลายค่อนข้างหยาบที่เรียกกันว่า "พัดตาลปัตร" โดยใช้มือเย็บขอบพัด ขอบพัดในระยะแรกนั้นจะใช้ผ้าขาวเนื้อหยาบในการเย็บ ต่อมาเริ่มใช้ผ้าริมทองเย็บขอบและริเริ่มทำพัดในรูปแบบใบโพธิ์ ลวดลายที่สานได้แก่ ลายเครือวัลย์ ลายดอกสีขาว ลายตะกร้อ ลายสิบหกขั้นบันได ลายบั้งทหาร เป็นต้น ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ เป็นวัสดุที่หาได้ง่ายได้แก่ ตอกไม้ไผ่สีสุก มีดจักตอก ผ้าเย็บริมทอง ผ้าขาว สีที่ใช้ย้อมตอกไม้ไผ่ แบบตัดไม้ ไม้ไผ่สำหรับทำด้ามเป็นต้น

งอบใบลาน ประวัติความเป็นมา งานจักสาน งอบใบลาน ถือเป็นงานศิลปหัตถกรรม ที่มีการสืบทอดการทำมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันของชาวอำเภอบางปะหัน งอบใบลานเป็นงานที่ต้องอาศัยความปราณีตละเอียดอ่อนไม่แพ้งานจักสานประเภทอื่น ๆ ผู้ทำต้องมีความชำนาญและความอดทนเนื่องจากการทำงอบมีหลายขั้นตอน ในปัจจุบันถือเป็นสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของตำบลบางนางร้า อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับความนิยมจากชาวไทย ชาวต่างประเทศ และมีการผลิตออกจำหน่ายยังต่างจังหวัดทั่วประเทศไทย

โรตีสายไหม โรตีสายไหมเป็นอาหารว่างมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ แผ่นโรตี และสายไหม ชาวอิสลามเป็นผู้ทำโรตีสายไหมขายถ่ายทอดวิชากันสืบต่อกันมา แหล่งจำหน่ายบริเวณด้านข้างโรงพยาบาลประจำจังหวัดอยุธยาริมถนนอู่ทอง และตามร้านค้าทั่วๆ ไป

ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก
อำเภอพระนครศรีอยุธยา

บริเวณวิหารวัดพระมงคลบพิตรและบริเวณวัดพนัญเชิงวรวิหาร มีร้านค้ามากมายหลายร้าน จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมืองแทบทุกชนิด เช่น ปลาตะเพียน เครื่องจักสาน เครื่องหวาย มีดอรัญญิก ผลไม้กวน และขนมชนิดต่างๆ

ตลาดกลางเพื่อเกษตรกร ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย ที่ตำบลหันตรา หลังจากเที่ยวชมในจังหวัดอยุธยาแล้วจะเดินทางกลับให้ขับรถข้ามสะพาน

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงไปทางฝั่งตะวันออกของเกาะเมืองแล้วให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงถนนสายเอเชีย เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ ไปไม่ไกลนักจะมีทางให้เลี้ยวขวาเข้าไปจะเห็นตลาดกลางอยู่ทางซ้ายมือก็จะพบกับสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมืองแทบทุกชนิดของจังหวัดเช่น มีดอรัญญิกแท้จากอำเภอนครหลวง พัดสานจากอำเภอบ้านแพรก ไม้แกะสลักของอำเภอพระนครศรีอยุธยา เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากอำเภอบางปะอิน ปลาร้า ปลาแห้งและผลไม้กวนทุกชนิด ตลอดจนของขวัญของฝากหลากหลายจากทุกอำเภอ นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารซึ่งมีกุ้งและปลาสดๆ รสชาติอร่อยอยู่หลายร้าน

ศูนย์การค้าอยุธยาพาร์ค ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย ตำบลคลองสวนพลู สัมผัสวิถีชีวิต การค้าขายและบรรยากาศตลาดน้ำที่จำลองไว้ในร่ม หลากหลายด้วยร้านค้าชั้นนำ สินค้าต่างๆ มากมาย ศูนย์รวมอาหารอร่อยแม่ช้อยนางรำ และยังสามารถชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยทุกวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๙๒๓๔-๔๑ หรือ www.ayutthayapark.com

การทำหัวโขน ม.ล.พงษ์สวัสดิ์ ศุขสวัสดิ์ ด ๕ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร.๐ ๓๕๒๔ ๕๗๕๙

การเขียนภาพจิตรกรรมไทย (ลงรักปิดทอง) ศุภชัย นัยผ่องศรี ม.๓ ต.คลองสระบัว โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๗๑๐, ๐ ๓๕๒๔ ๑๒๑๑

ปลาตะเพียน เกตุสุณี รุ่งสาตรา (หน้าตลาดหัวแหลม) ด. ๑๖/๓ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๔๘๑, ๐ ๓๕๒๔ ๓๗๗๐

ปลาตะเพียน วันทนี มีพลกิจ (หน้าโรงเรียนประตูชัย) ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๗๒, ๐ ๙๖๗๓ ๘๘๐๑

โรตีสายไหม นิวัตน์ แสงอรุณ (บังบี) ๕๒ ม.๓ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๑๙๙๖ ๒๕๖๔

ผลิตภัณฑ์จากใบลาน (พัดสาน) พัชรี ศรีสนิท ๙๖/๕๕ ม.๒ ต.ประตูชัย โทร.๐ ๓๕๒๘ ๖๔๗๙ , ๐ ๓๕๒๔ ๔๖๔๕

ร้านสังคีตประดิษฐ์ เครื่องดนตรีไทยทุกชนิด ๙๗ ม.๔ หมู่บ้านสหกรณ์ครู (หมู่บ้านวรเชษฐ์) ถ.อยุธยา-เสนา ต.บ้านป้อม โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๖๓๑, ๐ ๓๕๒๔ ๕๗๒๙

ร้านจำหน่ายหินแกะสลัก-เซรามิค สมบัติ อรุณเกษม ๘๓/๗-๘ ถ.ศรีสรรเพชญ์ โทร.๐ ๓๕๒๔ ๕๙๕๓

ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน สมหมาย มีศรีเรือง ๓๔/๔ ม.๓ ต.คลองสวนพลู โทร.๐ ๓๕๒๔ ๔๗๒๗

ขิมสีทอง สักดิ์เดชา สุวรรณภิงคาร ๖๓/๓ ม.๒ ต.บ้านเกาะ โทร. ๐ ๙๘๐๘ ๑๑๔๒ ๐ ๑๙๔๗ ๘๗๑๐

ปลาตะเพียน ประพาส เรืองกิจ ๑๓ ม.๑ ต.ภูเขาทอง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๖๐๘ ๐ ๑๕๐๖ ๓๑๖๐

งานปั้นจิ๋ว เฉลิมเกียรติ รุ่งพานิชย์ ๑๔๗/๖ ม.๘ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๑๘๘๑ ๒๗๔๗ ๐ ๙๕๓๘ ๑๙๖๕

ธูป สมบัติ พึ่งนาย ๗ ม.๔ ต.หันตรา โทร. ๐ ๑๘๑๔ ๑๒๒๕

อำเภอนครหลวง

มีดอรัญญิก วินัย รวยเจริญ ๑๖๒/๓ ม.๗ ต.ท่าช้าง โทร. ๐ ๓๕๓๕ ๙๙๕๖, ๐ ๓๕๗๑ ๕๓๔๖

เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร บริษัท น.ว. อรัญญิก จำกัด ๔๘/๓ ม.๕ ต.แม่ลา โทร. ๐ ๓๕๓๕ ๙๖๕๗-๘

ศิลปประดับมุก ศตพร จันยะนัย ๑๐๐ ม.๕ ต.หนองปลิง โทร. ๐ ๖๓๙๒ ๖๖๔๓, ๐ ๓๕๒๕ ๕๑๙๑

อำเภอบางปะหัน

งอบ

- ชิต จันทร์งาม ม.๑ ต.บางเพลิง โทร. ๐ ๑๘๕๑ ๕๙๒๕
- ธาราวุฒิ จุลวงศ์ ม.๕ ต.บางนางร้า โทร. ๐ ๓๕๓๐ ๑๑๗๐
- ประทุม รู้แผน ๘๖ ม.๖ ต.บางปะหัน โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๑๕๐๗
- เกษียร ผิวหอม ๓๑ ม.๑ ต.บางเดื่อ โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๐๑๗๕

กระด้ง พะยอม แสงบุศย์ ม.๔ ต.บ้านม้า โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๐๓๗๙

กระจาด ถนอมศรี คุ้มจั่น ม.๒ ต.ตานิ่ม โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๐๑๖๓

ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา สุนีย์ ทรูศิลป์ ๖๔ ม.๔ ต.หันสัง โทร. ๐ ๙๘๒๒ ๙๘๑๗

ผลิตภัณฑ์เรซินและกรอบรูปไม้สัก นเรศ สุวรรณ์วงศ์ ๖๗ ม.๑ ต.บางเพลิง โทร. ๐ ๖๖๐๓ ๔๗๐๙

เครื่องดนตรีไทย เป้า ทับสาคร ๒/๑ ม.๓ ต.ทับน้ำ โทร. ๐ ๑๘๓๖ ๗๔๗๔

เครื่องสำอางค์สมุนไพร สดใส สนธีระ ๔๔/๘๘ ม.๕ ต.ขวัญเมือง โทร. ๐ ๓๕๓๐ ๑๔๘๘

ผลิตภัณฑ์ธูปหอม ศศิภา สุขสมาน ๒๐ ม.๑ ต.เสาธง โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๑๕๐๗

บ้านเรือนไทยย่อส่วนจากดิน รำพึง ศิลาสะอาด ๖ ม.๑ ต.ทางกลาง โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๕๑๙๓

เรือนไทยย่อส่วนจากดิน ศิลปหัตถกรรมบ้านเรือนไทยย่อส่วนผลิตจากดิน ๔ ม.๑ ต.ทางกลาง โทร. ๐ ๑๗๗๖ ๓๐๗๓

แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา อำนวย น้อยโสภณ ม.๔ ต.พุทเลา โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๓๔๒๗

ดอกไม้ประดิษฐ์ นฤมล กันตามระ ๕๖ ม.๒ ต.ขวัญเมือง โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๑๐๒๙

อำเภอภาชี

หัวโขนจำลอง กลุ่มทำหัวโขนจำลอง ๔๔/๕ ม.๕ ต.ดอนหญ้านาง โทร. ๐ ๖๑๓๐ ๐๙๒๐

อำเภอบางซ้าย

เบญจรงค์เคลือบมุก สมชาย เล็กสถิน ๖๑/๓ ม.๓ ต.เทพมงคล โทร. ๐ ๓๕๒๙ ๒๔๔๙, ๐ ๑๙๙๑ ๕๑๔๖

อำเภอบางไทร

แก้วประดิษฐ์ ร.ต.ชัยพร ชำนาญ ๑๐๐/๓๘ ม.๑๐ ต.บางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๑๒๐๘ ๐ ๑๘๐๗ ๔๖๒๘

อำเภอุทัย

ครกหินกลึง ผู้ผลิตกลุ่มผลิตภัณฑ์ ม.๑๒ ต.บ้านหีบ โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๕๕๓๘

กลุ่มจักสาน "บ้านหัวเวียง" ๕๑ ม.๒ ต.หัวเวียง โทร. ๐ ๑๙๐๔ ๖๗๖๖, ๐ ๒๕๗๓ ๕๒๙๖

อำเภอบางปะหัน

การสร้างบ้านเรือนไทย สมจิต สุขมะโน อ.บางปะหัน โทร.๐ ๑๖๑๗ ๗๘๒๕

กระเป๋าผักตบ สุนีย์ ทูรศิลป์ ๖๔ ม.๔ ต.หันสัง อ.บางปะหัน โทร. ๐ ๙๘๒๒ ๙๘๑๗

กรอบรูป นเรศ สุวรรณวงศ์ ๗๐/๑ ม.๑ ต.บางเพลิง อ.บางปะหัน โทร.๐ ๖๖๐๓ ๔๗๐๙

อำเภอเสนา

กระเป๋าหนังต่อ กลุ่มอาชีพผลิตกระเป๋าหนังต่อ ๖๑/๒ ม.๗ ต.รางจรเข้ อ.เสนา โทร. ๐ ๓๕๒๗ ๕๘๘๕, ๐ ๙๖๐๙ ๐๐๘๑, ๐ ๙๖๖๘ ๘๗๐๓

กลุ่มจักสาน "บ้านหัวเวียง" ๕๑ ม.๒ ต.หัวเวียง อ.เสนา โทร. ๐ ๑๙๐๔ ๖๗๖๖ ๐ ๒๕๗๓ ๕๒๙๖

อำเภอวังน้อย

ผ้าไหม คเณช พาลีขำ ๔๑/๓ ม.๑ ต.พะยอม อ.วังน้อย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๓๔๔, ๐ ๓๕๓๕ ๓๗๖๔, ๐ ๑๙๔๖ ๐๙๔๘

สิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่พัก

(ราคาห้องพักในเอกสารนี้เปลี่ยนแปลงได้ โปรดสอบถามจากโรงแรมก่อนเข้าพัก)

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

โรงแรม และเกสต์เฮาส์ริมน้ำ

กรุงศรีริเวอร์ โฮเต็ล (ทางเข้าสถานีรถไฟ) ๒๗/๒ ม.๑๑ ถ.โรจนะ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๓ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๓๗๗๗ จำนวน ๑๐๖ ห้อง ราคา ๑,๘๐๐-๗,๖๑๘ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ)

ซันไรซ์ เพลส (ใกล้ท่ารถไปกรุงเทพฯ) ๖/๓ ถ.นเรศวร ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๒๕, ๐ ๑๖๘๖ ๙๕๔๙, ๐ ๑๙๙๑ ๗๔๘๗ จำนวน ๑๕ ห้อง ราคา ๓๕๐-๔๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๕๐๐-๖๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

บ้านคุณพระ ๔๘ ม.๓ ถ.ป่าโทน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๘, ๐ ๑๔๔๒ ๒๗๔๒, E-mail: bannkunpra@ai-ayutthaya.com จำนวน ๑๕ ห้อง ราคาห้องนอนรวม (นอนได้ 4 คน) เตียงละ ๒๕๐ บาท ราคาห้องเดี่ยว ๔๐๐-๖๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๑,๐๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ริเวอร์ วิว เพลส ก ๓๕/๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๙-๓๐ จำนวน ๗๘ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๒,๕๐๐ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ)

อโยธยา ริเวอร์ ไซด์ (ทางเข้าสถานีรถไฟ) น.๙๑ ม.๑๐ ถ.ป่าโค ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๔๘๗๓-๗ จำนวน ๑๐๒ ห้อง ราคา ๑,๐๔๐-๒,๕๐๐ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ)

อโยธยา ริเวอร์ ไซด์ เฮาส์ (ติดกับวัดกษัตราธิราช) ๑๗/๒ ม.๗ ต.บ้านป้อม โทร. ๐ ๑๖๔๔ ๕๓๒๘, ๐ ๑๙๓๒ ๖๑๖๒ กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๕๘๕ ๖๐๐๑, ๐ ๒๙๑๐ ๘๗๙๗ จำนวน ๗ ห้อง ราคา ห้องเดี่ยว ๓๐๐ บาท(ห้องพัดลม) บนเรือมี ๒ ห้องราคา ๑,๐๐๐ บาท (ห้องพัดลม) และ ๑,๒๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

โรงแรม และเกสต์เฮาส์ในเมือง

แกรนด์ พาเร้นท์ โฮม ๒๒/๖ ม.๒ ซ.มัณฑนา ถ.นเรศวร ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๑๔๘๐, ๐ ๖๓๘๓ ๔๗๙๑ จำนวน ๗ ห้อง ราคา ๑๕๐-๖๐๐ บาท (ห้องพัดลม-แอร์)

จิตต์วิไล เพลส ๓๘/๗ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๘๑๗๗, ๐ ๙๖๙๖ ๔๙๙๖, ๐ ๑๙๙๑ ๒๑๖๖ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา ๔๕๐-๕๐๐ บาท ห้องพักรายเดือน ๒,๕๐๐-๓,๐๐๐ บาท

ดิ โอลด์ พาเลส เกสต์เฮาส์ (หน้าวัดหน้าพระเมรุ) ๑/๓๕ ม.๕ ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๔๖๘ จำนวน ๓ ห้อง ราคา ๓๐๐ บาท(ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ) บังกะโล ๕ หลัง ราคา ๓๕๐-๕๐๐ บาท

ดิ โอลด์ เพลส เกสต์เฮาส์ ค.๑๐๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๖๑, ๐ ๑๗๘๐ ๙๓๒๑ จำนวน ๑๑ ห้อง ราคา ห้องเดี่ยว ๒๐๐ บาท (พัดลม+ห้องน้ำรวม) ราคา ๓๕๐ บาท (พัดลม+ห้องน้ำในตัว) และ ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

โตโต้ เกสต์เฮาส์ ๖/๕ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๑๒๐-๕๐๐ บาท

ไทยไท บังกะโล ๑๓/๑ ถ.นเรศวร ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๗๐๒ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๒๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

โทนี่ เพลส ๑๒/๑๘ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๕๗๘, ๐ ๑๖๔๑ ๘๖๔๖ จำนวน ๑๙ ห้อง ราคา ๒๐๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐-๗๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ธงชัย เกสต์เฮาส์ ๙/๖ ม.๑๓ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๒๑๐ จำนวน ๔๒ ห้อง ราคา ๒๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

บ้านจิตต์วิไล ๙/๒๓ ม.๓ ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๒๕๙-๖๐ จำนวน ๒๑ ห้อง ราคา ๑๘๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

บ้านจันทนะ ง.๑๒/๒๒ ถ.นเรศวร สาย ๑ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๓๒๐๐, ๐ ๙๘๘๕ ๐๒๕๗ จำนวน ๑๐ ห้อง ราคา ๒๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

บ้านสวน เกสต์เฮาส์ ๒๓/๑ ถ. จักรพรรดิ์ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๓๙๔ จำนวน ๑๗ ห้อง ราคา (ห้องพัดลม) ๓๐๐ บาท ราคา (ห้องปรับอากาศ) ๔๐๐ บาท บังกะโล ๓ หลัง ราคา ๖๐๐ บาท

บ้านอยุธยา เบด แอนด์ เบรคฟาสต์ ๔๘/๓ ซ.ไผ่ลิง ๓ ถ.โรจนะ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๙๐๕, ๐ ๑๕๘๒ ๕๔๓๐ จำนวน ๔ ห้อง ราคา ๔๘๐ บาท (ห้องพัดลม) ๑,๒๐๐-๑,๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

พี ยู เกสต์เฮาส์ ง.๒๐/๑ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๒๑๓ จำนวน ๒๑ ห้อง ราคา ๑๘๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

พรรษพร (พี.เอส.) เกสต์เฮาส์ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ๑๔/๔ ม.๓ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย จำนวน ๙ ห้อง ราคา ๑๒๐-๑๕๐ บาท

โรส อินน์ ๓๓/๒๓ ม.๖ ถ.วัดพระญาติ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๑๔๙-๕๐ จำนวน ๕๐ ห้อง ราคา ๕๐๐-๖๐๐ บาท

โลตัส เกสท์เฮาส์ ง.๒๐ ถ.ป่ามะพร้าว (สายหนึ่ง) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๙๘๘, ๐ ๙๕๓๑ ๑๖๘๐, ๐ ๓๕๓๒ ๘๒๗๒ จำนวน ๙ ห้อง ราคา ๓๐๐ บาท

เวียงฟ้า ๑/๘ ถ.โรจนะ (ตรงข้ามกับหอพักนักศึกษาสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๒๕๒, E-mail: wiangfa@hotmail.com จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๔๐๐-๖๐๐ บาท

ศรีอยุธยา ๑๐/๑ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๓๐๔๑ จำนวน ๗๒ ห้อง ราคา ๙๐๐-๑,๔๐๐ บาท

ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในธุรกิจสวนหลวง (อาคารสวนหลวง) ๙๖ ม.๒ ถ.โรจนะ ต.ประตูชัย (ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๓๗ จำนวน ๒๕ ห้อง ราคา ห้องนอนรวม ๑๒ คน ๕๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ห้องเดี่ยว ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ) / ห้องรวม ๖ คน ๖๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อยุธยา เกสต์เฮาส์ ๑๒/๓๔ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๓๐๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๕๐-๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อยุธยา โฮสเทล (ตรงข้ามที่ว่าการอำเภอ) ๗ ม.๒ ถ.โรจนะ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๙๔๑ จำนวน ๘ ห้อง ราคา ๒๕๐-๓๕๐ บาท

อโยธยา โฮเต็ล (บริเวณตลาดเจ้าพรหม) ๑๒ ม.๔ ถ.เทศบาลสาย ๒ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๒๔๙-๕๐ จำนวน ๑๐๑ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๓,๕๐๐ บาท

อยุธยา โฮมสเตย์ (เกาะลอย) สามารถติดต่อได้ที่ ๑๕/๒๖ ม.๒ เกาะลอย ต.หัวรอ โทร.๐ ๑๒๙๐ ๖๖๓๐, ๐ ๑๔๓๔ ๑๘๕๘ จำนวน ๖ ห้อง ราคา ๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๖๕๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อู่ทอง อินน์ ๒๑๐ ม.๕ ถ.โรจนะ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๕๓๑-๔๐ จำนวน ๒๐๘ ห้อง ราคา ๑,๖๐๐-๔,๐๐๐ บาท

อู่ทอง โฮเต็ล จ.๘๖ ถ.อู่ทอง โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๓๐๐๐, ๐ ๓๕๒๕ ๑๐๖๓ จำนวน ๖๗ ห้อง ราคา ๒๔๐-๓๕๐ บาท

โอลด์ บี เจ เกสต์เฮาส์ (บรรจง) ๑๖/๗ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย (หลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๒๖ จำนวน ๘ ห้อง ราคา ๑๖๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๓๕๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อำเภออุทัย

กระท่อมเจ้าพระยา ๔๕/๑ ม.๘ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๘๒๐๐-๑ ห้องพัก ๑๐ ห้อง ราคา ๙๐๐ บาท บังกะโล ๔ หลัง ราคา ๑,๒๐๐-๑,๕๐๐ บาท (ริมน้ำ)

แกรนด์ การ์เด้น รีสอร์ท ๒๐/๒ ม.๑ ถ.แยกวัดกะสังข์ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๖๘๘-๙ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๔๘๐-๕๔๐ บาท (ปรับอากาศ)

ทิพย์วิมาน รีสอร์ท ๙ ม.๖ ถ.หัวลาน-ดอนพุทรา ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๕ ๖๘๐๘-๑๒ จำนวน ๖๐ ห้อง ราคา ๕๕๐-๑,๕๐๐ บาท

ไทยไท พาเลซ ๑๙/๒ ม.๒ ถ.สายเอเชีย ต.ธนู (ติดถนนสายเอเชีย) โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๓๓๘-๔๐ จำนวน ๑๒๒ ห้อง ราคา ๔๐๐-๙๐๐ บาท

ปลายนา รีสอร์ท ๒๕/๙๙ ม.๑๐ ต.ข้าวเม่า โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๕๓๘ จำนวน ๗๕ ห้อง ราคา ๒๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

มายเฮาส์ เกสต์เฮาส์ (ริมน้ำ) (ใกล้โรงพยาบาลราชธานี) ๕๙/๘-๙ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๙๓-๔ จำนวน ๑๕ ห้อง ราคา ๓๗๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

มาย การ์เด้น ๖๔/๖ ม.๑ จำนวน ๔๙ ห้อง ราคา ๕๐๐-๗๐๐ บาท

สยาม อินน์ ๖๔ ม.๑ โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๖๖ จำนวน ๒๕ ห้อง ราคา ๒๐๐-๕๐๐ บาท

โรจนะพล โฮเต็ล ๖๔/๖ ม.๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๘๘๕-๘ จำนวน ๖๕ ห้อง ๓๙๐-๕๒๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

เรือนเดิม รีสอร์ท ๒๘ ถ.สายเอเชีย (ริมทางหลวงหมายเลข ๓๒) ต.ธนู จำนวน ๑๓ ห้อง ราคา ๒๐๐-๔๐๐ บาท

อยุธยาแกรนด์ โฮเต็ล (ใกล้สถานีรถโดยสารไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ๕๕/๕ ม.๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๘๓-๙๑ จำนวน ๑๖๐ ห้อง ราคา ๕๐๐-๑,๘๐๐ บาท

อำเภอบางไทร

ปียวรรณรีสอร์ท (บ้านสวนสี่ภาคบางไทร) ๒/๑ ม.๑ ต.เชียงรากน้อย ติดต่อ บ.ลำปางชัย จำกัด โทร.๐ ๓๕๓๖ ๖๖๓๐ กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๖๑๙ ๗๙๙๗, ๐ ๒๖๑๙ ๘๓๕๐, ๐ ๒๖๑๙ ๕๖๕๘-๙, ๐ ๑๘๙๐ ๒๐๑๒ จำนวน ๒๒ ห้อง ราคา ๗๐๐-๓,๐๐๐ บาท และบ้านทรงไทยแฝด ๑ หลัง ๕,๐๐๐ บาท ครึ่งหลัง ๒,๕๐๐ บาท

โฮมสเตย์อำเภอบางไทร ๔๗ ม.๓ ต.บางพลี โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๑๗๓๒, ๐ ๑๖๘๔ ๓๑๘๖ ราคาที่พัก ๕๐๐ บาท / คืน / คน

อำเภอบางปะอิน

บ้านเรือไอร์แลนด์ รีสอร์ท โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๐๒๒๐ บังกะโล ๘ ห้อง ราคา ๑,๕๐๐ บาท บ้านเรือ ๘ หลัง ราคา ๑,๕๐๐ บาท

พระอินทร์ราชา ๑๓๖ ม.๗ ต.เชียงรากน้อย โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๐๘๑ จำนวน ๕๓ ห้อง ราคา ๒๗๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อำเภอวังน้อย

ศูนย์พัฒนาบุคคลากร ปตท. ๗๑ ม.๒ ถ.พหลโยธิน กม.ที่ ๗๘ ต.สนับทึบ โทร. ๐ ๒๕๓๗ ๓๐๐๐ จำนวน ๖๐ ห้อง ราคา ๘๐๐-๒,๐๐๐ บาท

อำเภอเสนา

ไทยเสนา ๒๖๘ ซ. เสนานาวิน ๒ โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๐๓๒ จำนวน ๑๐ ห้อง ราคา ๑๕๐-๒๕๐ บาท

แสงฟ้าเสนา ๔๓ ม.๓ ถ.เสนา-อยุธยา ต.บางนมโค โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๘๕๔ จำนวน ๑๕ ห้อง ราคา ๒๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๓๒๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

โฮมสเตย์คลองรางจระเข้ (ตั้งอยู่ริมคลองรางจระเข้) ๒๖ ม.๑๐ ต.บ้านโพธิ์ ค่าบริการคืนละ ๕๐๐ บาท/คน ชาวต่างชาติ ๗๐๐ บาท/คน อาหาร ๒ มื้อ โทร. ๐ ๑๒๕๑ ๘๐๕๘, ๐ ๙๘๘๑ ๑๐๔๒

โฮมสเตย์ลาดงา ๖๓ ม.๙ ต. ลาดงา โทร. ๐ ๓๕๓๐ ๔๓๔๖-๗, ๐ ๙๕๔๗ ๑๕๘๓ราคาที่พัก ๓๙๐ บาท / คน / คืน

อำเภอผักไห่

บ้านผักไห่ ๑๘/๑ ม.๔ ต.ตาลาน โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๑๐๕๓ จำนวน ๑๒ ห้อง ราคา ๑๕๐-๓๐๐ บาท

อำเภอท่าเรือ

ท่าเรือ ๗๗/๑๐ ถ.ท่าเรือ-ท่าลาน ต.ท่าเรือ โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๓๓๘๘ จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๑๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ร้านอาหาร

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ก๋วยเตี๋ยววัดใหญ่ (ตรงข้ามวัดใหญ่ชัยมงคล) ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๖๗๙ (ก๋วยเตี๋ยวหมูตุ๋น)

ก๋วยเตี๋ยวเรือ หน้าชุมสายองค์การโทรศัพท์ ถ.บางเอียน (ก๋วยเตี๋ยวหมูตุ๋น)

ก๋วยเตี๋ยวเรือวัดจีน (หรือวัดรัตนชัย) (อยู่ในวัดจีนอยู่ใกล้กับป้อมเพชร) ต.หอรัตนไชย (ก๋วยเตี๋ยวหมู-เนื้อ)

กิ่งแก้ว-ก้านทอง ค. ๕/๑๗ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๙๓ (ข้าวขาหมู,ข้าวน่องเหล้าแดง, ข้าวหมูแดง)

ไก่ย่างแม่ผ่องสี ง. ๑๐/๒๘-๒๙ ม.๔ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๕๔, ๐ ๔๑๓๖ ๒๓๖๖ (ไก่ย่างสูตรพิเศษ)

ข้าวต้มกำลังภายใน ถ.นเรศวร ข้างคิวท่ารถตู้ไปกรุงเทพฯ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๓๔ (อาหารจีน)

คุณแอ๊ด (ยีเลาะห์เจ้าเก่า) ๖๐ ม.๓ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๑๐๕ (อาหารอิสลาม, ข้าวหมกไก่, มัสมั่นแพะ)

คุ้มขุนเมือง ถ.โรจนะ โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๗๐ (อาหารไทย, เวียดนาม)

ครัวคุณสุ (ตรงข้ามสวนสมเด็จพระสุโยทัย) ๔๘/๑ ม.๒ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๓๕๔๙, ๐ ๕๑๘๔ ๒๖๐๕, ๐ ๙๔๑๔ ๙๒๘๒ (ปูนิ่มผัดพริกไทยดำ,ปลาแม่น้ำ,ต้มยำปลากระทิง,)

ครัวต้นน้ำ ถ. ๒๖/๒ ถ.อู่ทอง (ตรงข้ามวิทยาเขตพณิชยการราชมงคล) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๕๑๔ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ครัวต้ม-ตุ๋น (ตรงข้ามสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ฯ) ๑๘/๕ ม.๕ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๘๗ (ต้มยำปลากะพงแดง, ข้าวคลุกกะปิ,ก๋วยเตี๋ยวต้มยำปลา)

ครัวแตน ๗/๗ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๓๗๕ (อาหารไทย, ตามสั่ง, ผัดเผ็ดกระดูกหมูอ่อนใบยี่หร่า)

ครัวเรือนไม้ไทย ๖/๔๓ ม.๖ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย

ครัวสวนหลวง อาคารสวนหลวง ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถ.โรจนะ ต.ประตูชัย (ข้างศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๖๑๗, ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๓๗ (อาหารไทย)

ครัวย่าบัว ๔๖ ม.๒ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๗๒๕ (ปลาน้ำเงินแกงป่า ต้มยำต่าง ๆ)

ครัวอู่ทอง ๔๑/๒ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๗๒๙ (อาหารเวียดนาม,แหนมซี่โครงหมูอ่อน, แกงคั่วหอยขม)

เจริญรุ่งเรือง ๘/๓ ม.๔ ถ.ป่ามะพร้าว ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๔๖๑, ๐ ๓๐๑๘ ๖๒๖๓, ๐ ๗๑๑๘ ๙๙๑๓ (ก๋วยเตี๋ยวทะเล, ผัดไททะเล, ยำทะเล)

ซี ซี อินเตอร์ฟู้ด ๗/๓๓ ถ.จักรพรรดิ์ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๓๔, ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๐ (อาหารตามสั่ง อาหารไทย อาหารทะเล)

ซีฟู้ดพาร์ค ที แอนด์ เจ ๕๕/๑๗ ม.๑ ต.ธนู (ตรงข้ามโรงแรมอยุธยาแกรนด์) โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๒๕๕-๖ (อาหารทะเล, ญี่ปุ่น)

ดวงพร (ตลาดเจ้าพรหม) ๙/๔๙ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๕๖๖ (อาหารจีน)

ตะเพียนทอง ในโรงแรมอยุธยาแกรนด์โฮเต็ล โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๘๓-๘ (อาหารไทย, จีน, ญี่ปุ่น)

ตำหนักแก้ว ๑๖๖ ม.๒ ถ.ชัยมงคล ๕ ต.ไผ่ลิง (ทางเข้าสนามกีฬาประชาชน) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๑๕๐-๑ (อาหารไทย, จีน)

โตโต้ เกสต์เฮาส์ ๖/๕ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ (อาหารไทย, ตามสั่ง)

เทพนิมิตร ในโรงแรมอโยธยา ง. ๑๒ ม.๔ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๒๔๙ (อาหารไทย)

เนื้อย่างเกาหลี (ข้างสนามกีฬาจังหวัด) ถ.โรจนะ

นิมิตรดี (หน้าโรงเรียนประตูชัย) ๒๐/๒ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๐๓๓ (อาหารป่า)

นางกวักบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๖๒๘ (อาหารตามสั่ง)

นายฮวดข้าวขาหมู เชิงสะพานปรีดีฯ

บอนไซ ๑๙/๒๓ ม.๓ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๖๖๗ (เนื้อย่างเกาหลี)

บ้านอู่ทอง ๔๑/๒ ถ.อู่ทอง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๒๙๓ (อาหารไทย, เวียดนาม, แหนมซี่โครงหมูอ่อน, แกงคั่วหอยขม)

ป่าสักคอฟฟี่ช้อป ในโรงแรมกรุงศรีริเวอร์ ทางเข้าสถานีรถไฟอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๓ (อาหารไทย, จีน, ญี่ปุ่น, ฝรั่ง)

ฟาร์มกุ้งหลวง (ตลาดกลางเพื่อการเกษตร) ๙๘/๔ ม.๓ ถ.สายเอเชีย ต.หันตรา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๕๘๘ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

มังสวิรัติ (ทางไปท่ารถ ๙๙) ๙๑ /๑ ถ.คลองมะขามเรียง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๔๒๓ (แกงเขียวหวาน, หมูพริกไทยดำ)

มาเรียม ๖๙/๖ ม.๓ ถ.บางเอียน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๑๑๐

ยีเลาะห์ ๖๑ ม.๓ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๑๐๕

ริเวอร์ไอร์แลนด์ คอทเทจ ๑๕/๒๖ ม.๒ เกาะลอย ต.หัวรอ โทร. ๐ ๑๒๙๐ ๖๖๓๐, ๐ ๑๔๓๔ ๑๘๕๘ (อาหารจำพวกปลาแม่น้ำ)

เรือนไทยไม้สวย (เลยวัดใหญ่ชัยมงคลประมาณ ๒๐๐ เมตร) ๘/๒ ม.๓ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๙๗๗-๙ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, แกงคั่วหอยขม, น้ำพริก-ยำชนิดต่าง ๆ)

ลูกศิษย์เท้ง ด.23/5 ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๒๔๖, ๐ ๙๑๐๗ ๔๒๙๖ (ปูจ๋า หอยจ๊อ อาหารจีน อาหารจำพวกปลา)

ลุงแอ๊ดปลาเผาบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๒๖๙๒ (ปลาเผาต่าง ๆ)

เลขาบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๗๔๖ ข้าวโป่ะ, ต้มยำปลาม้า,ส้มตำต่าง ๆ)

ศูนย์อาหารแม่ช้อยนางรำ บริเวณตลาดน้ำศูนย์การค้าอยุธยาพาร์ค โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๙๒๓๔-๔๑

สยาม ๑๑/๓ ม.๑ ถ. มหาราช ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๗๐ (ปลาช่อนลุยสวน, แหนมเนือง)

สะแกวัลย์ ๑๙ ถ.วัดป่าโค ใกล้สถานีรถไฟ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๖๙ (อาหารไทย)

ส้มตำบึงพระราม ในบริเวณสวนสาธารณะบึงพระราม

ส้มตำหัวแหลม บริเวณหน้าสรรพาวุธซ่อมยาง

อู่ทองอินน์ คาเฟ่ ในโรงแรมอู่ทองอินน์ ถ.โรจนะ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๓๖-๙ (อาหารไทย, จีน, ญี่ปุ่น, ฝรั่ง)

แอ๊ว ๑๗ ม.๓ ต.คลองสระบัว โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๑๙๙ (ไข่เจียวคลองสระบัว,ปลาแม่น้ำ)

อำนวยบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๘๕ (ส้มตำ, อาหารตามสั่ง)

๒๙ สเต๊ก ง.๘ ๑๔/๑๕ ถ.ป่ามะพร้าว (สาย๑) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๗๕๕ (สเต๊กหมู, ไก่ นกกระจอกเทศ, อาหารไทย)

ร้านอาหารริมน้ำ

กระท่อมเจ้าพระยา (ข้างอนุสาวรีย์พระสุริโยทัย) ๔๕/๑ ม.๘ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๘๒๐๐-๑ (อาหารไทย, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ, ฉู่ฉี่ปลาน้ำเงิน, ต้มยำปลาม้า)

กานต์กิตติ ๗ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๑ (อาหารไทย, แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย,แกงส้มชะอมทอด, ปลาช่อนลุยสวน,หมี่กรอบ) มีบริการล่องเรือ

กู่เฉิง (โรงแรมกรุงศรีริเวอร์) ๒๗ / ๒ ถ.โรจนะ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๓ ต่อ ๓๑

ครัวป้อมเพชร ๑๓ /๕ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๓๕๔ (ขาหมูตุ๋นยาจีนทอดกรอบ, ปูผัดผงกะหรี่, ต้มยำกุ้งแม่น้ำมะพร้าวอ่อน) มีบริการล่องเรือ

คุ้มกรุงศรี (เลยสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ไปประมาณ ๕๐๐ เมตร) ๑๕/๑ ม.๖ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๖๗๖, ๐ ๓๕๒๑ ๐๒๑๑ (อาหารไทย, ส้มตำปลากรอบ, ปลาช่อนเผา,กุ้งชาววัง, แกงส้มมะพร้าวอ่อน) มีบริการล่องเรือ

เจ้าพระยามารวย ๙/๕ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๖๙๒, ๐ ๑๘๕๒ ๓๐๗๙, ๐ ๑๙๔๘ ๓๕๘๕ (ขาหมูตุ๋นยาจีนทอดกรอบ, ปลาช่อนชาดิส, เอ็นหมูต้มยำแห้ง) มีบริการล่องเรือ

ชายน้ำ จ.๓๖/๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๐๑๓, ๐ ๑๖๙๖ ๒๔๓๙ (อาหารจีน, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งเผา, กุ้งทอดกระเทียม, ทอดมันปลากราย)

ไทรทองริเวอร์ (หลังจวนผู้ว่า) ๔๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๙, ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๗๕ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปลากะพง ๓ รส, แกงส้มปลาช่อน) มีบริการเรือรอบเกาะ

บ้านคุณพระ (เยื้องวิทยาลัยอาชีวะศึกษา) ๔๘ ถ.ป่าโทน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๘, ๐ ๑๔๔๒ ๒๗๔๒ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งแช่น้ำปลา)

บ้านไม้ริมน้ำ ๓๓ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๕๑๖, ๐ ๓๕๒๑ ๑๕๒๖ (ปลาช่อนริมน้ำ,ปลาเนื้ออ่อนฉู่ฉี่) มีบริการล่องเรือ

บ้านวัชราชัย ๙ ม.๗ ต.บ้านป้อม (เข้าทางวัดกษัตราธิราช) โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๓๓๓, ๐ ๓๕๒๕ ๕๒๘๐ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปลาช่อนลุยสวน, ปลาทับทิมสมุนไพร, ปลาช่อนเผาเกลือ, ต้มโคล้งปลาสลิดใบมะขามอ่อน)

เปิบพิสดาร แม่ช้อยนางรำ (เข้าทางวัดกษัตราธิราช) ต.บ้านป้อม โทร. ๐ ๑๖๕๔ ๔๕๕๕ (กุ้งเผา,ปลาเผา,ต้มยำต่างๆ)

แพกรุงเก่า ข.๔ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๕๕, ๐ ๓๕๒๔ ๓๔๕๕, ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๑๐ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งแม่น้ำเผา,ปลาน้ำเงินราดพริก, แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย)

แพศรีทอง (ใกล้วัดสุวรรณดาราม) ข. ๘/๑ ม.๒ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๑๐ (แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย, ปลาน้ำเงินราดพริก)

แพอาหารอโยธยา (โรงแรมอโยธยาริเวอร์ไซด์) ๙๑/ ๑ ม.๑ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๔๘๗๓-๗ (อาหารไทย,จีน,ฝรั่ง, เมี่ยงปลาช่อน)

แพอาหารเทวราช ๗๔/๗ ม.๑ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๒๒๔, ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๙๗, ๐ ๓๕๒๔ ๔๑๒๔ (อาหารไทย,จีน) มีบริการล่องเรือ

ริเวอร์วิวเพลส โรงแรมริเวอร์วิวเพลส ก.๓๕/๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๙-๓๐, ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๔

เรือไม้ไทย (เลยโรงพยาบาลจังหวัดไปประมาณ ๑ กิโลเมตร) ๖/๔๓ ม.๖ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๗๗ (อาหารไทย, ปลาแม่น้ำ, ปลาทับทิมทอดม้วน, ต้มยำปลาคัง, ปลาช่อนลุยสวน) มีบริการล่องเรือ

เรือนกัญญา (ตรงข้ามสวนสมเด็จศรีนครินทร์) ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๙๑๓๐ ๒๐๘๘ (ปลาช่อนเผา,ไก่ทอดตะไคร้,ส้มตำปูม้า) มีบริการล่องเรือ

เรือนรับรอง ๑๓/๑-๒ ม.๒ ถ.อู่ทอง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๓๖, ๐ ๓๕๒๔ ๓๐๙๐ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ทอดมันกุ้ง, ปลาช่อนแดดเดียว, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ) มีบริการล่องเรือ

เรือนแพ (ตรงข้ามโรงแรมกรุงศรีริเวอร์) ข. ๓๖/๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๘๐๗, ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๖๔ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ริมคลอง ทางไปวัดหน้าพระเมรุ (อาหารไทย, ปลาต่าง ๆ, เนื้อย่างเกาหลี)

สมบัติเจ้าพระยา (เลยร้านอาหารไทรทองไปประมาณ ๒๐๐ เมตร) ๑๙ ม.๓ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร.๐ ๓๕๓๒ ๒๒๕๙, ๐ ๑๙๔๗ ๕๐๑๖, ๐ ๓๐๐๓ ๐๕๖๘ (แกงส้มปลาช่อนทอด,ทอดมันกุ้ง, ส้มตำปูม้า)

สำรวยปลาเผา ตรงข้ามสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (อาหารไทย, ปลาช่อนเผา, ยำต่างๆ)

อิราชัยมาเสะ (โรงแรมอู่ทองอินน์) ๒๑๐ ม.๕ ถ.โรจนะ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๓๖ (อาหารญี่ปุ่น)

อำเภอบางไทร

เจ้าพระยากุ้งเผา ๓๓/๑ ม.๕ ต.ราชคราม

ริมน้ำ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สามแยกบางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๐๕๐ (อาหารป่า, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

เรือนไทย ๗/๒ ม.๔ ต.ราชคราม โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๐๐๒ (อาหารประเภทปลา-กุ้งแม่น้ำ)

เอมโอชรู้ อยู่ในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ต.ช้างใหญ่ โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๙๐๑, ๐ ๑๕๕๐ ๗๐๓๗ (กุ้งอบเนย,ปลาสำลียำมะม่วง,ปลาเนื้ออ่อนทอดกระเทียมพริกไทย)

นอกจากนั้นภายในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ยังมีร้านอาหารข้าวแกง อาหารตามสั่งและส้มตำให้เลือกรับประทานได้หลายร้านด้วยกัน

อำเภอบางปะอิน

ครัวเด่น (ใกล้วัดโปรดสัตว์) ๒๗ ม.๒ ต.ขนอนหลวง โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๘๓๒๔ (ปลาเผา,ปลาม้าต้มยำ,ฉู่ฉี่ปลาหมอ,ปลาตะเพียนไร้ก้าง)

คุณเชาดะห์ อยู่บริเวณในตลาดเก่าในอำเภอบางปะอิน (อาหารอิสลาม)

คุณมูบีน อยู่ข้างมัสยิดเราะห์มานียะฮ์ (อาหารอิสลาม)

ครัวฟ้า ๒๑๒/๘-๙ ต.บางเลน โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๐๙๓๐ (ก๋วยเตี๋ยวเรือหมู-เนื้อ)

ควีนโรส ๑ ตลาดบ.ข.ส. (อาหารอิสลาม อาหารตามสั่ง)

ควีนโรส ๒ ตลาดเอกเซนเตอร์ (อาหารอิสลาม อาหารตามสั่ง)

เบ๊เต็กเส็ง ๗๓/๖ ประตูน้ำพระอินทร์ ก่อนถึง อ.บางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๑๕๐ (อาหารไทย, จีน,ทะเล)

ต้นน้ำริเวอร์วิว ๒๖ ม.๖ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๐๐๖ (อาหารตามสั่ง, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ปราสาททอง ๙๖/๖ ประตูน้ำพระอินทร์ โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๐๑๑ (อาหารไทย, จีน)

พลอย ข้างโรงพยาบาลบางปะอิน ถ.บางปะอิน-ศูนย์ศิลปาชีพฯ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๒๘๐ (อาหารป่า, ปลาแม่น้ำ)

ภูตะวัน ๕๘ ม.๕ ต.คลองจิก โทร. ๐ ๑๙๘๖ ๐๐๘๕ (อาหารไทย, จีน)

ยางเดี่ยว (ยางโทน) ริมน้ำหน้าวัดชุมพลฯ โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๑๓๕ (อาหารตามสั่ง, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

เราะฮ์มัด ติดโรงพยาบาลบางปะอิน (อาหารอิสลาม, อาหารตามสั่ง)

ฮัจยีโก๊ะ (ลูกชาย) อยู่ข้างมัสยิดเราะห์มานียะฮ์ ถ.พหลโยธิน กม.๕๑ (อาหารอิสลาม)

อำเภออุทัย

กุ้งเพื่อนแพรว ๙๘/๘ ถ.สายเอเชีย โทร. ๐ ๓๕๓๔ ๕๔๙๐ (อาหารไทย, ปลาแม่น้ำ, ปลาเผา, ปลาคังลวก)

โกลด์ การ์ด โรงแรมโรจนะพล โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๘๘๕ (ผับและคาราโอเกะ)

จ่าชัย ๒ ๓๒/๕ ม.๑๐ ถ.สายเอเชีย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๘๙๖ (อาหารไทย, แกงส้มชะอมทอด, ปลาคังลวก, แกงคั่วหอยขม)

สวนอาหารริมน้ำ ๙๘/๓๖ ถ.สายเอเชีย โทร. ๐ ๓๕๓๔ ๕๔๙๔ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งเผา, ปลาคังลวง,แกงส้มกุ้ง)

อามีนา ๕๑/๑๔ ม.๑ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๑๘๔

อำเภอวังน้อย

ครัวสำราญ ๔๕/๑ ม.๒ ต.วังจุฬา โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๑๐๗๓ (ปลาทอดกระเทียม, ปลาช่อนทรงเครื่อง)

ต้นเตย ๓๘/๑ ม.๒ ต.วังจุฬา โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๑๔๐๓ (อาหารไทย, ตามสั่ง, สุกี้)

บัวชม ๑๘๔ ม.๓ ต.ลำตาเสา อ.วังน้อย โทร. ๐ ๓๕๒๗ ๒๐๕๙, ๐ ๓๕๒๗ ๒๐๕๕ (ปลากะพงทอดราดน้ำปลา, ปลาช่อนอบฟาง, ต้มยำกุ้งมะพร้าวอ่อน)

วังกุ้ง-วังปลา ๕๐ ม.๑ ต.ลำไทร โทร. ๐ ๓๕๒๗ ๑๒๑๖ (อาหารไทย, จีน, ฝรั่ง, ญี่ปุ่น)

ลุงนวย ๗๒ ม.๑ ต.ลำไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๒๔๘ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปูนิ่ม, หอยหลอดผัดฉ่า)

อำเภอบางปะหัน

ครัวบ้านสร้าง ถ.สายเอเชีย กม.ที่ ๘๕-๘๖

อุดมปลาเผา หน้าวัดพระงาม ถ.สายเอเชีย กม.ที่ ๘๐

อำเภอนครหลวง

คูเหลาไก่รวน ข้างโรงเรียนวัดบ้านซุ้ง ถ.นครหลวง-ภาชี

ลุงม้วน ตลาดใหม่เหนือวัดโตนด ถ.นครหลวง-ท่าเรือ

สวนอาหารซุ้มป่าสัก ๑๑๖ ม.๒ ต.บ่อโพง โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๔๕๐๔, ๐ ๓๕๗๒ ๔๕๑๙ (อาหารตามสั่ง, มีเรือล่องแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสัก)

อำเภอมหาราช

เจ้าปลุก ๑ ๒๓/๔ ม.๕ ต.เจ้าปลุก โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๖๒๙๑, ๐ ๖๐๔๑ ๑๓๗๘ (ปลาเผาต่าง ๆ)

เจ้าปลุก ๒ ๓๙/๑ ม.๕ ต.เจ้าปลุก โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๒๒๓๑ (ปลาเผาต่าง ๆ)

อำเภอเสนา

ก๋วยเตี๋ยวเรือไก่ฉีกเจ้าเจ็ด ป้าปุ๊ ป้าแป๊ะ (อยู่ใกล้วัดเจ้าเจ็ด)

ก๋วยเตี๋ยวเรือเจ้าเจ็ด เขตชุมชนเทศบาลเจ้าเจ็ด

จุ้งบริการ ๒ ถ.ริมน้ำ โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๑๘๕ (อาหารป่า, ปลาแม่น้ำ)

จ้าวเป้า ริมน้ำ ก.๒๔๐/๒ ต.เสนา (ตลาดบ้านแพน) โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๒๔๑ (อาหารไทย, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ อาหารป่า)

โอ โภชนา (ตลาดริมแม่น้ำเสนา) ๒๕๒/๒๑ ต.เสนา โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๒๕๕, ๐ ๖๗๕๘ ๒๕๕๕

อำเภอบางบาล

ครัวน้อง ริมแม่น้ำน้อยเชิงสะพานสีกุก ถ.อยุธยา-สุพรรณบุรี โทร. ๐ ๓๕๒๘ ๙๒๘๘-๙ (อาหารไทย, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ)

รายชื่อบริษัทนำเที่ยว

กานต์กิตติทราเวล ๑๒/๔ ม.๘ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๙๗๘, ๐ ๑๘๓๒ ๔๘๔๙

คลาสสิค ทัวร์ ง. ๖/๑๙ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๖๐๖, ๐ ๓๕๓๒ ๑๕๘๖

ดรอป อินน์ ทราเวล เซอร์วิส (Traller's Drop in Service) ๑๔/๙ ถ.นเรศวร (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ต.หอรัตนไชย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๑๘๒๓ ๑๒๘๓

เดอะซันทราเวล เซอร์วิส ๑๒ /๓๔ ม.๔ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๐ ๑๘๒๓ ๑๒๘๓, ๐ ๓๕๒๓ ๒๘๖๘

พรหมเอื้อ ทราเวล เซอร์วิส ๘๑/๕๒ ม.๑๑ ต.บ้านเลน อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๒๓๘๔

แสงเจริญ ทราเวิล ๕๑/๔๐๙ ม.๑ ต.ธนู อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๗๒๔๔-๕, ๐ ๑๕๕๗ ๕๐๐๐

อยุธยา โบ๊ท แอนด์ ทราเวล ๕/๓๕๔ ม.๕ ซ.นนทบุรี ๔๒ ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี โทร. ๐ ๑๔๕๖ ๙๘๖๒, ๐ ๙๔๕๖ ๓๗๐๐ (นำเที่ยวแบบกึ่งผจญภัยและล่องเรือชมโบราณสถานในจังหวัดอยุธยา)

อยุธยา อินเตอร์ เซอร์วิส ๔๙/๒๐ ถ.มหาราช ต.ประตูชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๓๖, ๐ ๑๘๔๙ ๔๖๘๗, ๐ ๙๒๔๓ ๙๖๖๘

เอ็น ริช ทัวร์ ๒๔/๙๐๒ หมู่บ้านอยู่เจริญ ถ.วิภาวดีรังสิต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๑๙๙๔ ๙๑๓๓

เอ็น เอช แทรเวล แอนด์ บิซเนส ตรงข้ามโรงแรมอยุธยาแกรนด์ ๕๑/๒๑๐ ม.๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๔๖๐, ๐ ๑๔๓๒ ๙๘๓๖

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

อำเภอเมือง

ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๖๖๔๗
ประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๖๕๕๐
สถานีตำรวจภูธรอำเภอพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๖๐๘, ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๒๕
ตำรวจท่องเที่ยว	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๖, ๐ ๓๕๒๔ ๒๓๕๒, ๑๑๕๕
โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๘, ๐ ๓๕๒๑ ๑๘๘๘, ๐ ๓๕๓๒ ๒๕๕๕, ๑๖๖๙
โรงพยาบาลราชธานี	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๕๕๕-๖๑
สถานีเดินรถโดยสารประจำทาง	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๓๐๔
สถานีรถไฟอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๑
ตำรวจทางหลวง	โทร. ๑๑๙๓

ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว ททท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

เปิดบริการทุกวัน ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

www.tourismthailand.org
E-mail : info@tat.or.th

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๖ (พระนครศรีอยุธยา)
๑๐๘/๒๒ ม.๔ ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๖-๗ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๘
E-mail : tatyutya@tat.or.th
พื้นที่ความรับผิดชอบ : พระนครศรีอยุธยา สระบุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี ปทุมธานี นนทบุรี

จัดทำโดย

งานพัฒนาข้อมูลท่องเที่ยว
กองข่าวสารการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หากมีข้อมูลเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม โปรดแจ้ง งานพัฒนาข้อมูลท่องเที่ยว
โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๔๑-๒๑๔๕ โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๗๔๔๐
E-mail: infodev@tat.or.th

ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวที่มีใบอนุญาต
ท่านจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ช่วยใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเคารพวิถีไทย

ปรับปรุงข้อมูล
มิถุนายน ๒๕๔๘

แผนที่ตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา
AYUTTHAYA CITY MAP
โรงแรม Hotel
1 โรงแรมอู่ทอง U-Thong Hotel
2 โรงแรมคาเธ่ย์ Catthay Hotel
3 โรงแรมอโยธยา Ayothaya Hotel
4 โรงแรมเทวราชธาริน Thewarat Tharin Hotel
5 โรงแรมเวียงฟ้า Wiangfa Hotel
6 โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ Krung Si River Hotel
วัด Temple (Wat)
1 วัดกษัตราธิราช Wat Kasattrathirat
2 วัดวรเชษฐ์ Wat Worachet
3 วัดไชยวัฒนาราม Wat Chaiwatharam
4 วัดภูเขาทอง Wat Phukhao Thong
5 วัดหน้าพระเมรุ Wat Na Phra Meru
6 วัดธรรมิกราช Wat Thammikarat
7 วัดวรเชษฐาราม Wat Worachettharam
8 วัดวรโพธิ์ Wat Worapho
9 วัดโลกยสุธา Wat Lokayasutha
10 วัดพระศรีสรรเพชญ์ Wat Phra Si Sanphet
11 วัดพระราม Wat Phraram
12 วัดบรมพุทธาราม Wat Barom Phuttharam
13 วัดพุทไธศวรรย์ Wat Phutthaisawan
14 วัดบรมวงศ์วราราม Wat Borommawong Wararam
15 วัดขุนแสน Wat Khunsan
16 วัดราชบูรณะ Wat Ratburana
17 วัดมหาธาตุ Wat Mahathat
18 วัดขุนเมืองใจ Wat Khunmueang Chai
19 วัดสุวรรณดาราราม Wat Suwandararam
20 วัดพนัญเชิง Wat Phananchoeng
21 วัดอโยธยา Wat Ayotaya
22 วัดกุฎีดาว Wat Kududao
23 วัดใหญ่ชัยมงคล Wat Yai Chaimongkhon
โรงพยาบาล Hospital
1 โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Hospital
ตลาด Market
1 ตลาดเจ้าพรหม Chao Phrom Market
2 ตลาดหัวรอ Hua Ro Market
สถานที่สำคัญ Places
1 วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Technical College
2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล Rajamangala Institute of Technology
3 สำนักงานเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipal Office
4 สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Polece Station
5 ศาลจังหวัด Phra Nakhon Si Ayutthaya Law Court
6 มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
แหล่งท่องเที่ยว Tourist Attraction
1 อนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์ Pridi Phanomyong Memorial
2 เจดีย์ศรีสุริโยทัย Chedi Si Suriyothai
3 พระตำหนักสิริยาลัย Siriyalai Hall
4 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Historical Park
5 สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ Si Nakharin Park
6 โบสถ์เซ็นต์ ยอเซฟ Saint Yosept Church
7 พระราชวังโบราณ Ancient Palace
8 พระราชานุเสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าอู่ทอง King U-Thong Monument
9 วิหารพระมงคลบพิตร Wihan Phramongkhon Bophit
10 คุ้มขุนแผน Khum Khun Phaen
11 ศาลหลักเมือง City Pillar Shrine
12 พิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา Chao Sam Phraya Museum
13 พิพิธภัณฑ์เรือไทย Thai Boat Museum
14 บึงพระราม Phraram Park
15 เพนียดคล้องช้าง Elephant Kraal
16 ป้อมเพชร Phet Portress
17 หมู่บ้านฮอลันดา Dutch Sattlement
18 หมู่บ้านโปรตุเกส Portuguese Settlement
19 หมู่บ้านญี่ปุ่น Japanese Settlement
สัญลักษณ์ Legend
ศาลากลางจังหวัด City Hall
ไปรษณีย์ Post Office
โรงเรียน School
สถานีขนส่ง Bus Terminal
สถานีรถไฟ Railway Station
สำนักงาน ททท. Tourism Authority of Thailand
ศูนย์บริการวิชาการและการท่องเที่ยว Tourist Information Centre
ทางหลวง Highway
แม่น้ำ,แหล่งน้ำ River,Stream
ทางรถไฟ Railway
Scale 1 : 35,000
0.5 0 0.5 1 Kilometres
ไป จ.อ่างทอง To Ang Thong
ไป อ.ภาชี To Amphoe Phachi
ไป จ.สุพรรณบุรี To Suphan Buri
ไป อ.วังน้อย To Amphoe Wang Noi
ไป อ.บางปะอิน To Amphoe Bang Pa-In
Thanon Sai Khlong Sabua
คลองสระบัว Khlong Sa Bua
ถนนป่ามะพร้าว Thanon Pa Maphrao
ถนนนเรศวร Thanon Naresuan
ถนนหอรัตนไชย Thanon Ho Rattanachai
ถนนบางเอียน Thanon Bang Aian
ถนนปาโทน Thanon Pathon
ถนนโรจนะ Thanon Rochana
ถนนอู่ทอง Thanon U-Thong
Thanon Kalahom
Thanon Chikun
Thanon Khlongtho
Thanon Phraisanphet
แม่น้ำเจ้าพระยา Maenam Chao Phraya
แม่น้ำป่าสัก Maenam Pa Sak
309
3060
3477
3058
3263
3469
3059

แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA TOURIST MAP

